

KIRKKO ESPOOSSA⁺
KYRKAN I ESBO

ESPOON SEURAKUNTAYHTYMÄN TILINPÄÄTÖS 2022

Yhteiselle kirkkovaltuusto 24.5.2023

Sivu tarkoituksella jätetty tyhjäksi.

1. TOIMINTAKERTOMUS	4
1.1 YLEISKATSAUS	4
1.2 HALLINTO: YHTEINEN KIRKKOVALTUUSTO JA –NEUVOSTO	7
1.3 HENKILÖKUNTA	9
1.4 SEURAKUNTIEN VÄKILUKU	12
1.5 SISÄINEN VALVONTA	13
1.6 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	14
1.7 KONSERNIN TOIMINTA JA TASE	17
1.8 YHTEISEN KIRKKONEUVOSTON ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYÄ JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVIKSI TOIMENPITEIKSI	18
1.9 TOIMINTAKERTOMUKSEN LIITTEET	18
2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	28
2.1 TALOUSARVIOSSA HYVÄKSYTTYJEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI.....	28
2.1.1 YLEISHALLINTO	28
2.1.2 SEURAKUNNAT	34
2.1.3 YHTEISET SEURAKUNNALLISET TEHTÄVÄT	53
2.1.4 HAUTAUSTOIMI.....	58
2.1.5 KIINTEISTÖTOIMI.....	59
2.2 TULOARVIOIDEN JA MÄÄRÄRAHOJEN TOTEUTUMINEN.....	63
2.2.1 KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN.....	63
2.2.2 TULOSLASKELMANOSAN TOTEUTUMINEN.....	68
2.2.3 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN	70
2.2.4 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	72
2.2.5 YHTEENVETO YHTEISEN KIRKKOVALTUUSTON HYVÄKSYMIEEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA.....	73
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	82
3.1 TULOSLASKELMA	82
3.2 RAHOITUSLASKELMA.....	83
3.3 TASE.....	84
3.4 KONSERNITASE	86
4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	88
4.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	88
4.2 TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT	89
4.2.1 TOIMINTA- JA RAHOITUSTUOTOT	89
4.2.2 TOIMINTA- JA RAHOITUSKULUT	89
4.2.3 SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA	89
4.3 TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	91
4.4 TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	93
4.5 KONSERNITASEEN LIITETIEDOT	94
4.6 VAKUUTUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	95
4.7 OMISTUKSIA MUISSA YHTEISÖISSÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	97
4.8 TASEYKSIKÖNÄ KÄSITELTÄVÄN RAHASTON TILINPÄÄTÖS	97
4.8.1 HAUTAINHOITORAHASTON TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2022 ...	98
5. ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT	102
6. LUETTELOT JA SELVITYKSET.....	103
6.1 LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA SELVITYS NIIDEN SÄILYTYSTAVOISTA	103
6.2 LUETTELO TOSITTEIDEN LAJEISTA	104

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 YLEISKATSAUS

Yleistä

Vuoden 2022 merkittävin toimintaympäristöön vaikuttanut tekijä oli Venäjän hyökkäys Ukrainaan helmikuussa 2022. Osittain tämän seurauksena inflaatio ja korot nousivat ennennäkemätöntä tahtia, Euroopassa koettiin miljoonien ukrainalaispakolaisten aalto, Suomi jätti Nato-hakemuksen ja yleinen turvallisuustilanne koko Euroopassa muuttui perustavalla tavalla. Sodan seurauksena nähtiin myös osakemarkkinoilla ennalta arvaamaton lasku. Kun vuoden 2021 aikana painopiste oli ollut koronapandemia ja toiminnan järjestäminen parhaalla mahdollisella tavalla rajoituksista huolimatta, vuoden 2022 aikana kohdattiin aivan uudenlaisia haasteita. Suomeen saapui noin 50 000 ukrainalaista pakolaista. Energian ja elintarvikkeiden, mutta myös muiden hyödykkeiden hintataso nousi nopeammin kuin oli osattu odottaa. Vuoden alussa vielä vaikuttanut koronaepidemia vaikutti rajoituksineen toiminnan järjestämiseen ja oli havahduttava siihen, että varautumista erilaisiin, epätodennäköisinäkin pidettyihin uhkiin on syytä jatkuvasti tehdä. Sodan seurauksena monet muut suuret globaalit haasteet, kuten luonnon kantokyky, talouden perusteiden kestävyys, demokratioiden haavoittuvuus ja hyvinvoinnin ja digitalisaation tuomat haasteet jäivät ainakin hetkeksi keskustelussa sivummalle.

Seurakuntaelämän kannalta tämä kaikki tarkoitti nopeaa tarvetta reagoida muuttuneeseen tilanteeseen. Suomeen saapuneita ukrainalaisia pakolaisia autettiin ja tukea ohjattiin suoraan Ukrainaan yhteistyöjärjestöjen kautta. Taloudellisen ja henkisen tuen tarve lisääntyi merkittävästi myös seurakuntalaisten keskuudessa.

Koronarajoituksista luovuttiin alkuvuodesta, minkä jälkeen toiminnassa voitiin palata pandemiaa edeltäviin toimintamuotoihin kokoavan toiminnan osalta, mutta niiden lisäksi jatkettiin epidemian aikana vakiintunutta ja hyväksi havaittua verkossa toteutettua toimintaa.

Seurakuntatyö

Seurakuntien jäsenmäärä laski 1 958 hengellä, mikä oli enemmän kuin vuonna 2021. Kokonaisjäsenmäärä oli 159 215, mikä tarkoittaa, että 52,2 prosenttia espoolaisista kuuluu kirkkoon. Vuoden lopussa pidettiin seurakuntavaalit, joilta odotettiin paljon. Ehdokasasettelu onnistui hyvin, mutta äänestysprosentti jäi edellisestä kerrasta ja oli tasan 10 %. Alhaisen äänestysprosentin nouseminen korkeammaksi edellyttäisi todennäköisesti muutoksia kirkon vaalijärjestelmään.

Muita suuria haasteita jäsenmäärän laskun lisäksi ovat kirkollisten toimitusten määrien vähentyminen ja kirkon heikko näkyvyys yleisessä keskustelussa ja viestinnässä. Kastettujen osuus kaikista Espoossa vuonna 2022 syntyneistä lapsista oli 19 %, mitä lukua kirkkohallituksen tilastot hieman vääristävät alaspäin. Todellisuudessa lapsia kastettiin hieman tätä enemmän, koska nuorekin lapsen kaste, joka tapahtuu vasta nimen antamisen jälkeen, luokitellaan aikuiskasteeksi. Avioliittoihin vihkimisiä ja avioliittojen siunaamisia on todella vähän verrattuna siihen, että Espoo on erityisesti nuorten aikuisten kaupunki. Tulevaisuudessa toimitusten painopiste tulee edelleen siirtymään siunaustilaisuuksiin ja hautaamiseen, joiden määrät ovat jatkuvasti nousseet. Esimerkiksi toimintavuonna hautausten määrät lisääntyivät 5 prosenttia ja tuhkausten määrät 13 prosenttia.

Seurakuntatyön kehittämiseksi on panostettu palautteen keräämiseen toimituksista ja nuorten aikuisten hengellisen elämän kehittämiseen tähtääviin yhteisiin hankkeisiin. Toimituksista saatu palaute on lähes kauttaaltaan myönteistä. Sähköisiä palveluita pyritään lisäämään, mutta esimerkiksi sähköistä kastevarausta ei ole vielä saatu toteutettua niin, että se palvelisi

seurakuntalaisia yhtenäisellä tavalla prosessin alusta loppuun saakka. Hankkeet ovat osoittaneet, että nykyiset rakenteet mahdollistavat huonosti uusien kokeilujen tekemisen ja resurssien joustavan käytön.

Rippikoulu ja isostoiminta ovat edelleen yksi seurakuntien tärkeimmistä ja kiinnostavimmista toimintamuodoista. Siksi oli hienoa ja tärkeää, että vuoden 2022 kesän leirit pystyttiin pitämään suunnitellusti. Päiväkerhojen kävijämäärät ovat laskeneet äitien työssäkäymisen vuoksi, mutta varhaiskasvatustyölle ja kouluyhteistyölle on kysyntää.

Diakoniatyön tarve ja erityisesti lasten, nuorten ja nuorten aikuisten pahoinvointi on lisääntynyt selvästi. Nuorten ja nuorten aikuisten avuksi avattiin mahdollisuus Walk in -terapiakäynteihin ilman ennakoajanvarausta. Vuoden 2023 alusta voimaan tullut sote-uudistus vaatii uutta lähestymistapaa yhteistyömuotojen kehittämiseksi kaupungin ja hyvinvointialueen kanssa.

Toimenpiteet jäsenmäärän vahvistamiseksi ja ylläpitämiseksi näyttävät olevan vaikeasti käytännössä toteutettavissa. Vahvasta vieraskieliseen työhön panostamisesta huolimatta vain harva on liittynyt Espoon seurakuntien jäseneksi. Ukrainan sota toi kaupunkiin tuhansia tilapäisen suojelun tarpeessa olevia ukrainalaisia. Seurakunnat voivat auttaa heitä sopeutumaan yhteiskuntaamme. Viisi seurakuntaa teki päätöksen kirkkojen ja kappeliensa avaamisesta samaa sukupuolta olevien pariin vihkimiseen avioliittoon tai jo solmitun avioliiton kirkolliseen siunaamiseen. Myös sateenkaarimessut ovat vakiintuneet osaksi seurakuntien normaalia toimintaa.

Julkisuudessa negatiivista palautetta saaneista pitkistä sukuselvitysten toimitusajoista päästiin loppuvuodesta normaaliin ja hyväksyttävään toimitusaikaan.

Olarin seurakunnan kirkkoherra vaihtui. Toimintavuonna vietettiin myös diakonian 150 v. juhlavuotta ja perheneuvonnan 50 v. juhlavuotta.

Strategian uudistaminen – uudet toiminnalliset ja resurssilinjaukset

Kirkko Espoossa -strategian uudistamistyö saatiin päätökseen. Työskentelyyn sisältyi aikaisempia vuosia enemmän henkilökuntaa ja luottamushenkilöitä osallistavia vaiheita. Prosessista saatiin sekä myönteistä että kielteistä palautetta. Toiminnallisia päälinjauksia on kahdeksan, ja ne ovat lähimmäistä rakastava hengellinen yhteisö, nuoret sukupolvet, monikieliset yhteisöt, viestintä, turvallinen kohtaaminen, vastuu luomakunnasta, toimitilat ja verkostot. Käyttötalouden ja investointien talousarvion määrärahojen määräytymisen perusteita muutettiin tarkoituksenmukaisemmiksi aiempiin linjauksiin verrattuna.

Seurakuntayhtymän hallinto, talous ja henkilöstö

Seurakuntayhtymän strategian resurssien käyttöä ja rahoitusta koskevat tavoitteet toteutuivat vuoden 2022 aikana täysimääräisesti käyttötalouden ja investointien osalta. Kirkollisveroprosentin suuruus oli 1 prosentti, vuosikate kattoi suunnitelman mukaiset poistot, toimintatuotot olivat yli 15 prosenttia käyttötalousmenoista ja investoinnit alle 80 prosenttia vuosikatteesta.

Vuoden 2022 tulos on noin 2,2 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Toimintatuottoja saatiin 7,1 miljoonaa euroa eli 0,7 miljoonaa euroa suunniteltua enemmän. Ero johtuu pääasiassa asunto- ja kiinteistöosakkeiden sekä kiinteistöjen myynnistä saaduista tuotoista. Käyttötalousmenoissa määrärahoja jäi käyttämättä 1,5 miljoonaa euroa. Tässä näkyy selkeästi pandemian loppumisen vaikutus, kun edelliseen vuoteen kasvua oli yli 2 miljoonaa euroa. Käyttötalousmenojen kokonaismäärä oli 44,4 miljoonaa euroa.

Kirkollisverotuloa saatiin 45,2 miljoonaa euroa eli 3,7 miljoonaa euroa arvioitua enemmän. Määrä oli edelleen positiivinen yllätys, koska kasvua edelliseen vuoteen oli n. 2 miljoonaa euroa.

Valtionrahoituksen osuus oli 5,8 miljoonaa euroa. Rahoitustuottoja saatiin noin 1,2 miljoonaa euroa. Varainhoidon osalta laajennettiin hyväksyttävien vaihtoehtojen valikoimaa mahdollistamalla myös vaihtoehtoiset sijoitusinstrumentit

Ukrainan sodan alkaminen vaikutti pörssikursseihin laskevasti samoin kuin kohonnut inflaatio. Arvonlennuksia jouduttiin tekemään lähes kolme miljoonaa euroa.

Vuoden 2022 vuosikate on 9,2 miljoonaa euroa. Suunnitelman mukaiset poistot ovat 5,7 miljoonaa euroa. Kertaluonteisia poistoja tehtiin 1,2 miljoonan euron edestä. Edellisenä vuonna tehtyjen suunnitelmapoistojen perusteiden muutokset aiheuttivat kertapoistoja ja tänä vuonna poistot jäivät siten merkittävästi edellistä vuotta pienemmiksi.

Vuoden 2022 rahoitusylijäämä antaa pohjaa pitkän aikavälin rakentamissuunnitelman rahoittamiselle. Toisaalta kiinteistötoimen pääluokassa käytettävissä olevat määrärahat eivät enää riittäneet kattamaan nousseita kustannuksia ja näin ollen jouduttiin kasvattamaan talousarviota hakemalla lisämäärärahaa valtuustolta. Kustannusten nousun merkittävimpana syynä olivat kohonneet energiakustannukset.

Strategian mukaisesti seurakuntayhtymän talous pidetään tasapainossa. Vaikka kirkollisverotulo vuonna 2022 oli erittäin hyvällä tasolla, on todennäköistä, että jatkossa käyttötalousmenot kasvavat nopeammin kuin verotulot. Siksi toimintakulujen suhteen on syytä olla edelleen tarkkana.

Henkilöstön määrä väheni tai pysyi ennallaan kaikissa seurakunnissa ja yksiköissä. Henkilöstön kokonaismäärä oli 512, mikä tarkoittaa 5 % vähennystä vuoteen 2021 verrattuna. Vuoden loppupuolella toteutetun henkilöstön työhyvinvointitutkimuksen mukaan tulokset ovat kokonaisuudessaan hyvällä tasolla. Kuormittavimpana tekijänä koettiin suuri työn määrä käytettävissä oleviin resursseihin nähden. Myös sisäisen viestinnän kanavia koetaan olevan liikaa.

Kiinteistöt

Kiinteistökannan vähentämiseen tähtäävät toimenpiteet eivät ole edenneet toivotulla aikataululla ja laajuudella. Kiinteistökantaa vähentäviä päätöksiä on kuitenkin ehdottoman tärkeää aikaansaada lisää jo vuoden 2023 aikana. Tapiolan kirkon peruskorjaus valmistui keväällä 2022. Valitettava ennakoimaton tapahtuma oli Perkkään kappelin tuhopolttio pääsiäisenä. Kappeli oli ollut merkittävä Leppävaaran seurakunnan, Esbo svenska församlingin ja monikulttuuristen ryhmien kokoontumispaikka. Toimitilojen kokonaismäärä on kuitenkin niin suuri, että suunniteltuja investointejakaan ei päästä toteuttamaan akuutisti ilmenevien korjaustarpeiden vuoksi. Kiinteistöjen korjaustarpeista on laadittu yleiskuva vuoteen 2050 saakka, ja se osoittaa myös tarpeen nopeasti vähentää peruskorjattavien ja ylläpidettävien toimitilojen määrää.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Vuodelle 2023 inflaatio sekä suuret palkankorotukset aiheuttavat merkittävän toimintakulujen kasvun. Kirkollisverotuloihin ei välttämättä saada samansuuruisia kasvuja. Vakaa rahoitustilanne auttaa sopeuttamaan tarvittaessa taloutta pitkällä aikavälillä, mikäli siihen tarvetta tulee.

Osakemarkkinoilla on vuoden 2023 alkupuolella ollut paljon heiluntaa ja tuottoja odotetaan tulevan ennemminkin korkotuotteissa kuin osakkeissa. USAssa pankkien konkurssien myötä epävarmuus varsinkin pankkisektorilla voi aiheuttaa sijoituksiin myös edelleen laskua.

1.2 HALLINTO: YHTEINEN KIRKKOVALTUUSTO JA –NEUVOSTO

Yleistä

Yhteinen kirkkovaltuusto kokoontui 4 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 36 pykälää. Puheenjohtajana toimi Heikki Sorvari ja varapuheenjohtajana Paula Viljakainen. Valtuutettujen määrä oli 61.

Yhteinen kirkkoneuvosto kokoontui 16 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 174 pykälää. Yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajana toimi Kalervo Salo ja varapuheenjohtajana Outi Krause. Jäsenten määrä oli 14.

Aloitteet ja ponnet

Ponnet ovat tehtyihin päätöksiin liittyviä toimielinten kannanottoja/toivomuksia, jotka eivät velvoita, mutta ovat osoituksia toimielimen tahtotilasta.

YKV 25.5.2022: Merva Mikkolan ponsi Velskolan kartanorakennuksen peruskorjauksen hankesuunnitelman yhteydessä

Selvitetään esteettömyysasiaa, vaikka kyseessä on peruskorjausmalli.

Velskolan kartanon peruskorjauksen jälkeen esteettömyys toteutuu edelleen rakennuksen ensimmäisessä kerroksessa. Esteettömyyttä myös parannetaan väljentämällä kulkureittejä ja tekemällä yksi majoitustila esteettömäksi. Esteetön WC-tila säilyy esteettömänä ja tila varustetaan suihkulla. Piha-alueella esteettömän sisäänkäynnin lähelle osoitetaan LE-saattopaikka. Nykyinen rakennukseen johtava luiska puretaan ja korvataan uudella luiskalla, johon asennetaan myös kaiteet ja käsijohteet. 1. kerroksen sali varustetaan induktiosilmukalla.

YKV 21.9.2022: Sini Hulmin ponsi Perniön Germundsvedjan tilan myynnin yhteydessä

Yhteinen kirkkovaltuusto edellyttää, että seurakuntayhtymän metsäosuuden myynneissä otetaan huomioon ostajan sitoutuminen luonnon monimuotoisuuden, hiilivarastojen ja hiilinielujen säilyttämiseen.

Kiinteistöpalvelut voi edellyttää metsäomaisuuden ostajalta seuraavia asioita ostohetkestä seuraavan viiden vuoden ajan; sitoutuminen luonnon monimuotoisuuteen ja hiilivarastojen sekä hiilinielujen säilyttämiseen. Jos tällaisia ehtoja asetetaan, metsäomaisuuden myynnin markkinat pienevät merkittävästi ja nykyiset metsäalueet pysyvät seurakuntayhtymän hallussa. Tässä asiassa pitäisi edellyttää, että yksittäisistä metsäkuvioista Espoossa voidaan luopua ilman edellä mainittuja edellytyksiä. Näiden yksittäisten metsäkuvioiden kunnossapito on vaativaa ja niistä luopuminen olisi tarkoituksenmukaista.

YKV 14.12.2022: Outi Krausen ponsi Espoon seurakuntayhtymän strategian käsittelyn yhteydessä

Ehdotettu uusi strategiakausi on erittäin pitkä, kaksi vaalikautta. Tämän vuoksi tilanteessa, jossa maailma muuttuu nopeasti ja ennakoimattomasti, talous- ja strategiatoimikunnan tulee vuosittain tarkastella strategian toteutumista ja tarvittaessa huolehtia sen päivittämisen käynnistämisestä. Valtuustolle tulee esittää yhteenveto strategian toteutumisesta kahden vuoden välein.

Yhteisen kirkkovaltuuston kokouksessaan joulukuussa 2022 hyväksymä ponsi tuodaan tiedoksi / keskusteltavaksi keväällä 2023 toimintansa aloittavalle strategiatoimikunnalle.

YKV 14.12.2022: Sini Hulmin ponsi Espoon seurakuntayhtymän strategian käsittelyn yhteydessä

Yhteinen kirkkovaltuusto edellyttää, että seurakuntien välistä yhteistyötä suunniteltaessa ja toteutettaessa otetaan huomioon, että paikallisen yhteisön muodostumisen kannalta pysyvä ja kestävä suhde tuttuun työntekijään on välttämätöntä. Tarvitaan ”ankkurikasvoja” sekä työntekijöiden että vapaaehtoisten vastuunkantajien osalta. Paikallisen seurakunnan työntekijän täytyy pystyä riittävän paljon kohdentamaan työtään omalla alueella tapahtuvaan ihmisten kohtaamiseen ja yhteisön rakentamiseen heidän kanssaan.

Voimassa olevan strategian kohdassa 8 *Verkostomme vahvistuvat* on seuraava kirjaus: ”Tiivistämme seurakuntien välistä yhteistyötä. Seurakunnat eivät rajaa toimintaansa koskemaan vain oman seurakuntansa jäseniä, ja työntekijät työskentelevät yli seurakunta- ja yksikkörajojen.”

Tämän kirjauksen tavoitteena on joustavoittaa erilaisten yhteisten hankkeiden toteuttamista mahdollistamalla tilannekohtaisesti henkilöstöresurssien hyödyntäminen seurakuntarajojen yli samalla, kun säilytetään edellytykset paikallisen yhteisön elinvoimaiselle toiminnalle tuttujen ”ankkurikasvojen” kanssa. Tämä tavoiteltava yhteistyön tiivistäminen ei heikennä paikallisen seurakuntayhteisön toimintaedellytyksiä.

YKN 24.10.2022: Olli Nuosmaan aloitteet Ukrainan tukemiseksi

- *Esitetään yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se myöntää Ukrainan tukemiseksi lisämäärärahaa 30 000 euroa vuodelle 2022.*
- *Lisätään vuoden 2023 talousarvioehdotukseen Ukrainan avustamiseksi erillinen määräraha 60 000 euroa siten, että 30 000 euroa maksetaan kevätkauden aikana ja 30 000 euroa syyskauden aikana ja että avustukset toimitetaan Kirkon Ulkomaanavun kautta.*

Aloitteiden johdosta Ukrainaa on avustettu suoraan 30 000 eurolla ja talousarviossa vuodelle 2023 on varattu 60 000 euroa Ukrainan avustamiseen.

YKV 28.9.2022: Erkki O Aurasen valtuustoaloite koskien talouspäällikkö Harri Hakulisen virkanimikkeen muutosta

Seurakuntayhtymän palveluksessa oleva talouspäällikkö Harri Hakulisen virkanimitys muutetaan olemaan talousjohtaja.

Aloitteen seurauksena muutettiin yleisesti seurakuntayhtymän viraston johtavien viranhaltijoiden nimikkeitä ja kelpoisuusvaatimuksia.

Seuraavia vuoden 2022 aikana jätettyjä aloitteita ei hyväksytty:

Erkki O Aurasen aloite koskien kaatuneiden puiden ja pensaiden hyötykäyttöä seurakuntayhtymän metsistä (YKN 6.6.2022 ja YKV 21.9.2022)

Espoon seurakuntayhtymän Espoossa olevien metsien osalta, lukuun ottamatta suojeltuja metsiä, sallittaisiin kaatuneiden puiden ja pensaiden hyötykäyttö seurakuntalaisten ja/tai kaikkien kuntalaisten toimesta veloitusetta eli ilmaiseksi siten, että jokainen saisi omaan käyttöönsä sahata ja pilkkoa näitä kaatuneita puita ja pensaita käyttäkseen niitä lämmitykseen tai takan polttoon.

Erkki O Aurasen aloite koskien päätösvaltaa seurakunnan toiminnasta (YKN 5.9.2022 ja YKV 21.9.2022)

Espoon seurakuntien yhteinen kirkkovaltuusto päättää pyytää seurakuntayhtymää selvittämään miten yhtymän eri seurakunnissa toteutuu seurakuntaneuvoston tehtävien ensimmäinen tehtävä, eli seurakunnan toiminnasta päättäminen.

Erkki O. Aurasen kirkkorakennusten käyttöä koskeva aloite käsitelty (YKN 9.1.2023 ja YKV 25.1.2023)

Niiden seurakuntien, joissa seurakuntaneuvosto on tällaisen lain vastaisen päätöksen*) tehnyt, kirkkorakennukset otetaan pois kyseisen seurakunnan käytöstä ja pidetään tyhjiin peruslämmöllä, kunnes niiden käyttäjistä päätetään erillisessä kirkkovaltuuston istunnossa. Näin nämä kirkkorakennukset säilyttävät pyhyytensä, johon ne on vihitty.

*) viitataan päätökseen avata kirkkotilat samaa sukupuolta olevien parien vihkimiseen

1.3 HENKILÖKUNTA

Virka- ja työsopimussuhteiset henkilöittäin 31.12.2022. Mukana ovat myös virka- ja työvapaalla olevat, mutta ei tarvittaessa töihin tulevat tuntipalkkaiset.

	2019	2020	2021	Virka- suhteiset 2022	Työsopimus- suhteiset 2022	Yhteensä 31.12.2022	%-osuus koko henkilöstöstä 31.12.2022
Esbo svenska	33	31	31	17	11	28	5
Espoonlahti	69	66	68	39	23	62	12
Tuomiokirkkosrk	110	106	110	54	48	102	20
Leppävaara	53	51	54	39	17	56	11
Olari	61	56	56	40	16	56	11
Tapiola	46	41	42	26	14	40	8
Yhtymän virasto	164	162	167	53	115	168	33
Yhteensä	536	513	528	268	244	512	100

Seurakuntayhtymän viraston henkilöstö jakautui seuraavasti (yhteensä 168 henkilöä):

	2018	2019	2020	2021	2022
Kiinteistöpalvelut	59	63	56	57	58
Palvelukeskus	34	34	38	43	41
Talous- ja tietohallintopalvelut	11	12	12	11	11
Viestintäpalvelut	6	7	9	8	7
Viraston johto	4	4	4	4	4
Yhteisen seurakuntatyön palvelut	42	44	43	44	47

Espoon tuomiokirkkoseurakunnassa ja Leppävaaran seurakunnassa on yksi yhteinen työntekijä, joka näkyy vain Espoon tuomiokirkkoseurakunnan luvuissa. Lisäksi seurakuntayhtymän virastossa ja Tapiolan seurakunnassa on yksi yhteinen työntekijä, joka näkyy vain yhtymän viraston luvuissa. Viestintäpalveluiden luvussa on mukana projektityöntekijä (vaalitehtävät).

Koko- ja osa-aikaiset palvelussuhteet 2022 (yhden henkilöllä vain yksi palvelussuhde)

	ES	EL	ET	LE	O	TA	YV	Yhteensä
Yhteensä	28	62	102	56	56	40	168	512
Virkasuhteiset	17	39	54	39	40	26	53	268
Kokoaikaiset	16	37	50	36	36	26	46	247
Osa-aikaiset	1	2	4	3	4	0	7	21
Työsopimussuhteiset	11	23	48	17	16	14	115	244
Kokoaikaiset	5	21	35	14	13	12	107	207
Osa-aikaiset	6	2	13	3	3	2	8	37

Vakinaiset ja määräaikaiset palvelussuhteet 31.12.2022

	Vakinaiset	Määräaikaiset	Yhteensä	Määräaikaisten %-osuus palvelussuhteista	Määräaikaisten osuus kussakin yksikössä
Esbo svenska	25	3	28	0,6	10,7
Espoonlahti	51	11	62	2,1	17,7
Tuomiokirkko	89	13	102	2,5	12,7
Leppävaara	48	8	56	1,6	14,3
Olari	46	10	56	2,0	17,9
Tapiola	33	7	40	1,4	17,5
Yhtymän virasto	148	20	168	3,9	11,9
Yhteensä	440	72	512	14,1	14,1

Henkilökunta ryhmiteltynä tehtävien mukaan seurakunnissa ja seurakuntayhtymän virastossa 31.12.2022; (yksi henkilö/tehtävä).

	väkiluku	papit	suhdeluku	nuoriso työntekijä	suhdeluku	kanttorit	suhdeluku	diakonia työntekijä	suhdeluku
ES	14120	4	3530	2	7060	3	4707	2	7060
EL	29062	11	2642	6	4844	3	9687	11	2642
ET	43752	16	2735	9	4861	5	8750	8	5469
L	23941	9	2660	7	3420	3	7980	6	3990
O	26732	9	2970	6	4455	4	6683	7	3819
T	21608	8	2701	4	5402	3	7203	4	5402
YV	0	11	0	0	0	1	0	4	0
Yht.	159215	68	2341	34	4683	22	7237	42	3791

	väkiluku	lapsi- ja perhetyö	suhdeluku	hallinto	suhdeluku	hautaus toimi	kiinteistö toimi	suhdeluku	muu seurakuntatyö	Virat/työsuhteet
ES	14120	9	1569	5	2824	0	1	14120	0	26
EL	29062	14	2076	4	7266	0	7	4152	1	57
ET	43752	22	1989	11	3977	0	22	1989	1	94
L	23941	9	2660	4	5985	0	9	2660	2	49
O	26732	9	2970	6	4455	0	9	2970	1	51
T	21608	7	3087	5	4322	0	6	3601	1	38
YV		0		73		23	29		17	158
Yht.	159215	70	2275	108	1474	23	83	1918	23	473

Hallinnon lukumäärissä ovat mukana mm. kirkkoherrat, hallintoassistentit, sihteerit (myös kiinteistöhallinnon), tiedottajat, järjestelmäasiantuntijat ja palvelukeskuksen henkilöstö.

Ryhmässä muu seurakuntatyö ovat mukana mm. kansainvälisen työn sihteerit, perheneuvojat, kasvatustyön asiantuntijat, vapaaehtoistyön ohjaaja ja rippikoulutyön asiantuntija.

Virkojen lakkauttamista koskevat päätökset:

- I kappalaisen viran (vakanssi 146) lakkauttaminen 1.1.2023 lukien, Olarin seurakunta
- Uusia virkoja ei perustettu. Vuonna 2021 oli päätetty perustaa asiantuntijan (rippikoulutyö) virka Espoon tuomiokirkkoseurakuntaan 1.1.2022 alkaen.

Nimikkeiden muutoksia koskevat päätökset:

- Lapsityöohjaajan viran nimike ledande tjänsteinnehavare för fostran / johtava kasvatuksen viranhaltijaksi 1.5.2022 alkaen, Esbo svenska församling

- Lapsityönohjaajien virkojen nimikkeeksi johtava varhaiskasvatuksen ohjaaja 1.7.2022 alkaen, Espoonlahden seurakunta ja Espoon tuomiokirkkoseurakunta
- Varhaiskasvatuksen ohjaajan viran, johon kuuluu lähiesimiestehtävät, nimikkeeksi johtava varhaiskasvatuksen ohjaaja 1.7.2022 alkaen, Tapiolan seurakunta

1.1.2023 alkaen yhtymän viraston johtavien viranhaltijoiden virkojen nimikkeiden muutokset:

- Hallintojohtajan viran nimike yhtymän johtajaksi
- Hallintopäällikön viran nimike hallintojohtajaksi
- Taluspäällikön viran nimike talousjohtajaksi
- Viestintäpäällikön viran nimike viestintäjohtajaksi

Työsuhteiden nimikemuutokset:

- Tuomiokirkkoseurakunnan tiedottajien työsuhteiden nimikkeeksi viestinnän asiantuntija 1.2.2022 alkaen
- Seurakuntayhtymän viraston ja Espoonlahden, Leppävaaran ja Tapiolan seurakuntien tiedottajien työsuhteiden nimikkeeksi viestinnän asiantuntija 1.1.2022 alkaen, päätös oli tehty vuonna 2021
- Toisen hankekehitysinsinöörin työsuhteen nimikkeen muutos hankeasiantuntijaksi 1.4.2022 alkaen, seurakuntayhtymän viraston kiinteistöpalvelut
- Leiri- ja kurssikeskustoiminnan päällikön työsuhteen nimike leirikeskustoiminnan päälliköksi, tehtävä täytettiin 1.11.2022 alkaen, seurakuntayhtymän viraston kiinteistöpalvelut
- Seurakuntasihteerin työsuhde taloussihteeriksi, 1.7.2022, Olarin seurakunta

Uusia työsuhteita koskevat päätökset:

- Olarin seurakuntaan kahden vuoden määräaikainen viestinnän asiantuntijan työsuhde
- Yksi määräaikainen rekisterisihteerin työsuhde, seurakuntayhtymän viraston palvelukeskus, rekisteripalvelut
- Yksi määräaikainen palvelusihteerin työsuhde, seurakuntayhtymän viraston palvelukeskus, rekisteripalvelut
- Kiinteistösihteerin työsuhde, seurakuntayhtymän viraston kiinteistöpalvelut
- Kaksi hautausmaan ammattityöntekijän työsuhdetta, seurakuntayhtymän viraston kiinteistöpalvelut

Vaihtuvuus vakinaisissa palvelussuhteissa vuoden 2022 aikana oli yhteensä 12 viranhaltijaa (vuonna 2021 oli 10) ja 32 työsuhteista työntekijää (vuonna 2021 oli 17).

Lisäksi vuoden 2022 aikana oli lyhytaikaisissa (ei sijaisina) palvelussuhteissa:

- Hautausmailla tuntipalkkaisia kesätyöntekijöitä 85 ja kuukausipalkkaisia työntekijöitä 7
- Eri seurakunnissa yhteensä 57 työntekijää (oppaat 6, kausiteologit 27, rippikoulutyöntekijät 16, kausityöntekijät 5 sekä kesätyöntekijät 3)
- Seurakuntayhtymän virastossa/leirikeskuksissa 7 lyhytaikaista työntekijää.

1.4 SEURAKUNTIEN VÄKILUKU

Seurakuntien väkiluvulla tarkoitetaan läsnä olevien jäsenten määrää. Espoon seurakunnissa oli 31.12.2022 yhteensä 159 215 jäsentä (vuonna 2021 jäseniä oli 161 173). Kaikista espoolaisista seurakuntien jäseniä oli 52,2 prosenttia (edellisenä vuonna 54,2 %). Suomen- ja ruotsinkielisestä väestöstä 67,0 prosenttia kuuluu Espoossa kirkkoon (67,8 % vuonna 2021).

Kirkon jäseneksi liittyi viime vuonna 1 247 henkilöä, eli noin 70 henkeä enemmän kuin edellisvuonna. Kirkosta erosi 3 161 ihmistä, mikä on noin 700 henkeä enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Eronneita oli 1 914 enemmän kuin liittyneitä (1 588 vuonna 2021).

Kaikkiaan seurakuntien jäsenmäärä laski 1 958 hengellä vuonna 2022, mikä on noin 10 % enemmän kuin edellisvuonna. Jäsenmäärän lasku on viime vuosina vaihdellut välillä 1–1,5 % vuodessa.

Seurakunnilla oli vuoden 2022 lopussa 7 663 ulkomailta asuvaa jäsentä.

Kastettuja oli 1 061 (1 122) ja kuolleita seurakuntien jäseniä 1 367 (1 285). Kasteiden määrän väheneminen tasaantui vuoteen 2020 verrattuna koronarajoitusten helpottumisen vuoksi, mutta laskutrendi on ollut pysyvä. Kastettujen osuus kaikista Espoossa vuonna 2022 syntyneistä lapsista (5 829) on 19 %. Mikäli lapselle on ehditty antaa nimi ennen kastetta, kaste luokitellaan kirkon tilastointijärjestelmän ohjeistuksen mukaan aikuiskasteeksi.

Seurakuntiin pois muuttaneita oli 248 enemmän kuin seurakunnista muuttaneita. Muuttovoitto oli 248, kun edellisenä vuonna muuttotappio oli 292.

Kaupungin väkiluku oli ennakkotietojen mukaan 305 179 henkeä. Vuoden 2022 lopussa espoolaisista puhui äidinkielenään muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea tai noin 22 % väestöstä, eli vieraskielisiä oli noin 67 000 henkeä. Heistä Espoon seurakuntiin kuului kirkkohallituksen tilastojen mukaan 1 542 henkilöä eli noin 1 % kaikista Espoon seurakuntien jäsenistä. Määrä on noin 2,3 prosenttia Espoossa asuvista vieraskielisistä.

	Läsnäoleva väestö			Poissaoleva väestö	Kokonaisväestö	Ero ed. vuoteen
Seurakunta	Miehet	Naiset	Yhteensä		Yhteensä	
Esbo svenska församling	6 746	7 374	14 120	1 526	15 646	-183
Espoon tuomiokirkkoseurakunta	20 402	23 350	43 752	1 352	45 104	-896
Espoonlahden seurakunta	13 172	15 890	29 062	1 126	30 188	-264
Leppävaaran seurakunta	10 992	12 949	23 941	898	24 839	-190
Olarin seurakunta	11 774	14 958	26 732	1 417	28 149	-11
Tapiolan seurakunta	10 148	11 460	21 608	1 344	22 952	-414
Yhteensä	73 234	85 981	159 215	7 663	166 878	-1 958

Kirkkoonkuulumisprosentit (%) seurakunnittain 31.12.2022

Seurakunta	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Esbo svenska*) (-1,3,%)	69,5	70,8	71,9	72,8	74,3	72,7
Espoon tuomiokirkkosrk (-2,0 %)	52,9	54,9	56,3	57,6	58,8	60,5
Espoonlahti (-1,4 %)	53,3	54,9	56,2	57,8	59,2	61,0
Leppävaara (-2,1 %)	44,6	46,7	48,2	49,5	51,3	52,7
Olari (-2,6 %)	48,5	51,1	52,4	54,2	55,8	57,7
Tapiola (-1,8 %)	55,6	57,4	59,1	61,1	62,4	64,4

*) laskettu kaikista Espoon pohjoismaisia kieliä puhuvista, muiden seurakuntien prosentit on laskettu kaikista alueen asukkaista paitsi ruotsinkielisistä

Kastettujen ja kuolleiden määrä 2022

	Kastetut	Kuolleet	Erotus
Esbo svenska församling	74	149	-75
Espoon tuomiokirkkoseurakunta	327	284	43
Espoonlahden seurakunta	177	255	-78
Leppävaaran seurakunta	199	233	-34
Olarin seurakunta	167	242	-75
Tapiolan seurakunta	117	204	-87
Yhteensä	1 061	1 367	-306

Muutot seurakuntaan ja seurakunnasta vuonna 2022

	Seurakuntaan muuttaneet	Seurakunnasta muuttaneet	Erotus
Esbo svenska församling	647	682	-35
Espoon tuomiokirkkoseurakunta	3 017	3 455	-438
Espoonlahden seurakunta	2 490	2 354	136
Leppävaaran seurakunta	2 747	2 537	210
Olarin seurakunta	3 086	2 652	434
Tapiolan seurakunta	2 055	2 114	-59
Yhteensä	14 042	13 794	248

Kirkkoon liittyneet ja kirkosta eronneet vuonna 2022

	Kirkkoon liittyneet			Kirkosta eronneet			Erotus
	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä	
Esbo svenska församling	66	50	116	102	104	206	-90
Espoon tuomiokirkkoseurakunta	143	157	300	380	421	801	-501
Espoonlahden seurakunta	113	93	206	265	262	527	-321
Leppävaaran seurakunta	128	118	246	298	310	608	-362
Olarin seurakunta	105	103	208	281	297	578	-370
Tapiolan seurakunta	76	95	171	223	196	441	-270
Yhteensä	631	616	1 247	1 549	1 590	3 161	-1 914

1.5 SISÄINEN VALVONTA

Sisäisen valvonnan tehtävänä on varmistaa kohtuullisella varmuudella, että seurakuntatalouden toiminta ja hallinto on hoidettu asiallisesti, laadukkaasti ja lainmukaisesti. Tavoitteena on seurakuntatalouden joustava, avoin ja tulokellinen toiminta ja hallinto. Sisäinen valvonta on osa seurakuntatalouden operatiivista johtamista.

Sisäisen valvonnan keskeisenä osana ovat yhteisen kirkkovaltuuston sekä yhteisen kirkkoneuvoston vahvistamat toiminnan säännöt. Taloussäännössä on sisäisen valvonnan kannalta keskeisenä 5 §, joka velvoittaa toimenpiteisiin määrärahan ollessa vaarassa ylittyä. Hankintasääntö luo puitteet hankintojen tekemiseen. Sitä täydentää taloudellisen toimivallan rajat –sääntö.

Sisäistä valvontaa toteuttavat kaikki työntekijät kaikilla organisaatiotasolla osana toimintarutiineihin sisältyvää toimintojen ja varojen käytön valvontaa.

Sisäisen valvonnasta on olemassa ohje, mutta se on nykyiseen toimintaympäristöön jo osittain soveltumaton. Ohjeen uudistaminen on valmisteltavana.

1.6 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2022	2021
	(1000 €)	(1000 €)
Toimintatuotot	7 079	6 741
Toimintakulut	-44 447	-42 206
Toimintakate	-37 369	-35 465
Verotulot	50 972	48 756
Verotuskulut	-692	-743
Keskusrahastomaksut	-4 935	-4 937
Toiminta-avustukset	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	1 212	3 812
Vuosikate	9 188	11 422
Poistot ja arvonalentumiset	-6 969	-9 593
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0
Tilikauden tulos	2 219	1 829
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 219	1 829

Tuloslaskelman tunnusluvut:

	2022	2021	2020	2019	2018
Toimintatuotot/toimintakulut %	16 %	16 %	18 %	16 %	18 %
Vuosikate/poistot %	132 %	119 %	140 %	100 %	116 %
Vuosikate, euroa/jäsen	58,00 €	71,00 €	61,00 €	44,00 €	50,00 €

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2022	2021
	(1000 €)	(1000 €)
Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate +/-	9 188	11 422
Satunnaiset erät +/-	0	0
Satunnaiset erät +/-	0	0
Tulorahoituksen korjauserät +/-	-526	-803
Pakollisten varausten muutos +/-	0	0
Investoinnit		
Investointimenot -	-2 777	-7 736
Pysyvien vastaavien myyntitulot +	1 627	3 005
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta +/-	7 512	5 888
Rahoitustoiminnan rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-500	-500
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen muutos	0	0
Pitkäaikaisten saamisten muutos +/-	0	0
Lyhytaikaisten saamisten muutos +/-	-248	141
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos +/-	326	-319
Rahoitustoiminnan nettorahavirta +/-	-422	-678
Rahavarojen muutos yhteensä +/-	7 090	5 210

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

	2022	2021	2020	2019	2018
Investointien tulorahoitus, %	331 %	148 %	154 %	328 %	739 %
Rahavarojen riittävyys, pv	487	425	405	379	352
Lainanhoitokate	18	22	19	14	16

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	2022	2021
	(1000 €)	(1000 €)
VASTAAVAA		
A. PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	176	245
Aineelliset hyödykkeet	86 234	90 472
Sijoitukset	15 892	16 879
B. TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 230	1 230
Muut toimeksiantojen varat	3 124	2 974
C. VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset	940	691
Rahoitusarvopaperit	58 550	52 218
Rahat ja pankkisaamiset	<u>13 940</u>	<u>13 182</u>
	180 087	177 891

	2022	2021
VASTATTAVAA		
A. OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	81 249	81 249
Muut rahastot	0	0
Edellisten tilik. ylijäämä/alijäämä	79 234	77 405
Tilik. ylijäämä/alijäämä	2 219	1 829
B. PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	2 381	2 381
C. TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 230	1 230
Muut toimeksiantojen pääomat	3 124	2 974
D. VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma	2 500	3 000
Saadut ennakot	7	8
Ostovelat	3 055	2 815
Muut velat	877	1 017
Siirtovelat	<u>4 210</u>	<u>3 983</u>
	180 087	177 891

Taseen tunnusluvut:

	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Omavaraisuusaste, %	93 %	92 %	92 %	92 %	93 %	92 %
Rahoitusvarallisuus euroa/jäsen	394 €	343 €	304 €	269 €	233 €	186 €
Suhteellinen velkaantuneisuus -%	18 %	19 %	20 %	19 %	18 %	21 %
Lainakanta, euroa/jäsen	16 €	19 €	21 €	24 €	27 €	30 €

1.7 KONSERNIN TOIMINTA JA TASE

Tytäryhtiö As Oy Espoon Ruusutarha on Leppävaarassa oleva asuintalo, joka valmistui kesällä 2003. Talossa on 21 huoneistoa. Espoon seurakuntayhtymä omistaa 100 % yhtiön osakekannasta. Konsernitilinpäätöksessä ovat mukana Espoon seurakuntayhtymä ja As Oy Espoon Ruusutarha.

	2022	2021
	(1000 €)	(1000 €)
VASTAAVAA		
A. PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	176	245
Aineelliset hyödykkeet	87 559	91 924
Sijoitukset	13 237	14 223
B. TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 230	1 230
Muut toimeksiantojen varat	3 124	2 974
C. VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset	948	692
Rahoitusarvopaperit	58 550	52 218
Rahat ja pankkisaamiset	<u>13 940</u>	<u>13 183</u>
	178 765	176 691
VASTATTAVAA		
A. OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	81 249	81 249
Muut rahastot	0	0
Edellisten tilik. ylijäämä/alijäämä	78 028	76 355
Tilik. ylijäämä/alijäämä	<u>2 088</u>	<u>1 673</u>
B. PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	2 381	2 381
C. TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 230	1 230
Muut toimeksiantojen pääomat	<u>3 124</u>	<u>2 974</u>
D. VIERAS PÄÄOMA		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 500	3 000
Saadut ennakot	7	8
Ostovelat	3 069	2 820
Muut velat	877	1 017
Siirtovelat	<u>4 211</u>	<u>3 983</u>
	178 765	176 691

1.8 YHTEISEN KIRKKONEUVOSTON ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYÄ JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVIKSI TOIMENPITEIKSI

Kirkkojärjestyksen 15 luvun 5 §:n mukaan tilikaudelta on laadittava tilinpäätös, johon kuuluvat tuloslaskelma, tase, rahoituslaskelma ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutusvertailu ja 15 luvun 6 §:ssä tarkoitettu toimintakertomus. Samassa yhteydessä on tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

Tilikauden 2022 tulos on 2.219.185,39 euroa ylijäämäinen. Edellisten tilikausien ylijäämä on yhteensä 79.233.725,51 euroa, joten tarvetta talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi ei ole.

Yhteinen kirkkoneuvosto esittää, että tilikauden ylijäämä 2.219.185,39 euroa, kirjataan tilikauden ylijäämä-/alijäämätilille.

1.9 TOIMINTAKERTOMUKSEN LIITTEET

Seurakuntayhtymän organisaatio

Luettelo yhteisen kirkkovaltuuston ja yhteisen kirkkoneuvoston käsittelemistä asioista sekä viranhaltijapäätöksistä vuonna 2022

Vireille tulleet asiat

Yhteisen kirkkovaltuuston käsittelemät asiat

Yhteinen kirkkovaltuusto käsitteli yhteensä 36 yhteisen kirkkoneuvoston sille valmistelemaa asiaa. Ne jakaantuivat seuraavasti:

Yleishallinto	13
Henkilöstöhallinto	2
Taloushallinto	9
Yhteinen seurakuntatyö	1
Hautaustoimi	4
Kiinteistötoimi	7

Yleishallinto

Teemu Berglundin ero yhteisen kirkkovaltuuston jäsenyydestä

Yhteisen kirkkovaltuuston paikkajako vaalikaudella 2023–2026

Vastaukset vuosien 2015–2020 arviointikertomuksissa esitettyihin suosituksiin

Luottamushenkilön nimeäminen Helena Sistosen tilalle jäljellä olevaksi kaudeksi yhteiseen kirkkovaltuustoon

Sidonnaisuuksien ilmoittamismenettelyn ottaminen käyttöön

Henkilöstökertomus vuodelta 2021

Topi Haarlaan ero yhteisen kirkkovaltuuston varajäsenyydestä

Arviointikertomus 2021

Vastaus Erkki O Aurasen aloitteeseen, joka koskee päätösvaltaa seurakunnan toiminnasta

Luottamushenkilöiden palkkio- ja matkustussäännön uudistaminen

Toimituspalkkiosäännön uudistaminen

Seurakuntayhtymän viraston johtavien viranhaltijoiden nimikkeiden ja kelpoisuusvaatimusten muuttaminen

Espoon seurakuntayhtymän strategia Kirkko Espoossa 2023–2030

Henkilöstöhallinto

Erivapauspyyntö Espoonlahden seurakunnan diakonian viran täyttämässä

Olarin seurakunnan I kappalaisen viran lakkauttaminen

Taloushallinto

Tilinpäätökset 2021

Talousarvion toteumavertailutiedot 1.1.– 1.3.2022

Talousarvion 2023 ja vuosien 2023–2025 talous- ja toimintasuunnitelman valmisteluohje

Talousarvion toteumavertailutiedot 1.1.–30.6.2022

Kirkollisveroprosentin määrittäminen vuodelle 2023

Talousarvion toteumavertailutiedot 1.1.–30.9.2022

Aloitteet Ukrainan tukemiseksi

Lisätalousarvio vuodelle 2022

Espoon seurakuntayhtymän vuoden 2023 talousarvioehdotus ja ehdotus vuosien 2023–2025 toiminta- ja taloussuunnitelmaksi

Yhteinen seurakuntatyö

Jakamattoman kansainvälisen vastuun määrärahojen jakaminen vuonna 2022

Hautaustoimi

Kellonummen hautausmaan käyttösuunnitelman ja hautausmaakaavan muutos 2022

Gräsan uurnalehdon käyttösuunnitelman ja hautausmaakaavan muutos 2022

Kellonummen hautausmaan huoltorakennuksen tarveselvitys

Hautaamiseen liittyvät maksut 1.2.2023 alkaen

Kiinteistötoimi

Lisäbudjetti Hvittorpin leirikeskukseen keittiöremonttia varten

Lisätalousarvio Hvittorpin lämmitysjärjestelmän uusiminen

Lippajärventie 41 hankesuunnitelma

Velskolan kartanorakennuksen peruskorjauksen hankesuunnitelma

Vastaus Erkki O Aurasen aloitteeseen koskien kaatuneiden puiden ja pensaiden hyötykäyttöä seurakuntayhtymän metsistä

Perniön Germundsvedjan tilan myynti

Ostotarjous Teirinsuon puiston määräalasta ja keskuspuiston määräalasta

Yhteisen kirkkoneuvoston käsittelemät asiat

Yhteinen kirkkoneuvosto käsitteli yhteensä 174 asiaa, joista 16 oli johtavien viranhaltijoiden päätösluetteloiden ja 21 johto- ja toimikuntien pöytäkirjojen tiedoksi merkitsemisiä, 7 asiaa käsiteltiin kahdessa kokouksessa, 1 kolmessa ja 1 kuudessa. Muuten asiat jakaantuivat 123 otsikon alle seuraavasti:

Yleishallinto	36
Henkilöstöhallinto	10
Taloushallinto	27
Yhteinen seurakuntatyö	7
Hautaustoimi	6
Kiinteistötoimi	34
Viestintä	3

Yleishallinto

Teemu Berglundin ero yhteisen kirkkovaltuuston jäsenyydestä

Vastine aluekeskusrekisterin toimitusaikoja koskevaan kanteluun

Hallintojohtajan vuosiloma

Kirkko Espoossa 2017–2021 strategian toiminnallisten linjausten uudistaminen, resurssilinjausten ajantasaistaminen ja kiinteistökannan karsimishjelman nopeuttaminen

Esbo svenska församlingin seurakuntaneuvoston varapuheenjohtaja Jannika Lassuksen kirje yhteiselle kirkkoneuvostolle

Espoon seurakuntayhtymän viraston piispantarkastus; yhteisen kirkkoneuvoston raportti 2022

Espoon seurakuntayhtymän viraston piispantarkastus 2022; Hallintojohtajan lausunto

Seurakuntayhtymän viraston piispantarkastus 2022

Yhteisen kirkkovaltuuston paikkajako vaalikaudella 2023–2026

Sidonnaisuuksien ilmoittamismenettelyn ottaminen käyttöön

Vastaukset vuosien 2015–2020 arviointikertomuksissa esitettyihin suosituksiin

Luottamushenkilöiden nimeäminen Helena Sistosen tilalle jäljellä olevaksi kaudeksi yhteiseen kirkkovaltuustoon ja viestinnän toimikuntaan

Kirkon Paikat ry:n perustajajäsenyys

Henkilöstökertomus vuodelta 2021
Espoon seurakuntayhtymän hankintasääntö
Yhteisen kirkkoneuvoston ja yhteisen kirkkovaltuuston kokousajat vuodelle 2023
Lähetekeskustelu Kirkko Espoossa 2023–2030 -strategialuonnoksesta
Topi Haarlan ero yhteisen kirkkovaltuuston varajäsenyydestä ja talous- ja strategiatoimikunnan jäsenyydestä
Luottamushenkilöiden palkkio- ja matkustussäännön uudistaminen
Vastaus Erkki Aurasen aloitteeseen, joka koskee päätösvaltaa seurakunnan toiminnasta
Arviointikertomus 2021
Topi Haarlan ero talous- ja strategiatoimikunnan jäsenyydestä
Toimituspalkkiosäännön uudistaminen
Espoon seurakuntayhtymän valmiussuunnitelma 2022
Kirkko Espoossa 2023–2030 -strategia ja lausuntopyyntö
Vuosilomia sekä säästö- ja lomarahavapaita koskevista viranhaltijapäätöksistä luopuminen
Hyvän kohtelun edistämistä työpaikalla koskevan säännön uudistaminen
Työpaikkaruokailun järjestämistä koskevan säännön päivittäminen
Johtavien viranhaltijoiden virkanimikkeiden muuttaminen
Espoon seurakuntayhtymän viraston piispantarkastus 2022, loppulausunto
Espoon seurakuntayhtymän strategia Kirkko Espoossa 2023–2030
Espoon seurakuntayhtymän matkapuhelinsäännön uudistaminen
Espoon seurakuntayhtymän matkustussäännön päivittäminen
Seurakuntayhtymän viraston johtavien viranhaltijoiden nimikkeiden ja kelpoisuusvaatimusten muuttaminen
Yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja vuosina 2023–2024
Seurakuntavaaleissa valitut luottamushenkilöt vuosiksi 2023–2026

Henkilöstöhallinto

Hallintopalvelupäällikön viranhaltijan irtisanoutuminen ja viran täyttämisen aloittaminen
Erivapauspyyntö Espoonlahden seurakunnan diakonian viran täyttämässä
Henkilöstöjohtokunnan toimintakertomus vuodelta 2021
Hallintopalvelupäällikön viran täyttäminen
Leirikeskustoiminnan päällikön tehtävän rekrytointilupa
Oikaisuvaatimus palkan takaisinperimistä koskevaan päätökseen
Ylläpitöpäällikön valinta
Leirikeskustoiminnan päällikön valinta
Olarin seurakunnan I kappalaisen viran lakkauttaminen
Osittaisen palkattoman työvapaan myöntäminen kiinteistötyöntekijä Jyrki Kantaselle

Taloushallinto

Eräiden saatavien poisto
Espoon seurakuntayhtymän tietokoneiden, näyttöjen, lisätarvikkeiden ja näihin liittyvien palveluiden hankinnat vuosille 2022–2025
Status Premium -palvelut
Ennakkotietoja tilinpäätöksestä 2021
Espoon seurakuntayhtymän varainhoito 31.12.2021
Tilinpäätökset 2021
Monitoimi- ja tulostuslaitteiden sekä niihin kuuluvien palveluiden hankinta
Talousarvion toteumavertailutiedot 1.1.–31.3.2022
Talousarvion 2023 ja vuosien 2023–2025 talous- ja toimintasuunnitelman valmisteluohje
Hankinta-oikaisuvaatimus yhteisen kirkkoneuvoston päätökseen monitoimilaitteiden hankinnoista

Espoon seurakuntayhtymän varainhoito 31.3.2022
Espoon seurakuntayhtymän tietokoneiden, näyttöjen, lisätarvikkeiden ja näihin liittyvien palveluiden hankintojen kilpailutus
Hankintaohjelmavaatimus yhteisen kirkkoneuvoston päätökseen tietokoneiden hankinnasta
Talousarvion toteumavertailutiedot 1.1.–30.6.2022
Espoon seurakuntayhtymän varainhoito 30.6.2022
Kirkollisveroprosentin määrittäminen vuodelle 2023
Microsoft-lisenssien vuokraus 2023
Turvallisuuspalveluiden hankinta 2023–2026
Espoon seurakuntayhtymän vuoden 2023 talousarvioehdotus ja ehdotus vuosien 2023–2025 toiminta- ja taloussuunnitelmaksi
Aloitteet Ukrainan tukemiseksi
Espoon seurakuntayhtymän varainhoito 30.9.2022
Talousarvion toteumavertailutiedot 1.1.–30.9.2022
Uudistuva maatalous -erikoissijoitusrahasto
Sisäisen tarkastuksen raportti Espoon seurakuntayhtymän FC-luottokorttien käytöstä
Talousarvio 2023 ja toiminta- ja taloussuunnitelmat vuosille 2023–2025
Lisätalousarvio vuodelle 2022
Espoon seurakuntayhtymän elintarvikehankinnat ajalle 1.10.2023–31.12.2027

Yhteinen seurakuntatyö

Pro Diaconia -mitaleiden myöntäminen
Jakamattoman kansainvälisen vastuun määrärahojen jakaminen vuonna 2022
Espoon seurakuntayhtymän kesäajan rippikoulukuljetusten kilpailutus 2022–2024, liikennöitsijän valinta
Katastrofiapua afgaanipakolaisille Pakistanissa Suomen Lähetysseuran kautta ja Ukrainan konfliktin uhreille Kirkon Ulkomaanavun kautta
Pääkaupunkiseudun vieraskielisen seurakuntatyön neuvottelukunnan (Viksu) toimintakertomus 2021
Katastrofiapua Pakistanin ja Nepaliläisten tulvien uhrien auttamiseen Suomen Lähetysseuran kautta
Katastrofiapua Itä-Afrikan ruokakriisistä kärsiville Kirkon Ulkomaanavun kautta

Hautaustoimi

Gräsan uurnalehdon käyttösuunnitelman ja hautausmaakaavan muutos 2022
Kellonummen hautausmaan käyttösuunnitelman ja hautausmaakaavan muutos 2022
Kellonummen hautausmaan huoltorakennuksen tarveselvitys
Hautaamiseen liittyvät maksut 1.2.2023 alkaen
Hautainhoitorahaston haudanhoitomaksujen tarkistus v. 2023
Gräsan uurnalehdon hautamuistomerkeistä perittävien maksujen tarkistaminen v. 2023

Kiinteistötoimi

Mainiokodit Oy:n vuokrasopimus Lintukulma 2:ssa
Sepetlahdentie 10 E 84 myyntipäätös
Sepetlahdentie 10 F 90 myyntipäätös
Ostotarjous Löylytie 12 tontista
Lisätalousarvio Hvittorpin lämmitysjärjestelmän uusiminen
Lisäbudjetti Hvittorpin leirikeskuksen keittiöremonttia varten
Tapiolan keskustornin osakkeiden myynti
Perniön Germundsvedjan tontin myynti
Ulkopuolisten leiripaikkojen hankinta vuonna 2022

Albergan Esplanadilla vuokralla olevan kynsistudion vuokrasopimuksen jatkaminen
Osakehuoneistojen myyntilista 2022
Espoon seurakuntayhtymän toimistokalusteiden puitesopimusjärjestely 2022–2026
Sisäilmatutkimusten puitesopimusjärjestely 2022–2026
Hvittorpin kokous- ja kurssikeskuksen lämmitysjärjestelmän muutos hankesuunnitelma
Lippajärventie 41 hankesuunnitelma
Velskolan Kartanorakennuksen peruskorjauksen hankesuunnitelma
Hvittorpin leirikeskuksen hankesuunnitelman hyväksyminen
Vastaus Erkki O Aurasen aloitteeseen koskien kaatuneiden puiden ja pensaiden hyötykäyttöä seurakuntayhtymän metsistä
Velskolan leirikeskus Pehtorilan katto- ja julkisivukorjaus tarveselvitys
Niittykummuntie 6 D 31 myyntipäätös
KilonRistin tilojen hankesuunnitelma
Kirkonkulman parkkipaikan korjaus ja hankesuunnitelman hyväksyminen
Muuralan pappilan vesikaton peruskorjaus
Hvittorpin kokous- ja kurssikeskuksen lämmitysjärjestelmän muutos investointirahan siirtäminen
Hilan majoitusrakennuksen purku-urakoitsijan valinta
Sunantie 12 B 36 myyntipäätös
Täysikuu 10 C 101 myyntipäätös
Kiinteistöpalveluiden tarkentama pitkän aikavälin rakentamissuunnitelma 2023–2029
Kirkonkulman parkkipaikan korjausurakoitsijan valinta
Leppäsiiven tilojen muutostyöt tarveselvitys
Ostotarjous Teirinsuon puiston määräalasta ja Keskuspuiston määräalasta
Osakehuoneistojen myyntilista 2022_2
Kotikyläntien asemakaavamuutokset
Asuntojen vuokrat 2023

Viestintä

Seurakuntavaalien viestintäsuunnitelma ja talousarvio
Kirkon Mediasäätiön tukeminen 2023–2025
ConnectU2 – Pääkaupunkiseudun englanninkielisen viestinnän ja yhdessä toimimisen kaksivuotinen kehityshanke

Viranhaltijapäätökset

Vuonna 2022 tehtiin yhteensä 1 093 viranhaltijapäätöstä.

Hallintojohtaja teki 38 viranhaltijapäätöstä. Päätökset koskivat oman yksikön sekä johtavien viranhaltijoiden palvelussuhdeasioita. Lisäksi hallintojohtaja teki päätökset viraston henkilöstön jäsenten varauksista puolustusvoimilta kriittisiin töihin myös poikkeusoloissa, joulukassin hankinnasta yhtymän viraston henkilöstölle ja yhteiselle kirkkoneuvostolle sekä henkilöstön koulutus- ja virkistysmatkasta. Lisäksi kaksi työntekijää siirrettiin palvelukeskuksesta kiinteistöpalveluihin ja viestintäpalveluissa toteutettiin määräaikainen organisaatiomuutos.

Hallintopäällikkö teki 469 viranhaltijapäätöstä. Viranhaltijapäätöstä tehdessä tulleiden ongelmien tähden numeroinnissa on kaksi päätöstä enemmän. Tehdyt päätökset koskivat seurakuntayhtymän palkanmäärytyksiä, palkantarkistuksia, nimikkeen muutoksia ja kokemuslisiä, oman yksikön palvelussuhdeasioita sekä hautaoikeuksia.

Taluspäällikön 17 viranhaltijapäätöstä koskivat yksikön palvelussuhdeasioita sekä Autocad LT Single -tuotteen vuokralisenssien jatkoa, sähköisen allekirjoituspalvelun hankintaa, liittymistä Hansel Oy Leasingpalvelut -puitejärjestelyn kilpailutukseen, Nets-mobiilimaksupäätteiden käyttöä,

puitesopimusta KirkkoRekrystä, Konica Minolta -sovelluksenhallintapalvelua ja Kirkkoverkon muutostöiden aiheuttamia lisäkustannuksia. TSS Primeltä hankittiin lisäpalvelut perheneuvontaan ja leirikeskustoimintaan.

Yhteisen seurakuntatyön päällikkö teki 150 päätöstä. Niistä suurin osa käsitteli yksikön palvelussuhdeasioita. Päätöksiä oli lisäksi tehty erilaisista myönnettävistä avustuksista sekä oppiainestipendien, Creatido Fellowship -palvelumallin ja Citynomadi -ohjelmistopalvelun hankinnasta. Lisäksi hyväksyttiin sopimus yhteistyöstä kirkkohallituksen ruotsinkielisen keskuksen kanssa Kyrkans samtalsjänst -palvelun tuottamisesta.

Kiinteistöjohtaja teki 393 viranhaltijapäätöstä. Lisäksi kolme päätöstä oli tullut numeroiduksi kahteen kertaan, mutta yksi numerointi tullut päätökselle, jota ei sitten tehty. Tehdyt päätökset koskivat yksikön palvelussuhdeasioiden lisäksi hankintoja ja urakoitsijavalintoja, kiinteistöjen lukitusmuutoksia, osakehuoneistojen myyntitoimeksiantoja, erilaisten käyttö lupien myöntämistä, tuhkan hautaamisia, remontteja, vuosihuoltoja, sisäilmatutkimuksia sekä hoitamattomien hautojen hoitokehotuksia ja hautaoikeuksien menettämisiä.

Viestintäpäällikkö teki 23 päätöstä. Palvelussuhdeasioiden lisäksi päätökset koskivat medianäkyvyyden analysointia, osallistumista Luottamus ja maine 2022 -tutkimukseen, seurakuntavaaleihin liittyviä hankintoja sekä mediaseuranta- ja tiedotejakelupalvelujen hankintoja.

LUOTTAMUSHENKILÖT 2022

Yhteinen kirkkovaltuusto, varsinaiset jäsenet

Esbo svenska församling (6 jäsentä)

Juslin-Sandin Heidi	Kujala Tiina	Malmström Mårten
Nyman Håkan	Rosenberg-Wikström Solveig	Wikholm Anders

Espoon tuomiokirkkoseurakunta (16 jäsentä)

Hellström Martti	Johansson Hanna	Laukkanen Pentti
Leppäkorpi Jaana	Liimatainen Jouni	Nieminen Jarmo
Nykvist Nina	Oikarinen Leena	Pigg Esa
Ruoho Veera	Sepponen Risto	Sorvari Heikki
Stambej Nataša	Stenius Mia	Juntunen Elina
Vähäsarja Juha		

Espoonlahden seurakunta (11 jäsentä)

Berglund Teemu (23.3.2022 saakka)	Jussila Elina	Kling Eero
Konttas Hanna	Puukko Jussi	Raineranta Leena
Roine Kari	Sistonen Helena (25.5.2022 saakka)	Mikkola Merva
Viljakainen Paula	Vuorela Marja	Pitkänen Panu (23.3.2022 alkaen)
Viitakoski Kaija (25.5.2022 alkaen)		

Leppävaaran seurakunta (9 jäsentä)

Alaviiri Kaisa	Larmala Riku	Nummi Kirsi
Nuosmaa Olli	Saari Pia	Salminen Antero
Tuure Herttaliisa	Tyvi Sini	Volotinen Teresia

Olarin seurakunta (10 jäsentä)

Ahonen Jan
Ervamaa Katariina
Mänttari Annakaisa
Savola Terttu

Ailus Jaana
Järvenpää Kaarina
Peltokorpi Mikko

Auranen Erkki
Järves Kira
Repo Simo

Tapiolan seurakunta (9 jäsentä)

Hulmi Sini
Kemppainen Atte-Veikko
Mykkänen Jouni

Hynninen Pauli
Kemppi-Virtanen Pirjo
Oila Erja

Juselius Johanna
Krause Outi
Rukko Anna

Yhteinen kirkkoneuvosto

Varsinainen jäsen
Espoonlahden seurakunta
Larjava Kari
Vuorela Marja

Varajäsen
Puukko Jussi
Eteläsalo-Holmberg Emmi

Esbo svenska församling
Nyman Håkan
Kujala Tiina

Lassus Jannika
Wikholm Anders

Espoon tuomiokirkkoseurakunta
Pigg Esa
Leppäkorpi Jaana
Taipale Pirkko

Hörkkö Jouni
Matikka Marjo
Sepponen Risto

Leppävaaran seurakunta
Nuosmaa Olli
Tuure Herttaliisa

Salminen Antero
Tyvi Sini

Olarin seurakunta
Järves Kira
Järvenpää Pertti

Raunu Päivi
Koskinen Jussi

Tapiolan seurakunta
Krause Outi
Mykkänen Jouni

Hulmi Sini
Kemppi-Virtanen Pirjo

Henkilöstöjohtokunta

Varsinainen jäsen
Esbo svenska församling
Juslin-Sandin Heidi, puheenjohtaja
Espoon tuomiokirkkoseurakunta
Stambej Nataša
Vähäsarja Jarkko
Espoonlahden seurakunta
Roine Kari
Kouti Sakari
Leppävaaran seurakunta

Varajäsen
Ekholm Stefan
Stenius Mia
Suvilehto Laura
Alanen Leena
Syrjänotko Timo

Laaksonen Hannu
Olarin seurakunta
Heinänen Anu
Tapiolan seurakunta
Oila Erja
Yhteisen kirkkoneuvoston edustaja Järves Kira

Taanila Heini
Kivimäki Jukka
Heinonen Jarmo

Arvioinnin johtokunta

Varsinainen jäsen
Esbo svenska församling
Kusenius Thea
Espoon tuomiokirkkoseurakunta
Moisio Jussi
Juntunen Elina
Espoonlahden seurakunta
Vasko Timo
Leppävaaran seurakunta
Vuorimaa Päivi
Olarin seurakunta
Finskas Matti, puheenjohtaja
Tapiolan seurakunta
Keski-Rahkonen Olavi

Varajäsen
Lindholm Mårten
Satomaa Tauno (T)
Thure-Toivanen Tiina
Posti-Lindström Saila
Kaista Pertti
Seppänen Päivi
Ahola Sirpa

Kiinteistöjohtokunta

Varsinainen jäsen
Esbo svenska församling
Malmström Mårten
Espoon tuomiokirkkoseurakunta
Ahvonen Katariina
Jenu Markku
Espoonlahden seurakunta
Raineranta Leena
Leppävaaran seurakunta
Wanne Elina
Rautavirta Harri
Olarin seurakunta
Peltokorpi Mikko, puheenjohtaja
Tapiolan seurakunta
Kempfi-Virtanen Pirjo
Yhteisen kirkkoneuvoston edustaja Nyman Håkan

Varajäsen
Rosenberg-Wikström Solveig
Kotro Kimmo
Viljakainen Seppo
Koskinen Mika
Ojala Kirsi
Polso Antero (T)
Savola Terttu
Lappalainen Ritva

Viestinnän toimikunta

Hellström Martti, puheenjohtaja
Jolkkonen Jari
Volotinen Teresia
Yhteisen kirkkoneuvoston edustaja Tuure Herttaliisa
Pysyvät asiantuntijajäsenet (§ 8 viestinnän toimikunta):

Ahonen Jan
Sandell Mona
Mykkänen Jouni

Helki Marita
Sistonen Helena (25.5.2022 saakka)
Paatelma Anita (25.5.2022 alkaen)

Pirilä Annakaisa

Saraste Heikki

Vähäsarja Juha

Talous- ja strategiatoimikunta

Järvenpää Pertti, puheenjohtaja

Haarlas Topi (21.9.2022 saakka)

Saari Pia

Tallgren Heikki (21.9.2022 alkaen)

Hämäläinen Risto, hallintojohtaja, jäsen

Hakulinen Harri, talouspäällikkö, jäsen

Salo Kalervo, yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja, jäsen

Elovaara Anne

Liimatainen Jouni

Savela Sari

Jansson Carita

Repo Simo

Suontausta Martti

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisvertailuissa ovat mukana myös niin sanotut sisäiset erät. Toimintakatteen jälkeen on ilmoitettu poistot.

2.1 TALOUSARVIOSSA HYVÄKSYTTYJEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI

KÄYTTÖTALOUSOSA

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys (-)/ alitus (+)	Toteuma 31.12.2021
Toimintatuotot	6 718 700 €	0 €	7 475 594 €	-756 894 €	6 966 351 €
Toimintakulut	45 745 992 €	560 000 €	44 844 154 €	1 461 838 €	42 431 423 €
TOIMINTAKATE	-39 027 292 €	-560 000 €	-37 368 560 €	2 218 732 €	-35 465 072 €
Poistot	6 968 671 €	0 €	6 968 882 €	211 €	9 593 136 €

Käyttötalous sisältää yleishallinnon, seurakuntien, yhteisen seurakuntatyön, hautaustoimen ja kiinteistötoimen toimintatuotot ja -kulut sekä poistot. Toimintakatteen alijäämä oli noin 2,2 milj. euroa eli 5,6 % pienempi kuin talousarviomääräraha muutoksineen.

2.1.1 YLEISHALLINTO

(talousarvion pääluokka 1)

YLEISHALLINTO

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys (-)/ alitus (+)	Toteuma 31.12.2021
Toimintatuotot	560 000 €	0 €	759 967 €	-199 967 €	524 860 €
Toimintakulut	9 221 274 €	0 €	8 091 883 €	1 129 391 €	8 227 433 €
TOIMINTAKATE	-8 661 274 €	0 €	-7 331 916 €	1 329 358 €	-7 702 573 €

Yleishallinnon pääluokkaan sisältyvät kirkollisten vaalien, yhteisen kirkkovaltuuston, yhteisen kirkkoneuvoston, johtokuntien ja toimikuntien, tilintarkastuksen ja valvonnan sekä yhtymän viraston luvut. Talousarvion sitovuustaso on yleishallinto yhteensä. Jäljempänä on eritelty myös yhtymän viraston ja sen yksiköiden luvut erikseen. Yleishallinnon toimintakate oli 1,3 miljoonaa euroa talousarviota suurempi.

YHTYMÄN VIRASTO

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys (-)/ alitus (+)	Toteuma 31.12.2021
Toimintatuotot	560 000 €	0 €	759 917 €	-199 917 €	524 860 €
Toimintakulut	8 352 675 €	0 €	7 428 398 €	924 278 €	7 595 214 €
TOIMINTAKATE	-7 792 675 €	0 €	-6 668 481 €	1 124 195 €	-7 070 354 €

Yhtymän viraston lukuun sisältyvät viraston johto, viestintäpalvelut, talous- ja tietohallintopalvelut sekä palvelukeskus, joiden yksikkökohtaiset toteumatiedot ja toimintaa koskevat tiedot on esitetty seuraavilla sivuilla.

Viraston johto

(talousarvion kustannuspaikka 1001110)

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys (-)/ alitus (+)	Toteuma 31.12.2021
Toimintatuotot	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Toimintakulut	397 991 €	0 €	388 180 €	9 811 €	363 123 €
TOIMINTAKATE	-397 991 €	0 €	-388 180 €	9 811 €	-363 123 €

Arvio toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta

Koronaepidemian jatkuttua seurakuntayhtymän valmiusorganisaation johtoryhmä jatkoi viikoittaista työskentelyään. Työskentelyn seurauksena kaikissa seurakunnissa ja palveluyksiköissä noudatettiin yhtenäisiä linjauksia ja terveysturvallisuuteen liittyneitä toimintatapoja, jotka perustuivat yhteiskunnassa voimassa olleisiin yleisiin rajoituksiin ja Espoon hiippakunnan ja Borgå stiftin tekemiin suosituksiin. Näin menetellen pystyttiin kevään 2022 aikana palaamaan seurakunnallisessa työssä pandemiaa edeltävän ajan tasolle ja jatkamaan hallintoelinten toimintaa. Vaikka myös seurakuntayhtymän henkilökunnasta moni sairastui koronaan, toimintaa pystyttiin pääsääntöisesti jatkamaan suunnitellulla tavalla.

Seurakuntayhtymän kiinteistökannan vähentämiseen liittyvän työskentelyn koordinoitua jatkettiin seuraamalla työskentelyn etenemistä. Yhteinen kirkkoneuvosto kiristi tavoiteaikataulua havaitessaan, että kiinteistöjen ennakoimattomat korjaustarpeet yhdessä pitkän aikavälin rakentamisohjelmaan suunniteltujen peruskorjausten kanssa tulevat muuten johtamaan kestävämpään tilanteeseen 2030-luvun alkupuolella. Uusi tavoiteaikataulu kirjattiin uuden strategian resurssilinjauksiin.

Kirkko Espoossa -strategian uudistaminen jatkui erilaisia osallistavia työmenetelmiä hyödyntäen. Pitkästä prosessista saatiin sekä kiitosta että arvostelevaa palautetta sekä luottamushenkilöiltä että henkilökunnalta. Yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyi strategian uudet toiminnalliset ja resurssilinjaukset joulukuussa. Työskentelyn yhteydessä linjattiin, etteivät seurakunnat enää aiempaan tapaan laadi omia tulevaisuusasiakirjojaan, vaan jatkossa sekä seurakuntien että palveluyksiköiden vuosittaisten toiminnallisten tavoitteiden tulee perustua suoraan yhteisen strategian linjauksiin. Alaohjelmien valmistelun käynnistämiseksi ei ollut edellytyksiä, koska uusi strategia valmistui vasta loppuvuodesta.

Seurakuntayhtymän ympäristöjärjestelmän valmistelu oli saatu päätökseen vuoden 2021 loppupuolella, minkä seurauksena ympäristöohjelman tavoitteita voitiin ryhtyä konkreettisesti edistämään toimintavuoden alusta. Seurakuntien kesken sovittiin yhtenäisestä ympäristösuunnitelman rakenteesta, jonka pohjalta seurakunnat valmistelivat omia ympäristösuunnitelmiaan loppusyksystä. Vuodesta 2022 tullaan valmistelemaan myös erillinen pelkästään ympäristöasioihin paneutuva ympäristötilinpäätös.

Viestintäpalvelut

(talousarvion kustannuspaikka 1002100)

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys (-)/ alitus (+)	Toteuma 31.12.2021
Toimintatuotot	0 €	0 €	11 499 €	-11 499 €	6 873 €
Toimintakulut	1 931 289 €	0 €	1 960 292 €	-29 003 €	2 026 272 €
TOIMINTAKATE	-1 931 289 €	0 €	-1 948 793 €	-17 504 €	-2 019 398 €

Arvio toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta

Viestintäpalveluiden keskeiset tavoitteet vuodelle 2022 olivat seurakuntavaalien toteuttaminen kannustavasti ja tavoittavasti, media- ja kaupunkikuvanäkyvyyden kasvattaminen, uuden viestintäorganisaation kehittäminen sekä strategian ja viestintäohjelman valmistelu.

Seurakuntavaalien viestintä oli viestinnän keskeisiä sisältöjä vuoden 2022 aikana. Vaalien ennätyksellisen laaja kaupunkikuvanäkyvyys kohdistettiin ennakoäänestyksen ja vaalipäivän tienoille ja kampanja toteutettiin yhteistyössä pääkaupunkiseudun seurakuntien kanssa. Markkinoinnin jälkitutkimus kertoi, että kampanjan viesti oli koettu pääosin myönteisenä ja kutsuvana, ja että se oli myös kannustanut äänestämään. Ulkomainoskampanjan lisäksi jokaiselle äänioikeutetulle lähetettiin vaalikirje ja vaaleja pidettiin monin tavoin esillä niin Kirkko ja kaupungissa kuin muissa omissa kanavissa. Medianäkyvyyttä saivat etenkin erilaiset vaalitempaukset. Laajasta markkinoinnista huolimatta äänestysaktiivisuus laski ja äänestysprosentti oli Espoossa 10,0.

Seurakuntavaalien lisäksi suuren medianäkyvyyden sai traaginen Perkkaan kappelin palo. Myös seurakuntien päätökset avata seurakuntien tiloja samaa sukupuolta olevien pariin vihkimiselle ylittivät uutiskynnyksen yli 20 kertaa vuoden 2020 aikana. Auttamistyön eri puolet nousivat tasaisesti esiin, mutta yhtä suurta mediapiikkiä ei siltä puolelta noussut.

Yhteinen viestintäorganisaatio laajeni vuoden alussa Espoonlahden seurakunnalla, eli yhteisessä viestintäpoolissa toimii viisi seurakuntaa ja yhtymän virasto. Vuoden lopussa tiimirakennetta tiivistettiin kolmesta kahteen ja vuoden 2023 alusta tiimeille nimettiin lähiesihenkilöt kahden vuoden määräajaksi. Viestintäpalveluissa toimi myös osa-aikainen seurakuntavaalien projektisihteeri.

Strategia hyväksyttiin vuoden 2022 joulukuussa. Viestintäohjelman valmistelu käynnistyy vuoden 2023 aikana samassa aikataulussa muiden alaohjelmien kanssa.

Kirkko ja kaupungin paino- ja jakelukulut nousivat vuoden 2022 aikana merkittävästi. Digitilaus ei markkinoinnista huolimatta saavuttanut pääkaupunkiseudulla arvioitua suosiota eikä siksi tuottanut toivottua kustannussäästöä. Kirkko ja kaupungin kohonneet kulut pystyttiin kuitenkin lähes kompensoimaan muun viestinnän kustannussäästöillä.

Talous- ja tietohallintopalvelut

(talousarvion kustannuspaikka 1001050)

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys (-)/ alitus (+)	Toteuma 31.12.2021
Toimintatuotot	0 €	0 €	16 575 €	-16 575 €	15 483 €
Toimintakulut	2 984 537 €	0 €	2 212 656 €	771 881 €	2 381 969 €
TOIMINTAKATE	-2 984 537 €	0 €	-2 196 081 €	788 456 €	-2 366 486 €

Arvio toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta

Talouspalvelut

Toimintavuosi on ollut koronapandemian jälkeiseen aikaan sopeutumista. Talouspalvelut on ollut osittain etätyössä ja osittain töissä yhtymän viraston toimistotiloissa. Etätyövälineitä on edelleen pystytty käyttämään tehokkaasti ja työ on ollut sujuvaa sekä toimistolla että etätöissä.

Prosessit ovat sujuvia ja ostolaskujen kiertoa on saatu edelleen nopeutettua. Käyttötalouden seuranta on siten entistä ajantasaisempaa, mikä on erittäin tärkeä toimintojen vetäjille talousarvioseurannassa. Paperilaskujen määrä on pudonnut jo alle 2 prosenttiin kaikista ostolaskuista. Se on tuonut edelleen säästöä niin ajassa kuin euroissakin.

Laskutus on suoraan kirkon myyntireskontrassa niiltä osin kuin se on mahdollista. Se on toiminut hyvin. Kirjurin-KIPA -laskutusrajapinta on käytössä, jolloin tietoja ei tarvitse useaan kertaan tallentaa ja virkatodistus ja lasku lähtevät samalla kerralla. Perintätoimenpiteet on valtaosin automatisoitu hyödyntämällä kirkon palvelukeskuksen ja perintätoimiston välistä liittymää.

Toimintavuonna toteutettiin myös varainhoidon kilpailutuksen seurauksena uudet varainhoidon salkut.

Talouspalveluiden henkilövahvuus on ollut yhteensä viisi talouspäällikkö mukaan lukien. Henkilöresurssit ovat edelleen vähäiset. Siksi prosesseja on automatisoitu ja hyödynnetty kirkon palvelukeskusta sekä vältetty turhaa saman tiedon tallettamista useisiin järjestelmiin. Avoimna olevaa laskentapäällikön virkaa ei vielä toimintavuonna ole pyritty täyttämään. Talouspalveluiden henkilökunta on osallistunut kirkon palvelukeskuksen erilaisiin hankkeisiin ja projekteihin.

Tietohallinto

Edellisellä toimintakaudella toteutettiin mobiililaitteiden kilpailutus ja toimintakaudella on mobiililaitteiden hankinnan käytännön prosessi otettu käyttöön. Uusien mobiililaitteiden tietoturva on aikaisempaa parempi. Lisäksi myös käyttöönottoa on helpotettu merkittävästi.

Monitoimilaitteet kilpailutettiin ja uudet laitteet saatiin toimintakauden aikana. Uusissa laitteissa on toteutettu turvatulostus koko yhtymässä.

Myös kannettavien tietokoneiden kilpailutus toteutettiin, mutta niiden vaihto jäi seuraavalle toimintakaudelle.

Toiminnanohjausjärjestelmä Primen sähköisen asiointin kehittämistä on jatkettu edelleen tällä toimintakaudella ja uusia ominaisuuksia on otettu käyttöön. Uudet ominaisuudet parantavat tavoitettavuutta.

Kirkon yhteisissä hankkeissa tietohallinto osallistui mm.

- KIRKKO-verkon modernisointisuunnitteluun ja toteutukseen
- vainajalogistiikan kehittämisprojektiin
- KIPA2 -hankkeen IDM-projektin määrittelyyn ja kilpailutukseen.

Osallistuimme Kirkon IT -johtoryhmän toimintaan, joka kokoontui kuluneella toimintakaudella 7 kertaa.

Henkilökunnan määrä oli toimintavuonna 6. Se oli myös talouden sopeuttamistoimenpiteiden mukainen. Toimintamenot olivat noin 700 tuhatta euroa talousarviota pienemmät.

Palvelukeskus

(talousarvion kustannuspaikka 1001030)

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys (-)/ alitus (+)	Toteuma 31.12.2021
Toimintatuotot	560 000 €	0 €	731 843 €	-171 843 €	502 504 €
Toimintakulut	3 038 859 €	0 €	2 867 270 €	171 588 €	2 823 851 €
TOIMINTAKATE	-2 478 859 €	0 €	-2 135 427 €	343 431 €	-2 321 347 €

Arvio toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta

Hallintopalvelut

Henkilöstövaihtuvuuden jälkeen asianhallintasihteeri ja asiakirjahallinnan suunnittelija aloittivat työnsä alkuvuodesta. Asiakirjahallinnon toiminta vakiintui vuoden aikana. Asianhallintajärjestelmä Askissa toteutettiin versiopäivitys ja O365-integraatio. Olarin seurakunta alkoi viimeisenä Espoon seurakunnista käyttää Askia. Sähköisen allekirjoituksen käyttöönotossa aloitettiin pilotointi. Analoginen arkisto on pitkään jäänyt vähemmälle huomiolle ja sen suhteen toteutettiin järjestämistä, seulontaa sekä asianmukaisia hävityksiä.

Koko seurakuntayhtymän työyhteisöpäivä toteutettiin lokakuussa. Työhyvinvointitoiminnan puitteissa jalkautettiin uutta työkykyprosessia ja varhaisen tuen toimintamallia. Käynnistettiin uudelleen varhaiskuntoutustoimintaa ja kehitettiin sen vaikuttavuuteen liittyvää seurantaa. Syyskuussa toteutettiin Espoon seurakuntayhtymän työhyvinvointikysely ja palautetilaisuudet.

Koronapandemian hellittäessä koulutuksia alettiin enemmän järjestää uudelleen myös lähikoulutuksena, joille on ollut kysyntää. Rinnalle ovat jääneet myös etäkoulutukset Teamsissa ja muissa sähköisissä kanavissa koulutusten järjestämisen ja osallistumisen helppouden vuoksi.

Henkilöstöpalvelut

Palkanlaskennan sisäisiä prosesseja kehitettiin. Yhteistyötä kirkon palvelukeskuksen kanssa jatkettiin kuukausipalaverien muodossa.

Henkilöstöpalvelupäällikkö osallistui Kipa2-hankkeen HR-järjestelmien uudistamisprojektiin.

Järjestettiin koulutusta palvelussuhdeasioista esihenkilöille ja muille henkilöstöasioita hoitaville.

Rekisteripalvelut

Espoon kuuden seurakunnan lisäksi aluekeskusrekisterissä hoidetaan 12 muun seurakunnan sukuselvityksiä ja rekisteröintejä. Aluekeskusrekisterin tilanne normalisoitui vuoden 2022 aikana. Valtakunnallisen sukuselvityksen käyttöönoton vuoksi pitkäksi venyneen sukuselvitysten toimitusajan lyhentämiseksi saatiin apua useista muista aluekeskusrekistereistä. Toimitusaika laski kahteen viikkoon loppusyksyllä ja on pysynyt sillä tasolla.

Tauon jälkeen myös sukututkimustilauksia alettiin toimittaa. Sähköistä asiointia kehitettiin ottamalla Paperiton pappi -sovellus käyttöön loppuvuodesta.

Varauspalvelut ja hautatoimisto

Asiakaspalvelun laadun parantamiseksi työprosesseja tarkistetaan jatkuvasti. Esimerkiksi asiakaspuheluiden tavoitavuutta on parannettu. Sähköistä kasteajanvarausta on suunniteltu. Käytössä olevien pääohjelmien tulossa oleviin uudistuksiin on valmistauduttu.

Henkilöstössä on parin vuoden sisällä ollut vaihtuvuutta kahden eläköitymisen ja yhden perhevapaan seurauksena, mikä on tarkoittanut paljon perehdyttämistä.

Talousarviovuoden 2022 henkilöstösuunnitelman toteutuminen

Aluekeskusrekisterin henkilöstön määrä saatiin riittävälle tasolle. Jatkossa arvioidaan henkilöstön optimaalista mitoitusta.

Palveluvastaavan työsuhde siirrettiin varauspalveluista kiinteistöpalveluiden leiri- ja kurssikeskus-toimintaryhmään.

Toimistovahtimestarin työsuhde siirrettiin hallintopalveluista kiinteistöpalveluiden toimistopalveluihin.

Talousarviovuoden 2022 ympäristötavoitteiden toteutuminen

Tilanteessa ei erityisiä muutoksia.

2.1.2 SEURAKUNNAT

(talousarvion pääluokka 2)

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys (-)/ alitus (+)	Toteuma 31.12.2021
Toimintatuotot	1 065 600 €	0 €	1 048 768 €	16 832 €	997 156 €
Toimintakulut	20 766 510 €	0 €	20 443 141 €	323 370 €	19 297 378 €
TOIMINTAKATE	-19 700 910 €	0 €	-19 394 372 €	306 538 €	-18 300 222 €

Seurakuntien toimintakatteen alijäämä oli yhteensä noin 0,3 miljoonaa euroa talousarvion määrärahaa pienempi.

Esbo svenska församling

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys (-)/ alitus (+)	Toteuma 31.12.2021
Toimintatuotot	84 100 €	0 €	98 422 €	-14 322 €	116 210 €
Toimintakulut	1 940 000 €	0 €	1 733 368 €	206 632 €	1 772 405 €
TOIMINTAKATE	-1 855 900 €	0 €	-1 634 946 €	220 954 €	-1 656 195 €

Arvio toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta

Yleistä

Koronapandemia jatkui vielä vuoden 2022 talvella, ja vuoden alussa rajoitukset olivat edelleen tiukkoja. Toiminta aloitettiin hiihtoloman jälkeen, ja se normalisoitui kevätkauden aikana.

Monia toimintamuotoja, joita sekä seurakuntalaiset että työntekijät olivat jo kaivanneet, voitiin jälleen ryhtyä toteuttamaan. Näistä on syytä mainita erityisesti päiväkerhojen yhteinen kevätkauden päätösjuhla, läsnätapaamisina järjestetyt nuorten illat, juhannusjuhla, arkipäivisin vapaalla oleville tarkoitetut tapaamiset sekä kauneimmat joululaulut -tilaisuudet. Erityisesti joulun ajan monet tapahtumat tuntuivat tärkeiltä monen vuoden tauon jälkeen.

Diakonian työalalla jatkettiin toiminnan kehittämistä muun muassa uudistaen asiakkaille tarjottavan psykososiaalisen tuen antamista ja niin kutsutun joulujakelun toteuttaminen.

Rippikoulukausi voitiin toteuttaa normaaliin tapaan. Rippikouluihin osallistui 260 nuorta.

Verkossa tapahtuvalle toiminnalle on nyt vakiintunut toimintatapa, ja se on itsestään selvä osa arkityötä.

Luottamushenkilöt ja työntekijät työskentelivät yhdessä tulevan uuden strategian valmisteleamiseen ja ympäristöjärjestelmään liittyen.

Toimintavuoteen ajoittui useampia pidempiä työntekijöiden sairauspoissaoloja, minkä seurauksena toiminnan pitkäjänteinen suunnittelu vaikeutui.

Seurakunnan tulevaisuusasiakirjasta nousevina tavoitteina painotimme seuraavia: *"Suunnittelemme, toimimme ja viestimme niin, että toimintamme on innostavaa ja vuorovaikutteista."*, *"Kehitämme ja kokeilemme uusia kohtaamisen ja auttamisen toimintamalleja"*

ja projekteja.”, ”Olemme luontevasti mukana seurakuntalaisten erilaisissa elämäntilanteissa ja -vaiheissa.” sekä ”Sopeudumme tuleviin muutoksiin”.

Seurakunnan jäsenmäärä väheni toimintavuoden aikana 183 henkilöllä (2021: 151, 2020: 243, 2019: 205, 2018: 245); seurakunnan läsnä olevien jäsenten lukumäärä 31.12.2022 oli 14 120 henkilöä (2021: 14 303, 2020: 14 454, 2019: 14 679). Kirkosta eronneita seurakunnan jäseniä oli 206 (2021: 174, 2020: 178, 2019: 200) ja seurakunnan jäseniksi liittyi 116 henkilöä.

Kastettuja oli 142 (74 lapsikastetta, 68 aikuiskastetta) ja kuolleita seurakunnan jäseniä oli 149. On aiheellista huomioda lapsikasteiden aikaisempaa selvästi alhaisempi määrä; edellisenä vuonna vastaava luku oli 108. Niiden perheiden määrä on lisääntynyt, jotka eivät kasta lastaan, vaikka vähintään toinen vanhemmista kuuluu seurakuntaan.

Vuoden 2022 toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Seurakuntavaalit

Kehotamme ja kannustamme jäseniämme asettumaan ehdolle seurakuntavaaleissa ja äänestämään vaaleissa. Kehotamme nykyisiä luottamushenkilöitämme asettumaan ehdolle uudelleen sekä pyrimme löytämään uusia henkilöitä, jotka olisivat kiinnostuneita asettumaan ehdolle.

Esbo svenska församlingin osalta seurakuntavaalit käytiin sopuvaaleina, mikä oli selkeä pettymys. Ennen seuraavia vaaleja on panostettava ehdokkaiden saamiseen ja siihen, että saadaan jälleen järjestettyä aito vaali.

Strategia 2022–2026

Uusi strategia otetaan käyttöön ja laaditaan seurakunnan tulevaisuusasiakirja uuden strategian mukaiseksi.

Strategia hyväksyttiin yhteisessä kirkkovaltuustossa joulukuussa, mikä tarkoittaa, että työskentely sen jalkauttamiseksi jatkuu vuonna 2023. Luottamushenkilöt ja työntekijät osallistuivat aktiivisesti strategian valmistelun yhteydessä järjestettyihin workshoppeihin ja webinaareihin. Erillistä seurakunnan omaa tulevaisuusasiakirjaa ei laadita, vaan hyväksytty yhteinen strategia on sellaisenaan myös Esbo svenska församlingin strategia.

Yhteisöllisyys

Poikkeusaikoina on aika panostaa yhteisöllisyyden vahvistamiseen kaikilla mahdollisilla tasoilla: jumalanpalveluselämässä, muussakin kokoavassa toiminnassa, kuten esimerkiksi kuoro toiminnassa, erilaisissa piireissä ja kerhoissa, luottamushenkilöiden ja työntekijöiden välisessä yhteisössä ja työntekijöiden välisessä yhteisössä. Satsaamme erityisesti seurakuntalaisiimme.

Yhteisöllisyyttä on luotu ja vahvistettu kaikilla tasoilla ja kaikissa toimintamuodoissa. Jäsenet ovat olleet iloisia voidessaan jälleen palata mukaan ja osallistua seurakunnan toimintaan. Työyhteisön yhteenkuuluvuutta vahvistettiin Eerikkilässä pidetyllä työyhteisöpäivällä. Esbo svenska församling sai työhyvinvointitutkimuksessa erinomaiset tulokset, mikä tarkoittaa, että työntekijät viihtyvät työssään hyvin.

Tuki

Poikkeusaikoina tuen tarve nousee esiin eri muodoissaan: sitä kysytään keskusteluapuna puhelimitse, taloudellisena tukena, läsnäolona, kuuntelevina korvina ja hartioina, joihin voi nojautua sekä tukena, jonka avulla on mahdollista saada takaisin kiinni elämästä esimerkiksi syrjäytymisen jälkeen.

Diakonia-asiakkaiden lukumäärä on lisääntynyt, samoin taloudellisen tuen tarve. Toimitusten yhteydessä on käynyt ilmi, että tarve puhelimitse saatavan tuen tarve on myös ollut suurempaa kuin aiemmin.

Tavoitteiden toteutumisen mittaaminen

- Edellisellä vaalikaudella työskennellyt seurakuntaneuvosto vastasi omaa työskentelyään koskevaan kyselyyn.
- Työntekijöiden kanssa pidettiin säännöllisesti kehityskeskusteluja.

Henkilöstö

Toimintavuoden aikana rekrytoitiin yksi vakituinen diakoni ja kaksi nuorisityönohjaajaa, joista toinen vakituisen palvelussuhteeseen. Sairauslomien ajaksi on lähes mahdotonta löytää sijaisia, mikä johti siihen, että pappi- ja kanttoritiimit työskentelivät vajaamiehityksellä suurimman osan vuodesta.

Henkilöstön kokonaisvahvuus oli 31 henkilöä.

Talousarvion toteutuminen

Seurakunnan talous pysyi käytettävissä olleiden määrärahojen puitteissa ja suunnitellut säästö- ja sopeutustoimenpiteet vastasivat suunniteltua. Toimintakate oli selkeästi ylijäämäinen.

Koulutus

Henkilöstön koulutusta toteutettiin koulutussuunnitelman mukaisesti. Esimerkkinä lyhyistä koulutuksista ja koulutustilaisuuksista olivat sosiaaliseen mediaan liittynyt koulutus ja esihenkilöille tarkoitettu koulutus ja pidemmistä koulutusjaksoista kirkon pitkä johtamiskoulutus Kirjo II, johon yksi henkilö osallistui.

Ympäristötyö

Ympäristötyötä toteutettiin suunnitelman mukaisesti viettämällä muun muassa luomankunnan sunnuntaita. Espoon tuomiokirkossa järjestettiin yhteistyössä Espoon tuomiokirkkoseurakunnan ja ympäristöliike Elokapinan kanssa ilmastoaiheinen messu Earth Hourin ajankohtana. Ympäristökasvatusta toteutettiin päivä- ja varhaisnuorten kerhoissa sekä nuoriso- ja rippikoulutoiminnassa. Seurakunnan edustaja on osallistunut seurakuntayhtymän ympäristötyöryhmän työskentelyyn.

Espoonlahden seurakunta

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys (-)/ alitus (+)	Toteuma 31.12.2021
Toimintatuotot	200 000 €	0 €	207 216 €	-7 216 €	181 179 €
Toimintakulut	3 779 000 €	0 €	3 815 085 €	-36 085 €	3 697 137 €
TOIMINTAKATE	-3 579 000 €	0 €	-3 607 868 €	-28 868 €	-3 515 958 €

Arvio toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta

Toiminnan painopisteitä olivat:

- Toiminta-ajatus strategisten linjausten myötä on ollut esillä kaikkien tiimien työskentelyssä
- Diakoninen työote
- Koronapandemiaan sopeutuminen, yhteistoiminnallisuus (yhteinen missio)

Toiminta-ajatus, painopisteet ja toiminnalliset tavoitteet

Toteutettiin seurakunnan oman tulevaisuusasiakirjan mukaista toimintaa ”*Evankeliumin puolesta – ihmisen puolella*” -toiminta-ajatuksen kiteytyksen mukaisesti.

Kirkolliset toimitukset

Kirkollisten toimitusten osalta on tapahtunut merkittävä käänne: kasteet ovat vähentyneet reilussa kymmenessä vuodessa yli 200:lla (n. 50 %). Vuonna 2022 toimitettiin 239 kastetta (2021/285 kastetta – vuonna 2010 toimitettiin vielä jopa 462 kastetta). Avioliittoon vihkimisiä toimitettiin kirkollisesti 47 parin kohdalla ja lisäksi 12 avioliittoa siunattiin. Hautaan siunaamiset ovat pysyneet pienellä tilastollisella vaihteluvälillä samoissa lukemissa; vuonna 2022 hautaan siunaamisia oli 282. Kun kasteiden määrä on pienempi kuin hautaan siunaamisten määrä, se merkitsee seurakunnan luonnollisen kasvun tyrehtymistä, ellei jäsenmäärä lähde kasvuun muuttoliikkeen myötä.

Toiminnan uudelleen järjestely

Seurakunnan toimintaprofiili jatkui kevään koronakauden myötä edellisen vuoden tapaan ”yhteisen mission” merkeissä. Vasta kesällä ja syyskaudella voitiin toteuttaa ilman rajoitteita kaikkea toimintaa.

Keväällä jumalanpalvelukset toteutettiin yhä suoratoistoina verkkoon Facebook-alustan kautta. Näitä suoratoistotilaisuuksia ja videoita (myös YouTube) on seurannut moninkertainen joukko perinteisiin kirkkotilaisuuksiin verrattuna (esim. joulukuussa 2020 taltioitua Kauneimmat joululaulut -videota oli YouTube-palvelussa katsottu 2022 joulukuuhun mennessä non 78 000 kertaa).

Vireä jumalanpalveluselämä toteutui alkuvuoden koronarajoituksista huolimatta elävänä ja osittain virtuaalisesti (suoratoistoina ja videoituna) Espoonlahden kirkolla, mutta Soukan kappelin messut päästiin toteuttamaan ilman rajoituksia vasta syyskaudella. Espoonlahden kirkossa syyskuussa 2021 alkaneet yhteisömessut Verkosto-yhteisön kanssa jatkuivat myös ilman rajoituksia helmikuun puolivälistä alkaen. Ne ovat edelleen vetäneet hyvin nuoria aikuisia ja lapsiperheitä. Toiminnan mukanaan tuoma lasten oma ”Messy Church” ja pyhäkoulut ovat nostaneet lapsiperheiden osallistumista selvästi.

Musiikki- ja konserttitoiminnassa Bachin H-mollimessu (26.11.) sekä Tuomaanpäivän joulukonsertti (21.12.) voitiin toteuttaa täydelle kirkkosalille ilman rajoituksia. Joulun alla laulettiin perinteiset

Kauneimmat joululaulut ulkotiloissa, kirkossa ja Soukan kappelissa sekä uutena kauppakeskus Lippulaivassa ja siellä sijaitsevassa kirjastossa. Toivon aamurukoukset kirkosta suoratoistettuina toteutettiin kaikkien tiimien yhteisenä missiona, toteuttajina oli myös runsas joukko vapaaehtoisia.

Espoonlahden seurakunta on ollut vahvasti diakoninen seurakunta, mikä näkyy arjen toiminnassa. Diakoniatyö jakoi vuoden 2022 aikana lähikaupoilta kerättyä hävikkiruokaa noin 20 000 ruokakassia ja maanantaisin ja torstaisin järjestettävissä diakoniaruokailuissa kävi noin 70 ihmistä / kerta. Ruuanvalmistuksessa pyrittiin hyödyntämään hävikkiruokaa niin paljon kuin mahdollista. Tiistai-aamupalat kirkolla päätettiin asiakaspalautteen pohjalta muuttaa hävikkiruuan brunssiksi. Koulujen lomien aikana brunssilla kävijöitä oli parhaimmillaan noin 200 henkeä / tiistai. ”Kuka kuuntelee köyhää” -tapahtuma, jossa puhui ministeri Li Andersson Lippulaivan kirjastossa, 27.9. veti paikalle hyvin väkeä.

Kasvatuksen osalta toteutettiin uusia tapoja olla läsnä lasten ja nuorten elämässä. Kouluikäisille lapsille suunnatut Toimintatorstait aloitettiin syyskaudella. Nämä ovat arki-illan retkiä alakouluikäisille lapsille. Ensimmäinen nuorten hyvinvointileiri toteutettiin yhteistyössä Espoon muiden seurakuntien kanssa. Toimitimme kaikille alueemme kouluille, päiväkoteihin ja kunnallisiin perhepäivähoitoyksiköihin virkistysboxin edellisvuoden tavoin. Boxeja toimitettiin kaikkiaan noin 65 kappaletta. Ne sisälsivät muun muassa hedelmiä ja suklaata. Joulun alla käytiin tarjoamassa glögiä ja pipareita eri puolella seurakunnan aluetta asuville ihmisille, mutta talvimyrskyn yllättäessä vain kahdessa paikassa ehdittiin käydä.

Koronakevät vaikutti selvästi Yhteisvastuukeräyksen tulokseen. Espoonlahden seurakunnan keräystulos oli osittaisesta koronavuodesta huolimatta kohtalaisen hyvä: 25 542,03 euroa, josta oman seurakunnan osuus 5 108,41 euroa. Keräystuotolla on paikattu erityisesti nuorten koronavuosien aikana kokemia henkisiä menetyksiä (edellisenä vuonna 2021 Yhteisvastuukeräyksen tuotto oli reilut 17 000 euroa). Espoonlahden kirkon ja Soukan kappelin joulukuusiin oli ripustettu 96 korttia (Rakenna joulupuu -keräys), joissa kerrottiin asiakkaasta tai asiakasperheistä, joille toivottiin erityistä jouluavustusta. Kaikki toivekortit menivät kuusista (6 825 euroa).

Viestintä painottui verkkoon, mutta syksyn seurakuntavaalit toteutettiin viestinnän leveällä rintamalla. Silti asetettuun tavoitteeseen äänestysprosentin suhteen (20 %) ei päästy, vaan Espoonlahden äänestysprosentti 9,4 % jäi alle koko Espoon äänestysprosentin (10 %). Joulukuun 3. päivä avattiin Länsimetron jatko-osa Matinkylästä Kivenlahteen. Tuolloin jaettiin joulupipareita Lippulaivassa 2 000 kpl noin puolessatoista tunnissa.

Missä onnistuimme?

Ainakin koronapandemian vaikutusten minimoimisessa. Jalkautumisessa seurakuntalaisten keskuuteen heti, kun se koronarajoitusten päättyessä oli mahdollista. Verkossa tapahtuneita jumalanpalveluksia seurattiin vähemmän kuin kahtena edellisenä koronavuonna, mutta onneksi syksyllä päästiin viettämään messua normaalisti. Saimme myös hyviä rekrytointeja.

Rippikoulut pystyttiin myös toteuttamaan normaalisti. Konfirmaatiot pidettiin perinteiseen tapaan pääsääntöisesti syyskaudella. Lasten ja perheiden toiminnat sekä kouluikäisten kerhot ja nuorten tapahtumat voitiin toteuttaa kesä- ja syyskaudella läsnätapahtumina, ja ne tavoittivat seurakuntalaiset hyvin.

Missä on kehittämisen varaa?

Suurin kipu edelleen on jäsenten päätökset olla kastamatta lapsiaan. Tämä ei ole oikeastaan lainkaan seurakunnan toiminnasta johtuva trendi, vaan kastamattomuuden trendi on seurausta globaaleista megatrendeistä.

On ollut viisas linjaus jatkaa yhteisen mission periaatteella: kaikki tiimit toimivat yhteisesti, yli perinteisten työalarajojen. Tämä edellyttää uudenlaisen ajattelutavan sisäistämistä ja asenteiden muutosta niin työyhteisössä kuin vapaaehtoistoiminnassa. Uuden strategian myötä odotukset ovat tässä suhteessa korkealla.

Talousarvion toteutuminen

Vuoden 2022 talousarvion 3 579 000 euron toimintakatteen käyttöprosentti ennen tilinpäätössiirtoja on 99,92 %. Toimintatulot alittavat talousarvion nopin 10 000 eurolla ollen 95 %. Toimintamenoissa alitus on noin 3 000 euroa eli 0,08 %. Toimintakate ennen tilinpäätössiirtoja jää siten vain 2800 euroa alle budjetin kokonaiskehysten (2021 noin 86 000 euroa).

Henkilöstö-, talous- ja tilaresurssit

Henkilöstömuutoksia tapahtui jonkin verran: kahdelle teologian maisterille annettiin vokaatio ja heidät vihittiin papeiksi seurakuntaamme. Yksi diakonian virka täytettiin, kasvatuksen osalta täytettiin yksi nuorisotyön virka toistaiseksi voimassa olevana, yksi vahtimestari irtisanoutui ja yksi jäi vanhuuseläkkeelle.

Sairauslomien ja virkavapaiden osalta sijaisuusjärjestelyjä soviteltiin usean työntekijän työpanokseen; koko työyhteisön jaksamiseen liittyviä kysymyksiä on hoidettu hyvässä yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Työhyvinvointikysely paljasti jälleen jaksamiseen liittyviä ongelmia.

Toimintamäärärahoja ei ole tarvinnut viime vuosina merkittävästi vähentää, vaikka seurakuntien jäsenmäärä on selvästi laskenut (n. 1,1 %/v.). Päittäjien on ollut vaikea tehdä erityisesti kiinteistöjä koskevia luopumispäätöksiä, koska olemme eläneet vuosikymmenien ajan runsaan kasvun aikoja, eikä aloitetun toiminnan supistaminen tai päättäminen ole näin ollen ollut helppoa.

Olisiko tämä korona- ja sota-aika annettu meille myös siksi, että oppisimme katsomaan seurakuntien perustehtävää yhteisenä missiona? Kun kiinteistökantaa ja myös henkilöstöä joudutaan lähivuosina supistamaan, etsivän toiminnan siirtäminen yli seurakuntarajojen ja uudenlaisen viestimisen opettelu sekä vapaaehtoisten osallisuuden lisääminen ovat tehokkaita lääkkeitä toiminnalliseen anemiaan. Tähän pyritään uudella strategialla tarttumaan.

.

Espoon tuomiokirkkoseurakunta

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys (-)/ alitus (+)	Toteuma 31.12.2021
Toimintatuotot	415 000 €	0 €	390 602 €	24 398 €	363 311 €
Toimintakulut	5 890 400 €	0 €	5 955 913 €	-65 513 €	5 723 940 €
TOIMINTAKATE	-5 475 400 €	0 €	-5 565 311 €	-89 911 €	-5 360 629 €

Arvio toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta

Yleistä

Vuosi 2022 merkitsi koronakriisin unohtumista ja vaihtumista Venäjän hyökkäyssodan aiheuttamaan kriisiin. Seurakunnan toiminta on normalisoitumisen myötä suuntautunut uusiin haasteisiin. Muiden seurakuntien avustuksella palkattiin ukrainalainen Ksenia Shepitko työskentelemään ukrainalaisten lasten parissa. Tämä toiminta on osoittautunut erittäin tärkeäksi. Ukrainalaisten tilanne on aktivoitunut kaikkien espoolaisten auttamishalua. Venäjän hyökkäyssodan alkamisen vuoksi kriisivalmiutta on tarkistettu.

Olenainen suunnanmuutos on ollut englanninkielisten messujen ottaminen seurakunnan omaksi toiminnaksi. Englanninkielisellä messuyhteisöllä on ollut vaikeuksia toteuttaa messuja sovitulla tavalla. Tuomiokirkkoseurakunta aloitti Suvelassa omat Colourful Espoo -messut. Näin kaikilla Espoon seurakunnilla on omat englanninkieliset messut. Toiminta kaikenlaisten espoolaisten kanssa nähdään entistä selvemmin osana seurakunnan normaalia elämää.

Uuden strategian mukaisesta toimintatapaa on pohdittu paljon vuoden 2022 aikana. Seurakunnan olemassa olevat toimintatavat eivät aina mahdollista parhaalla tavalla seurakuntalaisten osallistumista. Toisaalta mm. äänimaljarentoutus ja muu aivan uudenlainen toiminta on erittäin suosittua. Seurakunta kohtaa paljon uusia myönteisiä odotuksia eri tahoilta.

Henkilöstö

Toistaiseksi suotuisan taloudellisen tilanteen vuoksi suunniteltuja vähennyksiä seurakunnan henkilöstössä ei ole tehty. Seurakuntaneuvoston vetoamuksesta yksi diakonian täyttämättä olleista viroista on täytetty. Kasvatuksessa ja varhaiskasvatuksessa avoimeksi tulleet virat tai sijaisuudet on täytetty. Erityisesti kirkonpalvelijoiden resurssi on edelleen niukka.

Ainoastaan pappien kohdalla resurssissa on tapahtunut niukkenemista. Toimitusten määrien dramaattinen lasku ja rippikouluikäluokkien pienentyminen on merkinnyt kahden avoimeksi tulleen kappalaisen viran täyttämättä jättämistä. Toinen virka on myös lopetettu. Yhtä viransijaisuutta ei ole täytetty. Toisaalta seurakunta on pyrkinyt tukemaan hiippakunnan papiston resurssia mahdollistamalla pappisvihkimyksen kahdelle määräaikaiselle papille rippikoulutyötä varten.

Toimitilat

Tuomiokirkkoseurakunta on kamppailut tilojen vähentämisen kanssa. Seurakunnan luottamushenkilöt olisivat kaivanneet selkeämpää tavoitetta seurakunnan tilojen vähentämiseen. Nyt annettu summittainen 7000 neliön tavoite koko yhtymää kohti ei ollut riittävän selkeä varsinkaan, kun neliöiden laskentavasta oli erilaisia versioita. Seurakuntakohtaista tavoitetta ei ollut asetettu.

Tuomiokirkkoseurakunta on alueellisesti laaja ja erilainen verrattuna muihin Espoon seurakuntiin. Tilojen vähentäminen merkitsi väistämättä, että seurakuntalaiset joutuvat luopumaan joistakin heille tärkeistä seurakuntien palveluista. Loppuvuodesta seurakuntaneuvosto päätti luopua Viherlaakson kappelista kokonaan. Neuvottelut kaupungin kanssa Nupurin kappelin yhteiskäytöstä ovat vielä kesken. Lisäksi seurakunta vähensi osuuttaan nyt toiminnassa olevista tiloista ja neuvottelee aktiivisesti näiden tilojen yhteiskäytöstä.

Seurakunnan toimitilat ovat hyvät. Toiminnallisesti tilojen ylläpito on osoittautunut haasteelliseksi. Varsinkin Tuomiokirkossa tarvittavat toimenpiteet eivät ole edenneet, muun muassa striimauslaitteistoa ei kyetty hankkimaan korona-aikana, eikä vielä.

Seurakunnan organisaatio

Tuomiokirkkoseurakunta on alueellisesti laaja ja pitää sisällään monia erilaisia alueita. Seurakunta on pitkään toiminut aluejaon perusteella. Samaan aikaan rinnalle ovat kehittyneet myös toiminnot ja työalat tukemaan koko seurakunnan palveluja sekä mahdollistamaan yhteistoimintaa eri seurakuntien kesken. Tämä kaksoisrakenne on melko monimutkainen ja siinä on päällekkäisyyksiä.

Seurakunta ei moninaisuudessaan pääse niin sanotusta matriisiorganisaatiosta eroon. Vuoden aikana toteutettiin kuitenkin organisaatiomuutos, jossa tietoisesti otettiin muutoksen lähtökohdaksi toiminto- ja työalajoinen rakenne. Tämä rakenne helpottaa esihenkilöiden työskentelyä, työajan seurantajärjestelmien käyttöä, työntekijöiden yhdenvertaisuutta sekä toiminnan sovittamista eri alueille. Seurakunta on hankkinut hiippakunnan tuella konsulttiapua uuteen toimintatapaan. Muutos on ollut tietoisesti vähittäinen ja jatkuva, koska seurakunnan toimintaympäristö on jatkuvassa muutoksessa.

Selvitys tuomiokirkkoseurakunnan talousmäärärahan ylityksistä

Espoon tuomiokirkkoseurakunnan määräraha ylitettiin. Tilannetta ei osattu täysin ennakoita eikä seurata riittävällä tasolla johtuen henkilömuutoksista. Talousarviomäärärahan jakamisessa toimintavuodelle on ollut epärealistisia odotuksia verrattuna siihen tasoon, jossa se on aiemmin ollut.

Hankinnoissa määräraha on ylitetty osin yleisen kustannustason nousun ja ennakoidettujen lisäkulojen vuoksi. Talousarviomäärärahan jakaminen on tehty koronavuosien perusteella. Jaossa ei riittävästi ole otettu huomioon aiempien normaalivuosien tasoa ja paluuta niin sanottuun normaaliin vuonna 2022. Leirikeskusvuorojen sisäiset korvaukset eivät osoittautuneet riittäviksi verrattuna entiseen kustannustasoon.

Jaettavien avustusten kohdalla suurin ylitys tapahtui Yhteisvastuukeräyksen tuottojen jakamisessa. Seurakuntavaalien aiheuttamaa posti- ja ilmoituskulujen nousua ei ollut huomioitu.

Suurin yksittäinen epärealistisuus oli määräaikaisten palkoissa, joiden arvioitu osuus oli miltei kaksisataatuhatta alempi verrattuna normaalivuosien tasoon. Tämän eron paikkaaminen ei onnistunut myönnetyn talousarviomäärärahan puitteissa. Vakinaisen henkilökunnan palkkakulut pysyivät hyvin raamin sisällä.

Leppävaaran seurakunta

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys (-)/ alitus (+)	Toteuma 31.12.2021
Toimintatuotot	82 500 €	0 €	113 898 €	-31 398 €	117 742 €
Toimintakulut	2 994 900 €	0 €	3 021 927 €	-27 027 €	2 856 117 €
TOIMINTAKATE	-2 912 400 €	0 €	-2 908 029 €	4 371 €	-2 738 375 €

Arvio toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta

Korona

Vuoden 2022 alkupuolella koronarajoitukset haittasivat edelleen kokoavaa toimintaa. Rajoitukset poistuivat vähitellen. Normaali toiminta saattoi alkaa kevätkauden puolivälin tienoilla. Tuohon mennessä rajoitukset väistyivät, mutta korona sinänsä ei mihinkään kadonnut. Pandemian tähden työntekijöiden lyhyiden sairaspöissaolojen määrä kasvoi vuoden aikana.

Pandemia vaikutti rajoitusten jo poistuttua toimintaan. Esimerkiksi kesällä yhdellä seurakunnan rippikoululeireistä koronaan sairastui kaksi ohjaajaa, viisi isosta sekä neljä leiriläistä. Lisäksi ainakin yksi leirikeskukseen henkilökuntaan kuuluva sairastui. Tilanteessa toimitettiin Espoon tartuntatautilääkärin ohjeiden mukaisesti. Tilannetta arvioitiin sekä tartuntataudin että nuorten henkisen hyvinvoinnin näkökulmasta. Leiriä ei keskeytetty, mutta sairastuneet lähtivät leiriltä kotiin. Kesken leiriä aikuisia hankittiin lisätyövoimaksi – ja hekin leirin jälkeen sairastuivat koronaan. Tietävästi tauti oli sairastuneiden kohdalla lievä.

Sota Euroopassa

Sota Ukrainassa alkoi 24.2.2022. Vaikka kriisitilanne ei suoranaisesti Suomea koskettanut, vaikutti Venäjän hyökkäys monin tavoin myös seurakuntien toimintaan. Tilanne vaati ukrainalaisten pakolaisten taloudellista ja henkistä avustamista. Erityisesti keväällä järjestettiin keräyksiä, joiden avulla pystyttiin avustusjärjestöjen välityksellä auttamaan kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevia Ukrainassa. Samoin apua toimitettiin Suomeen tulleille ukrainalaisille. Seurakunta osoitti tukensa Ukrainan kansalle mm. sijoittamalla kirkkoon erityisen rukousalttarin, jonne saattoi syyttää oman kynttilänsä.

Kriisitilanne edellytti myös kantaväestön keskuudessa keskustelua sodasta. Erityisesti nuorilla tuntui olevan tarvetta puhua sodan ja rauhan kysymyksistä. Leppävaaran seurakunnan toimintaan kuuluu myös venäjänkielisiä ryhmiä. Sota vaikutti voimakkaasti venäläistaustaisiin kristittyihin heidän joutuessa etsimään paikkaansa ilmapiiriltään muuttuneessa suomalaisessa yhteiskunnassa.

Lastenkappeli Arkki

Leppävaaran seurakunnan seurakuntaneuvoston päätös luopua Lastenkappeli Arkista konkretisoitui 10.4.2022. Tuolloin pidettiin kappelissa viimeinen messu, johon osallistui noin 60 ihmistä – lapsia ja aikuisia. Tilaisuus oli luonteeltaan haikea. Seurakuntalaiset kuitenkin tuntuivat ymmärtävän päätöksen perustelut ja tarpeen luopua osasta toimitiloja.

Perkkaan kappeli

Leppävaaran seurakunta koki merkittävän tappion kiirastorstaina 14.4.2022. Tuolloin aamuyöllä Perkkaan kappeli sytytettiin tahallaan tuleen. Vuonna 1929 rakennettu ja käyttöön otettu kappeli tuhoutui tulipalossa korjauskelvottomaksi. Rakennuksesta saatiin pelastettua joitain arvoesineitä, kuten ehtoolliskalusto, kirkonkello sekä Anna Sahlstenin seurakunnalle lahjoittama maalaus *Hyvä paimen*. Ville Wallgrenin kappeliin lahjoittama krusifiksi tuhoutui. Leppävaaran seurakunta järjesti pihamaalla kiirastorstaina ehtoolliskirkon, joka toteutettiin osaksi arabian ja ruotsin kielillä. Perkkaan kappeli oli muodostunut rakkaaksi kokoontumispaikaksi myös eri kielillä toimineille ryhmille. Kappelin tuhoutuminen merkitsi suurta surua. Hartaustilaisuudessa näki useita itkeviä ihmisiä.

Kappelin tuhoutuminen merkitsi myös käytännön haasteita. Leppävaaran seurakunnan seurakuntaneuvosto oli tehnyt päätöksiä useasta toimitilasta luopumisesta. Nyt yllättäen yksi tila poistui käytöstä suunnittelematta. Perkkaan kappelin toiminnot piti siirtää muihin toimipisteisiin. Osa toiminnoista siirtyi Leppävaaran seurakunnan muihin tiloihin, osa (erityisesti kansainvälisestä toiminnasta) muiden seurakuntien käytössä oleviin kiinteistöihin. Alkusyksystä saatiin Espoon kaupungilta lupa raivata kappelin tontti. Tämä toteutui ripeästi, sillä purku-urakka oli jo tässä vaiheessa valmiiksi kilpailutettu.

Vaalit

Seurakuntaneuvoston valitsema vaalilautakunta piti järjestäytymiskokouksensa kesän kynnyksellä, mutta varsinainen toiminta vaalien järjestämiseksi alkoi vasta syksyllä. Vaalilautakunnan työskentelyyn osallistuvien osalta vaalit merkitsivät runsaasti työtä. Äänestysprosentissa näkyi se, että seurakunta sai käyttöönsä Sellon lavan ainoastaan kahtena ennakkoäänestyspäivänä. Varsinaisena ennakkoäänestyspaikkana toimi Sellon kirjaston aula.

Kyselyt toiminnan laadusta

Leppävaaran seurakunnan toiminnasta on alettu kerätä palautetta, jolla mitataan ihmisten tyytyväisyyttä sellaiseen toimintaan, johon he ovat osallistuneet. Leppävaaralaisista rippikouluista osallistujat antoivat yleisarvosanan 8,81 (asteikko 4–10). Asiakasuskollisuuden mittarina yleisesti käytetty NPS (Net Promoter Score; asteikko välillä -100 - + 100) antaa diakonialle luvun 69, perhetyölle 88, aikuistyyliä 56 ja kasteille 84. Luvut ovat korkeita ja osoittavat, että seurakuntalaiset ovat toimintoihin erittäin tyytyväisiä. Näiden kyselytutkimusten kenttää on jatkossa tarkoitus laajentaa.

Seurakuntaneuvosto

Leppävaaran seurakunnan seurakuntaneuvosto kokoontui vuoden aikana kahdeksan kertaa. Seurakunnan toimitiloihin liittyviä kysymyksiä käsiteltiin useassa kokouksessa. Runsaasti keskustelua herätti myös päätös Leppävaaran kirkon tai kappelien käytöstä samaa sukupuolta olevien kihlaparien avioliiton vihkimiseen tai jo solmitun avioliiton kirkolliseen siunaamiseen. Seurakuntaneuvosto hyväksyi myös rippikoulun paikallisuunnitelman. Seurakuntaneuvostossa keskusteltiin myös Perkkaan kappelin tuhoutumisen aiheuttamista jatkotoimista. Päätökset tässä asiassa siirtyivät kuitenkin vuonna 2023 toimintansa aloittaville luottamushenkilöille.

Väestö ja talous

Leppävaaran seurakunnan menot ylittivät arvioidun 27 027 eurolla, mutta toimintatuotot olivat 31 398 euroa arvioitua suuremmat. Siten määrärahoja jäi käyttämättä 4 371 euroa.

Leppävaaran seurakunnan läsnä oleva väestö vuoden 2022 lopussa oli 23 941 henkilöä. Siten seurakunnan väkimäärä väheni 190 henkilöä. Vuoden aikana seurakunnasta erosi 608 henkilöä ja siihen liittyi 246 henkilöä. Seurakunnasta muutti vuoden aikana 2 490 henkilöä ja seurakuntaan muutti 2 700 henkilöä. Siten muuttovoitto oli 210 henkilöä. Kuolleita oli 233 (43 edellisvuotta enemmän) ja kastettuja 199. Vuoden 2022 lopussa leppävaaralaisista 44,6 % kuuluu seurakuntaan. Alueen suomenkielisistä seurakuntaan kuuluu miltei 2/3.

Olarin seurakunta

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys (-)/ alitus (+)	Toteuma 31.12.2021
Toimintatuotot	187 000 €	0 €	126 852 €	60 148 €	113 995 €
Toimintakulut	3 431 010 €	0 €	3 201 590 €	229 421 €	2 942 452 €
TOIMINTAKATE	-3 244 010 €	0 €	-3 074 737 €	169 273 €	-2 828 456 €

Arvio toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta

Olarin seurakuntaan kuului vuoden 2022 lopussa 26 881 jäsentä, mikä on 53 jäsentä enemmän kuin vuonna 2021. Verrokkiseurakuntia suotuisampi jäsen kehitystä selittyy suurelta osin sillä, että Olarin seurakunnan alueelle valmistui verrattain runsaasti uusia asuntoja kuluneen vuoden 2022 aikana. Olarin seurakunnasta muutti muualle 2 393 jäsentä seurakuntaan ja seurakuntaan muutti 2 808 jäsentä.

Kirkkoon kuulumisprosentti jatkoi laskuaan ollen vuoden lopussa 48,5 % (vuotta aikaisemmin 51,1 %). Olarin seurakunta kuuluu siis nyt niiden seurakuntien joukkoon, joiden alueella alle puolet asukkaista on sen jäseniä. Kokonaisuudessaan kirkkoon kuulumisprosentti on kuitenkin Olarin seurakunnan alueella tätä korkeampi, koska alueella on myös Esbo svenska församlingin jäseniä.

Jäsenmäärän lasku ei selity yksin kirkosta eroamisella. Huolestuttava kehitys on kasteitten vähentyminen, mikä näyttää trendimaisesti jatkuvan. Seurakunnan jäseneksi kastettiin 151 henkeä. Yli kymmenenvuotiaita henkilöitä kastettiin 9. Seurakunnan jäseniä siunattiin hautaan 220 henkeä. Kun nuorissa ikäluokissa kirkkoon kuuluminen on huomattavasti harvinaisempaa kuin vanhemmissa, jäsenprosentti ei vahvistu, vaikka kirkosta ei erottaisi.

Sitä, että nuoremmissa ikäluokissa kirkkoon kuuluminen on merkittävästi menneitä vuosikymmeniä alhaisempaa, selittää osaltaan Espoon väestörakenteen kulttuuritaustojen muuttuminen. Espoon väestönkasvu nojaa erityisesti vieraskieliseen väestöön, joka muun muassa kulttuuritaustoista johtuen ei useinkaan kuulu luterilaiseen kirkkoon.

Seurakuntavaalit

Marraskuussa 2022 käytiin seurakuntavaalit, jossa valittiin uudet luottamushenkilöt seuraavalle nelivuotiskaudelle. Äänestysprosentti Olarissa oli 9 %. Äänestysaktiivisuus ei täyttänyt asetettuja tavoitteita, mutta vaalijärjestelyt sujuivat moitteettomasti. Äänestysprosentin kasvattaminen on valtakunnallinen haaste. Kuitenkin myös paikallisesti tulee pohtia keinoja äänestysaktiivisuuden lisäämiseksi. Tulevaisuudessa voidaan esimerkiksi pohtia ennakoöänestyksen kytkemistä sellaisiin tapahtumiin, jonne seurakuntalaisia saapuu muutoinkin. Myös vaalipaneelin järjestäminen esimerkiksi kauppakeskus Iso Omenan yleisissä tiloissa voisi aktivoida ihmisiä vaaliuurnille.

Henkilöstö ja vuoden 2022 erityispiirteet

Olarin seurakunnassa oli vuoden 2022 päättyessä kaikkineen 55 työntekijää. Isoissa työyhteisössä henkilöstössä tapahtuu muutoksia jatkuvasti, ja vuonna 2022 tämän mukaisesti tehtiin useita rekrytointeja virkavapauksien, eläköitymisten ja irtisanoutumisten johdosta. Kirkkoherra Salla-

Maria Viitapohjan eläköityminen ja uuden kirkkoherran valinta olivat eniten huomiota herättäneet henkilöstömuutokset.

Koska kirkkoherra valittiin seurakunnan sisältä, hallinto- ja rippikoulupapin virka täytettiin rekrytoinnin kautta. Lisäksi toinen seurakuntapapin virka täytettiin, kun virkavapaalla ollut pappi siirtyi pysyvästi toiseen työpaikkaan. Lisäksi seurakunnan nuorisopappi valittiin Rekolan kirkkoherraksi, ja hän jäi virkavapaalle Olarista. Tähän virkaan otettiin sijainen. Vuoden aikana täytettiin myös kaksi diakonin virkaa. Nuorisotyönohjaajat sekä diakoni palasivat virkavapaalta hoitamaan virkaansa. Erityisnuorisotyönohjaaja puolestaan jäi opintovapaalle puolen vuoden ajaksi.

Henkilöstömuutokset lisäävät usein toisten työtaakkaa, kun oman työn ohessa on perehdytettävä uusia työntekijöitä tehtäviä hoitamaan. Sairauslomien tai virkavapauksien ajaksi ei ole myöskään aina mahdollista ottaa sijaisia, vaan työt jaetaan paikalla olevien kesken, mikä lisää työn kuormittavuutta tilapäisesti muiden tiimiläisten osalta. Työntekijät ovat valmiita ottamaan seurakuntaan harjoittelijoita, mikä tarkoittaa tarvetta ohjaustyölle. Toisaalta harjoittelijat tuovat myös lisäresurssia työyhteisöön. Harjoittelujen mahdollistaminen on arvokasta työtä kirkon tulevaisuuden hyväksi. Tämä korostuu, kun huomioidaan, että kirkon töihin ei ole vastaavassa määrin tulijoita kuin vielä jokin aika sitten pois lukien teologit. Tulevaisuudessa yhteistyö kirkon alan tutkintoja kouluttavien oppilaitosten kanssa korostuu.

Syksyllä 2022 Espoon seurakuntayhtymässä toteutettiin työhyvinvointikysely. Yhtymän ohjeiden mukaisesti jokainen tiimi on analysoinut tuloksia ja valinnut kehittämiskohteita. Yhtymän yhteiseksi kehityshankkeiksi nousevat epäasiallisen kohtelun torjunta, sisäisen viestinnän selkeyttäminen (eri viestintäkanavien profilointi) sekä työskentely, jolla selvitetään kasvaneen työtaakan kokemuksen taustalla olevia syitä sekä puututaan niihin. On hyvä muistaa myös, että henkilöstön hyvinvointiin panostetaan jatkuvasti henkilöstökoulutuksen, johtamisen sekä tyky- ja virkistystoiminnan kautta. Tarvittaessa työntekijöitä tuetaan yhdessä työterveyshuollon kanssa. Tämä yhteistyö on toimivaa ja yhteydenpito säännöllistä. Käydyissä kolmikantakeskusteluissa Olarin seurakunta on saanut kiitosta kyvykkyydestään tukea henkilöstöä.

Hyvinvointitutkimus osoittaa, että tiimit ovat erilaisissa tilanteissa. Asiasta on käyty keskustelua muun muassa Olarin seurakunnan johtoryhmässä. Suuressa kuvassa työhyvinvointikyselyn tulokset olivat hyvin samankaltaisia kuin edellisessä kyselyssä. Henkilöstössä koetaan työn kuorman kasvua mutta toisaalta tulevaisuuteen suhtaudutaan positiivisesti. Johtamiskäytäntöjä kehitetään jatkuvasti, osaamista pyritään lisäämään suunnitelmallisella kouluttautumisella ja kunnollisella perehdyttämällä ja henkilöstön hyvinvoinnista pyritään huolehtimaan toisaalta yhteisöllisin keinoin ja toisaalta korostamalla henkilön omaa vastuuta. Perehdyttämisen kehittäminen on yksi kehityskohteemme.

Vuonna 2022 käytiin lähetekeskustelua vuonna 2023 tehtävästä organisaatiouudistuksesta. Korona-aikana organisaatioon on tehty useita väliaikaiseksi ajateltuja muutoksia. Tilanne on tarkasteltava nyt kokonaisuutena. Vuoden 2022 joulukuussa hyväksyttiin Espoon seurakuntien uusi strategia. Strategia on huomioitava myös organisaatiota rakennettaessa.

Työyhteisön säännöllisiä yhteisiä kokoontumisia ovat viikoittainen kahvihetki, toukokuussa pidettävät työntekijöiden virkistyspäivät, elokuussa pidettävät työn suunnittelu- ja kehittämispäivät, adventtilounas sekä lukukausien aikana kaksi-kolme kertaa pidettävä iso työneuvottelu. Näillä kaikilla on oma merkityksensä työyhteisön kehittymisen ja työhyvinvoinnin kannalta.

Korona-pandemia aiheutti muutoksia vuodelle 2022 suunniteltuun toimintaan. Vielä vuoden alussa toimintoja jouduttiin vielä perumaan, mutta kevään aikana kokoavaa toimintaa päästiin asteittain käynnistämään. Kesän kuluessa toiminta siirtyi monelta osin noudattamaan kulkutautiepidemiaa edeltävää aikaa. Toisaalta samaan aikaan pohdittiin, mitä korona-aikana tehtyjä uudistuksia

kannattaa säilyttää tulevaisuutta ajatellen. Tämä kokonaisuus edellytti henkilöstöltä resilienssiä muutosten edessä.

Venäjän ja Ukrainan pitkäaikainen konflikti saavutti helmikuussa 2022 uuden vaiheen, kun Venäjä aloitti täysmittaisen hyökkäyssodan Ukrainaa vastaan. Tämä ravisteli koko Euroopan turvallisuutta ja johti Suomessakin uuteen turvallisuuspoliittiseen suuntautumiseen. Suomi monien eurooppalaisten maiden tavoin otti vastaan ukrainalaisia pakolaisia sekä tuki Ukrainaa sen sotilaallisissa ponnisteluissa ja humanitäärisessä kriisissä.

Venäjän aloittama sota Ukrainassa heijastui monin tavoin myös Olarin seurakunnan toimintaan. Seurakunta ryhtyi muun muassa hartauselämässään toteuttamaan henkisen kriisinkestävyyden tehtävänsä. Asia huomioitiin myös viestinnässä. Ukrainaan suuntautui erilaista auttamista, esimerkiksi avustustarvikkeita koottiin Olarin kirkolle eteenpäin toimitettavaksi. Ukrainalaisia pakolaisia avustettiin ja heille järjestettiin erityisiä tilaisuuksia. Chapple-tilassa toimi säännöllisesti Espoon seurakuntien yhdessä palkkaama työntekijä, joka teki työtään ukrainalaisten pakolaisten parissa.

Kirkon työ on kaikkineen muutosten edessä. Osa muutoksista on sellaisia, joita voimme ennakoida ja niihin valmistautua. Koronan ja Ukrainan sodan kaltaiset tilanteet on koettu yllättävinä muutoksina. Luterilaisen kirkon kansankirkollinen asema vaatii uudelleen määrittelyä monikulttuuristuvassa ympäristössä. Jäsenmäärän lasku vaikuttaa seurakuntatyön resursseihin. Samalla, kun seurakunnan on pidettävä huolta perustehtävän toteuttamisesta, on etsittävä uusia tapoja luoda yhteyksiä alueen ihmisiin. Toimintaympäristön ja resurssien vähentyminen haastaa työntekijöitä ja luottamushenkilöitä uusiin innovaatioihin. Raskaita päätöksiä emme voi myöskään välttää.

Näistä haasteista huolimatta työyhteisössä ja seurakunnassa laajemmin on paljon tekemisen iloa sekä luottamusta tulevaisuuteen. Tämäkin käy ilmi muun muassa työhyvinvointitutkimuksesta.

Talousarvion toteutuminen

Yleinen inflaatio kiihtyi poikkeuksellisella tavalla vuoden 2022 aikana erityisesti Venäjän aloittamista sotatoimista seuranneen energian hintojen kasvun seurauksena. Myös elintarvikkeiden hinnat kohosivat huomattavasti. Yleinen taloustilanne heijastui myös Olarin seurakunnan talouden toteutumaan niin, että monen työalan budjetti ylittyi toimintamäärärahojen osalta. Ylityksiä selitti myös se, että jo mainittu eurooppalainen turvallisuuskriisi sekä osin myös korona vaikuttivat toimintaan sekä niin, että kaikkea suunniteltua toimintaa ei toteutettu ja toisaalta uusia toimintamuotoja rakennettiin kesken vuotta.

Kokonaisuutena Olarin seurakunta pysyi budjetissaan. Vaikka saavutetut toimintatulot toteutuivat arvioituun nähden vain 68,6 %:sti, toimintamenotkin toteutuivat vain 93,6 %:sti. Säästö koitui kuitenkin henkilöstökuluista, jotka toteutuivat 90,8 %:sti. Näin ollen lopullinen toimintakate oli 0,95, mikä tarkoitti 159 223,20 euron säästöä. On sinänsä hyvä, että yhtymällä on olemassa taloudellisia puskureita tulevaisuuden varalle.

Yhteistyö ja yhteydet

Ekumeenista yhteistyötä seurakunnallamme oli entisten vuosien tapaan myös vuonna 2022 erityisesti Espoon ekumeenisen toimikunnan kautta. Tämä merkitsi yhteistyötä edelleen Helsingin Ortodoksiseurakunnan (Tapiolan ortodoksinen kirkko), Helsingin Pyhän Marian katolisen seurakunnan ja Espoon helluntaiseurakunnan, Espoon vapaaseurakunnan sekä Majakkaseurakunnan kanssa. Olarin kappelilla pidettiin katolisia messuja. Olarin seurakuntalaisia oli toteuttamassa *Se löytyi* -kampanjaa, jota myös Espoon seurakunnan yhdessä resursoivat.

Kirkollisista ja muista järjestöistä ja yhdistyksistä tärkeimpiä yhteistyökumppaneita olivat Espoon Diakoniasäätiö, Kirkon Ulkomaanapu, Herättäjä-Yhdistys, Kansanlähetys, Suomen Lähetysseura, Espoon rauhanyhdistys, Suomen Raamattuopisto, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Lions-järjestö, Martat, Suomen Gideonit sekä Kansalliset seniorit. Yhteistyötä tehtiin myös useiden kirkon alaa sivuavien oppilaitosten kanssa (mm. Diak, Step ja Sibelius-Akatemia).

Valtion ja kunnan viranomaisista pysyviä yhteyksiä ja yhteistoimintaa seurakunnalla oli Espoon kaupungin sosiaali- ja terveystoimeen, poliisiin, sosiaali- ja kriisipäivystykseen, mielenterveys- ja päihdehuoltoon, kotisairaanhoidon, kotipalveluun, nuorisotoimeen, alueemme kouluihin ja päiväkoteihin. Seurakunnan edustaja toimii Matti-verkoston puheenjohtajana.

Vuonna 2022 korostuivat yhteydet myös erilaisiin Ukrainaa ja ukrainalaisia tukeviin järjestöihin sekä tahoihin, jotka olivat osaltaan mukana tässä auttamistyössä. Näistä voidaan mainita esimerkiksi Olarin seurakunnan alueella toimiva Kaivo ry.

Yrityksistä yhteistyökumppaneina kuluneena vuonna olivat erityisesti Kauppakeskus Iso Omena sekä Orion Oyj.

Tapiolan seurakunta

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys (-)/ alitus (+)	Toteuma 31.12.2021
Toimintatuotot	97 000 €	0 €	111 778 €	-14 778 €	104 720 €
Toimintakulut	2 731 200 €	0 €	2 715 258 €	15 942 €	2 305 329 €
TOIMINTAKATE	-2 634 200 €	0 €	-2 603 481 €	30 719 €	-2 200 609 €

Arvio toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta

- *Pidämme esillä kirkon sanomaa ja vahvistamme kirkon ääntä digitaalisilla alustoilla ja erilaisissa medioissa. Vaikutamme ympäristöasioihin ja otamme kantaa kirkon näkökulmasta keskeisiin yhteiskunnallisiin asioihin, kuten turvapaikanhakijoiden tilanteeseen ja ilmastonmuutokseen.*
- *Lisäämme aktiivisesti seurakuntalaisten osallisuutta ja mahdollistamme seurakuntalaisten toimimisen erilaisissa tehtävissä entistä laaja-alaisemmin.*
- *Toteutamme peruskorjatun kirkon toiminnan niin, että kirkon sanomalla on entistä vahvempi sija tapiolalaisten elämässä.*

Kirkon sanoma Jeesuksesta ja Tapiolan seurakunnan elämä näkyi sosiaalisessa mediassa aiempaa vahvemmin.

Ympäristösuunnitelma valmistui loppuvuodesta 2022. Ympäristökysymykset olivat esillä muun muassa kasvatuksen sektoreilla sekä laaja-alaisessa jumalanpalveluselämässä. Ympäristötekoja ja vaikuttamistyötä tarvitaan yhä lisää. Monikulttuurisuustyö vahvistui. Lisäksi diakoniatyöntekijät kohtaavat entistä enemmän monikulttuurisia asiakkaita ja perheitä.

Koronan helpotuttua ja kirkon peruskorjauksen valmistuttua seurakuntalaisten osallisuus seurakuntatyössä lisääntyi. Tapiolan kirkkoa myös työikäisen väestön kohtaamispaikkana on syytä vahvistaa. Valo-kahvilan toiminnan kehittämistä on tarpeen jatkaa.

Mankkaan toimitilasta luovuttiin kesäkuun aikana.

- *Luomme syvällistä sisältöä kirkosta ja kasteesta digitaalisille alustoille ja järjestämme kasteen toteuttamisen mahdollisimman helpoksi kasteperheelle (mm. joustavat tilavaraukset ja yhteiset kastepäivät).*

Viestintä sosiaalisessa mediassa on kehittynyt. Facebookiin ja Instagramiin työntekijät ovat päivittäneet videoita muun muassa messun musiikista ja kirkkovuoden vietosta (kolme kertaa viikossa päivärukous).

Sähköinen kastevarausmahdollisuus saatiin Espoon seurakunnissa ja yhtymässä kehitettyä vuoden loppuun mennessä lähes valmiiksi. Kirkolla järjestettiin kaksi kastepäivää. Kasteiden määrä on pysynyt lähes ennallaan (185). Edellisenä vuonna se oli 190. Kastamattomia lapsia (vähintään toinen vanhempi kuuluu kirkkoon) ajalla 1.4. – 31.10.2022 oli 45. Vuonna 2021 jäi kastamatta 38 lasta.

- *Vahvistamme sekä digitaalista että uuteen peruskorjattuun kirkkoon kokoontuvaa seurakuntaa etsimällä uusia vapaaehtoisia ja uusia työmuotoja (mm. Online-Alfa) koronan muuttamassa maailmassa. Edistämme seurakuntalähtöistä toimintaa sekä seurakunnan tiloissa että alueen ihmisten pariin jalkautuen.*

Kirkkokiinteistön peruskorjaus pitkittyi, mutta toiminta aloitettiin kirkolla vaihteittain koronan sallimissa rajoissa tammikuun lopulla. Digiviestintä on kehittynyt positiivisesti (face, insta).

Messuryhmätoimintaa vahvistettiin syksystä lähtien. Seurakuntalaislähtöisesti toteutui monenlaista seurakunnan elämää: Lähetysten ja kansainvälisen vastuun tapaamiset, pyhiinvaellukset, rukouspalvelu, messukävijöiden kontaktointi, meditatiiviset rukoushetket, uintiaamut, saunaillat ja nuorten aikuisten Bless-illat. Useista näistä on muodostumassa toistuvaa uutta toimintaa. Valokahvilaa kehitettiin seurakuntalaiskyselyn pohjalta. Seurakuntalaislähtöisen toiminnan toteuttamisen haasteeksi muodostuivat kuitenkin ajantasaisen ja oikean tiedottamisen vaikeus sekä tilankäytön rajoitukset, jotka osaltaan heikensivät vapaaehtoisten toimijoiden motivaatiota.

- *Vahvistamme seurakuntavaalien kautta seurakuntatyön näkyvyyttä.*

Seurakuntavaaleista viestittiin valtakunnallisesti ja Espoon seurakunnissa yhteisesti. Myös seurakuntalaisten eli valitsijayhdistysten oma viestintä osaltaan lisäsi seurakuntatyön näkyvyyttä. Kauppakeskus Ainoan ennakoäänestyspiste oli merkittävä ihmisten kohtaamispaikka. Äänestysprosentti oli Tapiolassa Espoon paras eli 13,1 %, joskin heikompi kuin neljä vuotta sitten (14,8 %). Pääkaupunkiseudulla Kauniainen (14,6 %), Lauttasaari (13,9 %) ja Haaga (13,3 %) ylsivät parempaan.

- *Arvioimme tiimeissä, johtoryhmässä ja seurakuntaneuvostossa tavoitteiden toteutumisen ja tilastotiedot kaksi kertaa vuodessa. Toteutamme arviointikyselyn vapaaehtoisille ja rippikoululaisille sekä käytämme kyselystä saatuja tietoja toiminnan kehittämiseen. Teemme kaikista tapahtumista, joiden tarvike- ja hankintakulut ovat yli 1 000 euroa, etukäteissuunnitelman ja loppuarvion.*

Toimintaa on arvoitu puolivuotisarviossa ja toimintakertomuksessa seurakuntaneuvostossa, työryhmissä, työyhteisön tiimeissä ja johtoryhmässä.

Kahvila Valoa koskeva kysely toteutettiin Tapiolan seurakunnan Facebook-sivuilla 3.2-10.2.2022. Vastaajia oli 37. Hyväksi kahvilaksi koettiin kaunis, kotoisa, viihtyisä, rento, lämminhenkinen, siisti, valoisa väljä tila, helppo pistäytyä ja myös viiپیillä.

Rippikoululaisten valtakunnallisen kyselyn pohjalta Tapiolassa korostuu, että kaikki sukupuolet kokevat rippikoulun turvallisena. Asteikolla 1–7 kaikkien arvosana oli 6,5 ja ne, jotka ovat ilmoittaneet sukupuoleksi muu/en halua kertoa, arvosana oli 7.

Etukäteissuunnitelmat hankinnoista ja tapahtumista on lähetetty seurakuntaneuvostolle tiedoksi kuudesta hankkeesta, joiden tarvike- ja hankintakulut ovat yli 1 000 euroa. Arvioita projekteista on tehty, mutta arvioinnissa on työyhteisössä vielä parantamisen varaa. Vapaaehtoisille suunnattua arviointikyselyä ei ole toteutettu.

Henkilöstö

Vuoden 2022 aikana aloittivat uusi diakonian viranhaltija, laitoshuoltaja, emäntä ja määräaikainen johtava varhaiskasvatuksen ohjaaja, nuorisotyönohjaaja ja lastenohjaaja. Virkavapaalle jäi kaksi pappia ja opintovapaalla on yksi vahtimestari. Heidän tehtävänsä täytettiin määräaikaisesti. Vuosia 2023–2024 tullaan jatkamaan noin 40 työntekijän voimin. Henkilöstön vaihtuvuus on ollut suurta.

Koulutus

- *Kouluttaudumme digitaitojen osaamisessa. Panostamme kansainvälisyyteen, kielitaitoon, rippikoulusuunnitelman 2017 mukaiseen työskentelyyn ja vapaaehtoistoimintaan liittyvään koulutukseen. Koulutamme työntekijöitä toimimaan seurakuntalaislähtöisesti muuttuvassa toimintaympäristössä.*

Työntekijät on koulutettu käyttämään monitoimitilojen laitteita. Rippikoulusuunnitelman 2017 mukaiseen toimintaan koulutetaan uusia työntekijöitä.

Ympäristötyö

- *Pidämme ympäristöasioita esillä näkyvästi peruskorjatun kirkon seurakuntatyössä ja osallistumme seurakuntien yhteishankkeeseen toimitiloista luopumiseksi.*
- *Toimimme ympäristökasvatussuunnitelman mukaisesti ja vahvistamme oman seurakuntamme toimintaa muun muassa ilmastotyöryhmän kautta niin, että se linkittyy valtakunnallisiin tapahtumiin, kuten Energiansäästöviikkoon.*
- *Etsimme yhteistyötahoja ympäristöasioiden toteutukseen, esimerkiksi Aalto-yliopisto, Espoon kaupunki ja Espoon järjestöjen yhteisö (EJY).*
- *Pidämme jatkossakin työyhteisön ja työryhmien etäkokouksia ja luomme vaihtoehtoisia malleja työyhteisössä työ- ja virkamatkojen tekemiseen käyttämällä joukkoliikennettä ja kimppekyytejä.*

Ympäristösuunnitelma hyväksyttiin joulukuun seurakuntaneuvostossa. Tapiolan kirkolle on järjestetty jätteiden lajittelu. Valtakunnallisista tai maailmanlaajuisista tapahtumista seurakunta osallistui Earth Hourin viettoon, pyöräilyviikkoon, Reilun kaupan viikon ja ekumeenisen luomakunnan ajan tapahtumiin. Yhteistyökumppaneiden kanssa toimiminen ympäristöasioissa on vielä alussa. Omalla autolla työntekijät ajoivat virkamatkoja kohtuullisesti ja kimppekyytejä hyödynnettiin. On siirrytty kasvatusten tapahtuviin kokouksiin. Teams-kokoukset toimivat erinomaisesti neuvoston valmistelussa ja lyhyissä työntekijöiden palavereissa. Hybridikokouksia pidettiin, kun joku osallistujista joutui olemaan karanteenissa.

Arvio ympäristötavoitteen toteutumisen arvioimisessa käytettävistä mittareista

- *Espoon seurakuntayhtymän ympäristö- ja toimitiloahjelman mukaisten toimenpiteiden toteutumisen määrä ja laatu Tapiolan seurakunnassa.*
- *Ilmastotyöryhmän toimintakertomus ja sen arviointi seurakuntaneuvostossa.*
- *Etäkokousten määrä ja virkamatkojen matkakulut.*
- *Konkreettisista tuloksista viestimisen onnistuminen.*

Ympäristöasioihin on kiinnitetty huomiota pyhiinvaelluksilla, erilaisissa messuissa ja kahvila Valon toiminnassa sekä kasvatuksen sektorilla. Ilmastotyöryhmä valmisteli ympäristösuunnitelmaa eikä ole tehnyt erillistä toimintakertomusta. Neuvoston valmistelukokouksia pidettiin Teamsissa 9. Työyhteisön erilaisia kokouksia pidettiin Teamsissa koronan takia keväällä. Pienempiä palavereja jatkettiin Teamsissa kesän ja syyskauden aikana. Virkamatkojen määrä eli omalla autolla työntekijöiden ajamat kilometrit olivat 14 069 km, korvaukset näistä olivat 6 471,74 €. Helluntain luontopyhiinvaelluksen viestinnässä Velskolan maisemissa onnistuttiin.

Arvio mahdollisten vuoden 2022 toiminnallisten tavoitteiden toteuttamista tai toteutumista vaarantavista riskeistä ja toimenpiteistä riskien hallitsemiseksi

- *Emme saa uusia vapaaehtoisia, eivätkä nykyiset vapaaehtoiset jatka tehtävissään.*
- *Toimintaympäristön muutoksessa elämiseen liittyy työssä jaksamisen riskejä.*
- *Etsimme uusia vapaaehtoisia eri kanavien kautta. Valmennamme vapaaehtoisia ja työntekijöitä yhteistyöhön. Koulutamme, perehdytämme, arvostamme ja tuemme vapaaehtoisia heidän tehtävässään. Annamme vastuuta seurakuntalaisille ja korostamme molemminpuolista luottamusta.*
- *Teemme aktiivisesti yhteistyötä työterveyshuollon kanssa ja huolehdimme henkilöstön työhyvinvoinnista.*

Toimintaympäristö muuttui koronan lisäksi, kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan 24.2.2023. Sota jatkuu ja vaikuttaa globaalisti ja on peittänyt paljolti alleen isot ympäristökysymykset.

Koronaepidemian helpotuttua seurakuntatyöhön on löytynyt uusia vapaaehtoisia, muun muassa kahvila Valoon. Erilaisia vapaaehtoistehtäviä, projekteja tai muita tehtäviä oli yli 700. Vapaaehtoisten määrä on jonkun verran pienempi, sillä useat henkilöt toimivat monessa tehtävässä.

Toimintaympäristön muutoksen lisäksi osa työntekijöistä on kokenut painetta pitkittyneen peruskorjauksen ja viivästyneen kirkolle muuton takia. Toiminta aloitettiin keskeneräisessä kiinteistössä. Työterveyshuolto on antanut merkittävää apua henkilöstölle. Kahden vuoden välein järjestettävä työhyvinvointitutkimus toteutettiin syksyllä ja tulosten keskiarvo oli 3,66/5 (2020 keskiarvo 3,70/5).

Seurakunnan jäsenmäärä

Seurakunnan jäsenmäärä oli (31.12.2022) 21 608. Jäsenmäärä vuoden 2021 lopussa oli 22 022, vähennystä 414. Vuoden 2021 muuttovoitto (+314) kääntyi kuluneena vuonna muuttotappioksi (- 59).

2.1.3 YHTEISET SEURAKUNNALLISET TEHTÄVÄT

(talousarvion pääluokka 3)

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys (-)/ alitus (+)	Toteuma 31.12.2021
Toimintatuotot	193 100 €	0 €	179 484 €	13 616 €	112 240 €
Toimintakulut	4 558 208 €	30 000 €	4 429 553 €	128 655 €	4 376 158 €
TOIMINTAKATE	-4 365 108 €	0 €	-4 250 069 €	115 038 €	-4 263 918 €

Arvio toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta

Diakonia

Yhteisen hävikkiruokakaupan pilotointi käynnistyi Manna-Avun, kaupungin aikuissosiaalityön ja Espoon seurakuntien yhteisenä hankkeena. Puodissa on käynyt viikoittain 20–40 seurakuntien diakoniatyön tai aikuissosiaalityön lähettämää asiakasta. Espoon ruoka-apuverkoston koordinaatioryhmän rinnalle perustettiin Länsi-Uudenmaan ruoka-apuverkosto.

Koronapandemian rajoitusten poistuttua seurakuntien yhteinen toiminta normalisoitui. Leirien, retkien ja senioritoimintojen lisäksi järjestettiin asunnottomien yö neljän aluekeskuksen alueella yhteistyössä kaupungin ja alueen järjestöjen kanssa. Digiosallisuushanketta jatkettiin yhteistyössä Laurea-ammattikorkeakoulun kanssa. Espoon diakonian areenoissa ja diakonian kehittämiseen keskittyneillä seminaaripäivillä vahvistettiin tavoitteiden mukaisesti diakoniatyöntekijöiden yhteenkuuluvuutta ja ammatillista osaamista. Toimintavuonna tuli kuluneeksi 150 vuotta ensimmäisestä suomalaisesta diakonissan vihkimisestä ja tähän liittyen ammatillista diakoniatyötä profiloitiin juhluvuoden vietolla.

Yhteisessä vammaistyössä koronapandemia vaikutti edelleen toiminnan tavoitavuuteen. Osa toiminnasta ja asiakaskontakteista toteutettiin edelleen virtuaalisena. Uusia toimintamuotoja kehitettiin, ja verkostoyhteistyö vahvistui yhdistystoiminnan ja pääkaupunkialueen yhtymien vammaistyön kanssa. Saavutettavuuden ja yhdenvertaisuuden toteutuminen asiakkaiden sähköisen ajanvarausjärjestelmän ja sähköisen vahvan ilmoittautumisjärjestelmän muodossa eteni toteuttamisvaiheeseen. Yhteisen vammaistyön juhluvuoden kunniaksi järjestettiin esim. Kauneimmat joululaulut -tilaisuus Tuomiokirkossa (207 osallistujaa).

Kehitysvammaistyössä ryhmätoiminnan (Unelmapantterit, UNA, Oma, Kappeliklubi) osallistujamäärä oli 328 (vuonna 2021 osallistujia oli 349). Kehitysvammaisten parisuhdepäivään osallistui 16 henkilöä. Kotikäyntien ja sielunhoitokeskustelujen määrä laski työntekijävaihdoksen vuoksi ja oli huhti-joulukuussa arviolta 15 (72). Rippikouluja oli kolme (2) ja niihin osallistui 16 (25) kohderyhmän nuorta. Koronavuosien jälkeen leiritoiminta aloitettiin uudelleen (nuorten kevätleiri, UNA- viikonloppuleiri, kaksi aikuisten kesäleiriä, yhteensä 48 osallistujaa). Palvelumuotoilukoulusta ei toteutettu työntekijän vaihtumisen vuoksi.

Myös näkövammaistyössä elvytettiin kohtaavaa työtä. Yksilökontakteja (kotikäynnit, puhelut, asiakastapaamiset) oli 138 (157). Leirejä pidettiin kaksi (65 osallistujaa) ja ryhmiä kokoontui neljä (keskimäärin 9 osallistujaa /ryhmä). Pääkaupunkiseudun yhteisiä retkiä järjestettiin seitsemän (noin 150 osallistujaa). Näkövammaistyön vapaaehtoisten rekisterissä oli 36 henkilöä.

Viittomakielisessä työssä vahvistettiin kontakteja syrjäytymisuhan alla oleviin viittomakielisiin asiakkaisiin. Samoin yhteyttä vahvistettiin koronapandemian aikana toiminnan ulkopuolelle jääneisiin seurakuntalaisiin. Tätä varten pääkaupunkiseudun verkostoyhteistyötä tiivistettiin.

Asiakastyössä kontakteja oli 188 (67). Kotikäynti on suosituin tapaamismuoto samalla kun videopuhelutapaamisten kasvoi. Pääkaupunkiseudun viittomakielinen perhekerho (14 kokoontumista) siirtyi Lasten kappeli Arkista Malmin varustamolle Helsinkiin. Kerho on edelleen yksi tärkeimmistä kanavista tavoittaa 25–45-vuotiaat viittomakieliset aikuiset. Perheitä kokosi yhteen myös pääkaupunkiseudun yhteinen viittomakielinen perheleiri (33). Retkiä oli kaksi (29). Viittomakielisiä messuja toteutettiin Espoossa ja Åvikin palvelutalossa Hyvinkäällä.

Kasvatus

Polku-työkalun käyttöönottoa jatkettiin erityisesti Esbo svenskan ja Olarin osalta. Polun avulla on mm. havaittu katvealueita tietyissä ikäryhmissä. Toimintavuonna toteutettiin yhteistyössä kaikkien kuuden Espoon seurakunnan kanssa yhdelle tällaiselle ikäryhmälle eli 12–14-vuotiaille suunnattu ”Escape Enäseppä” -leiri (20).

Nuorten vaikuttajaryhmiä ei saatu kaikkiin seurakuntiin. Nuorten osallisuus näkyi uuden strategian valmistelussa, jossa järjestettiin laaja lasten ja nuorten kuuleminen. Seurakuntavaaleissa nuorten äänestysprosentti laski edistämistoimenpiteistä huolimatta. Seurakuntavaalien yhteydessä järjestettiin joka seurakunnassa lastenvaalit. Lapsivaikutusten arviointia varten laadittiin esittelijöiden käyttöön koulutuksellista materiaalia. Seurakuntien lapsiasiahenkilöiden toimintaa tuettiin.

Rippikoulujen paikallisuunnitelma päivitettiin vuosille 2023–2025. Yhteiset tavoitteet liittyvät rippikoulun hartauselämään, hengellisyyden kokemukseen sekä osallisuuteen. Seurakuntien kanssa vahvistettiin korona-ajan jälkeistä isostoimintaa. Yhteinen isostapahtuma järjestettiin syksyllä. Aikuisrippikoulun kehittäminen jäsenlähtöiseen suuntaan palvelumuotoiluhankkeen avulla aloitettiin. Kouluyhteistyössä jatkettiin seurakuntien työntekijöiden tukemista kouluyhteistyön sopimuksen mukaisten työtapojen ja sisältöjen kanssa.

Päiväkerhotoiminta on vähentynyt seurakunnissa ja sen tulevaisuus on puhuttanut toimintavuonna. Päiväkerhotarvetta on erityisesti 2-vuotiaille, mikä vaikuttaa ryhmäkokojen pienenemiseen. Perhelähtöistä työtettä vahvistettiin uusilla toimintamalleilla ja vertaistuellalla. Seurakuntien ja kunnan varhaiskasvatuksen yhteistyön kehittämistä jatkettiin. Kuluneena vuonna toteutettiin lattiakuvat katsomuskasvatuksessa -kokonaisuus yhteistyössä kunnan varhaiskasvatuksen kanssa. Toukokuussa Espoon keskuksessa aloitti ensimmäinen perhekeskus, jonka toiminnan kehittämiseen osallistuttiin yhdessä tuomiokirkkoseurakunnan kanssa.

Nuorille ja nuorille aikuisille suunnattu Walk in -terapia alkoi kokeiluna tuomiokirkkoseurakunnassa. Kokeilun jälkeen aloitettiin mallin kehittäminen Espoon seurakuntien yhteiseksi toimintamuodoksi. Valtakunnalliset seurakuntien partiotyöntekijöiden Seppo-päivät järjestettiin Espoossa.

Monikulttuurisuustyö

Ukrainan sotaa pakenevien pakolaisten auttamiseen panostettiin heti, kun pakolaisia alkoi saapua Espooseen. Seurakuntien monikulttuurisuustyöstä vastaavat työntekijät sopivat työnjaosta. Espolaisia kannustettiin kanavoimaan taloudellinen tuki etenkin Kirkon Ulkomaanavun kautta. Seurakuntien työntekijät osallistuivat aktiivisesti Espoon kaupungin kokoamaan Ukrainalaisten auttaminen Espoossa -verkostoon ja tukivat pääkaupunkiseudun toimijoita esimerkiksi kokoamalla avustustarvikkeita ja välittämällä tietoa tukemiskanavista. Ukrainalaisille pakolaisille järjestettiin retkiä ja leirejä yhdessä pääkaupunkiseudun seurakuntien kanssa. Espoon seurakunnat palkkasivat ukrainalaisten lastenohjaajan, joka järjesti lapsien ja heidän huoltajiensa hyvinvointia vahvistavaa toimintaa Nihtisillan vastaanottokeskuksessa ja Chapplessa. Samalla pidettiin esillä sitä, että myös muualta tulleet pakolaiset ja turvapaikanhakijat tarvitsevat apua ja tukea.

Helsingin ja Vantaan seurakuntayhtymien kanssa jatkettiin yhteistä arabian-, englannin-, kiinan-, venäjän- ja vironkielistä seurakuntatyötä. Pääkaupunkiseudun yhteinen monikielisen seurakuntatyön strategia ohjasi toiminnan sisältöjä. Ukrainan sota vaikutti etenkin venäjänkielisen seurakuntatyön järjestämiseen. Venäjänkielisten työntekijöiden asiantuntijuudelle ja kielitaidolle oli paljon kysyntää, mutta siihen pystyttiin vastamaan vain osittain henkilöresurssien rajallisuuden takia. Espoon, Helsingin ja Vantaan seurakuntayhtymien yhteisesti rahoittama arabian-, englannin- ja kiinankielinen seurakuntatyö palautui vähitellen korona-aikaa edeltävälle tasolle, ja näitä kieliä puhuvia espoolaisia pystyttiin tavoittamaan aiempaa paremmin. Espoon seurakunnissa vuoden 2022 aikana muunkielisten jäsenmäärä kasvoi noin 260 hengellä, kun heidän määränsä oli pysynyt pitkään vajaassa 1500 jäsenessä. Kasvua tapahtui etenkin englannin-, arabian- ja kiinankielisten osalta.

Espoon omien arabian- ja venäjänkielisen seurakuntatyön ohjaajien työ keskittyi kokoavan toiminnan palauttamiseen koronavuosien jälkeen. Arabiankielinen toiminta käsitti messuja ja kerhoja, kuten digitaalisten palveluiden kerhon, ompelukerhon, läksykerhon, naisten ryhmän sekä lasten arabian kielen kerhon. Näiden lisäksi järjestettiin kaksi leiriä ja retkiä. Toimintaa oli etenkin Tapiolan ja Leppävaaran seurakuntien alueella. Venäjänkielisessä työssä järjestettiin viikoittaiset vesperit kuorotoiminnan yhteydessä ja vahvistettiin korona-aikana kehitettyä mediatyötä. Toiminta keskittyi Leppävaaran seurakunnan alueelle. Viidestä suunnitellusta venäjänkielisestä leiristä pystyttiin kokoontumisrajoitusten vuoksi toteuttamaan kolme.

Pääkaupunkiseudun englanninkielisen työn hankkeessa vahvistettiin säännöllistä kaksikielistä Colourful Christian Worship -messutoimintaa eri puolilla Espoota. Tämä oli viiden vuoden pituisen hankkeen viimeinen vuosi. Espoon vironkielisten tavoittamista edistettiin vironkielisen työn työryhmässä, joka perehtyi vironkielisten tilanteeseen ja pistetapahtumien järjestämiseen.

Seurakuntien sateenkaariyhteyshenkilöiden verkosto keskittyi sateenkaari-ihmisten seurakuntien laadullisen palvelun kehittämiseen ja henkilöstön valmiuksien vahvistamiseen. Sateenkaarimessuja alettiin järjestää Espoon seurakunnissa kiertävällä periaatteella. Helsinki Pride 2022 -viikolle tuotettiin kirkollista ohjelmaa ja viikon aiheita pidettiin esillä eri tavoin (some, liputus).

Musiikkityö

Toimintavuosi oli kirkkomuusikolle pandemiarajoitusten purkaututtua jalkautumisen vuosi, mikä näkyi myös toimintatilaitoissa. Esimerkiksi hoivakotikäyntien määrä oli lähes kolminkertainen edelliseen vuoteen verrattuna (23 -> 60). Toimintavuoden tavoitteen mukaisesti vahvistettiin valtakunnallista verkostoyhteistyötä seurakuntien hoiva- ja yhteisömusiikkityötä tekevien kanssa. Hoivakuoro-hankkeen kartoittaminen aloitettiin syksyllä tavoitteena laajentaa hoivamusiikin saavutettavuutta Espoossa. Oppilaitostyössä suurin muutos oli Omnian Oodi-kuoron jäsenmäärän kasvu ja esiintymisten näkyvyys. Oppilaitostyössä tavoitteena oli lisätä kansainvälistä musiikkityötä sekä Otaniemen kappelin käyttöä. Kappelin osalta toiminta pysähtyi tilan käyttökieltoon. Kansainvälinen työote toteutui esim. Otakappelin hartauksissa, Aalto-yliopiston promootiotilaisuudessa, englanninkielisessä reititissä ja kaksikielisissä joululaulutilaisuuksissa. Näkövammaistyössä kokeiltiin toimivaksi osoittautunutta Elämäni laulu -vertaistukiryhmää. Kehitysvammaistyössä keskityttiin KappeliKlubi-iltoihin ja erityisrippikouluihin.

Oppilaitostyö

Oppilaitosten toiminta siirtyi verkko- ja etätoteutuksesta takaisin kampuksille. Läsä olemisen ja henkilökohtaisen kohtaamisen tarve ja määrä lisääntyi vuoden loppua kohti. Työ toteutui yhteistyössä oppilaitosten hyvinvointitoimijoiden, muun henkilöstön, opiskelijakuntien, yksiköiden johdon, paikallisseurakuntien ja Kirkkohallituksen kanssa. Kohdattujen ihmisten määrä kasvoi:

keskusteluja 790 (229) ja 13 800 osallistujaa (5 754) eri tilanteissa sekä 180 verkostokokousta oppilaitoksissa.

Toimintasuunnitelman kärkenä oli hiljaisuuden retriittien ja hiljaisuuden teemojen aktiivinen esillä pitäminen ja tarjoaminen. Retriitit toteutuivat ja Aalto-yliopistossa kokeiltiin kappelin ehtoollihetkiä ja muita hiljentymishetkiä. Lisäksi melonta- ja virkistyspäivät Hilassa sisälsivät luontohengellisyyden ja rauhoittumisen teemoja laajasti. Seurakuntien osalta pääpaino oli Tapiolan, Leppävaaran ja Tuomiokirkkoseurakuntien kanssa tehtävän yhteistyön kehittämisessä. Seurakuntien diakoniatyön kanssa löytyi opiskelijoita tukevia käytäntöjä ja tunnusteluja tehtiin nuorisotyöntekijöiden kanssa. Jokaisen Espoon paikallisseurakunnan kanssa yhteistyön rakentaminen on alkanut ja yhteyshenkilöt ovat selvillä.

Erityisesti Laureassa oppilaitosyhteistyö on vahvistunut ja asettunut selkeäksi osaksi opiskeluhuvinvointityötä. Tältä pohjalta on toteutettu hyvinvointia tukevia tapahtumia, leirejä ja tempauksia. Laureassa alkoi myös yhteistyö erityisesti kenialaisten opiskelijoiden vastaanottamisessa ja tukemisessa. Uutena työn sisältönä oli myös vertaisryhmien ohjaaminen yhdessä opintopsykologien kanssa.

Perheneuvonta

Koronan hellittäessä suurin osa perheneuvojista tapasi asiakkaita kasvotusten. Toisaalta Tapiolan keskustornissa työskentelevät perheneuvojat tekivät hankalien vastaanottotilojen (lämpötila- ja sisäilmaongelmat) vuoksi paljon etätöitä. Leppävaaran tiimi toimi edelleen väistötiloissa odottaen KilonRistiin valmistuvia uusia tiloja. Tapiolan tiimille etsittiin uusia vastaanottotiloja, koska keskustornin tilat myytiin kesällä 2022. Pitkittänyt pandemia, Ukrainan sota ja taloushuolet näkyivät asiakastyössä. Turvallisen tilan luominen asiakkaille oli vallitsevassa tilanteessa haastavaa ja kuluttavaa.

Espoon perheneuvonta juhli 50-vuotispäiväänsä Tapiolan kirkolla 20.9.2022. Juhlan kunniaksi espoolaisille annettiin neljä lahjaa. Ensimmäinen oli Samuli Putron konsertti *Älkää unohtako toisianne*, joka kokosi kirkkoon 725 kuulijaa vauvasta vaariin. Toinen lahjoista oli kokonaan uudistetut verkkosivumme.

Kolmas lahja oli perheneuvojien laatima verkkokoulu *Parisuhteen ajokortti*, joka auttaa pohtimaan omaa suhdetta yksin tai kumppanin kanssa. Neljäs lahja oli uusi palvelu: 1,5 tunnin pituinen verkossa toteutettava kertatapaaminen perheneuvojan kanssa.

Edellä mainituista aikaa vievistä hankkeista ja uudistuksista huolimatta perustyö säilyi toimintavuoden aikana vakaana. Asiakkaiden sisäänottoprosentti nousi peräti 81 prosenttiin (60 %) ja asiakasmääräkin nousi 713:een (620). Näiden muutosten takana on muun muassa aikarajallisen työtavan lisääntyminen, eli asiakassuhteet olivat lyhyempiä kuin aikaisempina vuosina. Yhteydenottoja oli lähes sama määrä kuin edellisenä vuonna.

Hoidollisen työn moduulimäärä pysyi lähes samana 4 150 (4 173), mutta yksilö- ja ryhmätyön-ohjausten määrä laski 387:ään (583). Vaikka perheneuvontatyön määrälliset tavoitteet eivät toimintakertomusvuonna toteutuneet, toiminta säilyi laadullisesti vakaana.

Sairaalasielunhoito

Toimintavuoden keskeinen tavoite oli sairaalasielunhoidon työkentän vahvistaminen sairaaloissa ja hoivayksiköissä. Korona vaikutti edelleen siten, ettei suuria ryhmäkokoonantumisia voitu toteuttaa ja ajoittain osastoja tai yksiköitä oli suljettuna. Tämä näkyi hartauksien määrässä. Sen sijaan potilaita, omaisia ja henkilökuntaa kohdattiin tavoitteen mukaisesti yhtä paljon kuin koronaa edeltävinä vuosina (2022: 3 446, 2021: 3 281).

Yhteydenpito Espoon seurakuntien ja kaupungin kanssa jatkui eri toimintojen yhteydessä (vierailut vanhustenkerhoissa, ”Kahvipaussi kuoleman kanssa” -ilta, taidenäyttely). Sen sijaan kontaktit hyvinvointialueen johtoon eivät ole vielä toteutuneet. Yhteydenpitoa muiden uskonnollisten yhteisöjen työntekijöiden kanssa on jatkettu, mutta sairaaloiden henkilökunnalle ei ole koronan vuoksi edelleenkään voitu järjestää tutustumisia näihin yhteisöihin. Henkilökuntaa on konsultoitu muihin uskontoihin liittyvissä potilaan asioissa. Vammaistyön ja perheneuvonnan kanssa on toteutettu yhteisiä tapahtumia (kehitysvammaisten rippikoulu, Auroran kappeliklubi, ryhmätyönohjaukset ja teologiset opintopiirit).

Vuoden aikana toteutui 387 ryhmäkokousta (237), 225 rukoushetkeä (211), 75 yksityistä ehtoollista (65), 137 yksilö- ja 53 ryhmätyönohjausta (138 ja 75), 87 konsultaatiota (90), 26 osastotuntia (7), 31 hartausilaisuutta (44) ja 17 yhteistä ehtoollista (43). Päivystystapahtumia viikonloppuina oli yhteensä 46 (47). Toimintojen määrä toteutui odotetusti. Sairaalasielunhoidon palautekysely henkilökunnalle sekä potilaille ja omaisille toteutettiin marraskuun alussa. Palaute oli positiivinen. Erityiset ilon aiheet olivat Espoon sairaalasielunhoidon 50+2-juhlat ja yhteinen retriitti vammaistyön kanssa birgittalaisluostarissa.

Syke-hanke

Seurakuntatyön yhteisen kehittämisen hanke (Syke) jatkoi työskentelyä erityisesti tiedolla johtamisen ja nuorten sukupolvien hengellisen elämän kehittämisen parissa. Tiedolla johtamisen hankkeessa jatkettiin asiakaspalautetiedon keruun kehittämistä. Syksyn 2022 aikana työskenneltiin Leppävaaran seurakunnan johtoryhmän kanssa seurakunnan tiedolla johtamisen mallin rakentamiseksi. Malli valmistui aikataulussa ja sen käyttöä testataan vuodesta 2023 alkaen. Nuorten sukupolvien hengellisen elämän kehittämisen hankkeessa työtä jatkettiin Espoonlahden, Leppävaaran ja Tapiolan seurakuntien kanssa. Uusina seurakuntina mukaan liittyivät Esbo svenska ja tuomiokirkkoseurakunta. Hankkeessa tuettiin seurakunnissa tehtäviä kokeiluja, joiden kohderyhmä oli 20–40-vuotiaat espoolaiset. Keskeisenä havaintona oli se, että seurakuntien nykyiset organisaatorakenteet mahdollistavat heikosti uusien kokeilujen tekemisen ja resurssien joustavan käytön.

2.1.4 HAUTAUSTOIMI

(talousarvion pääluokka 4)

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys (-)/ alitus (+)	Toteuma 31.12.2021
Toimintatuotot	700 000 €	0 €	844 740 €	-144 740 €	784 443 €
Toimintakulut	2 100 000 €	0 €	2 038 649 €	61 351 €	1 937 872 €
TOIMINTAKATE	-1 400 000 €	0 €	-1 193 909 €	206 091 €	-1 153 430 €
Poistot	1 384 844 €	0 €	1 260 810 €	-124 034 €	1 907 323 €

Arvio toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta

Suunniteltu:

- Perustehtävä hoidetaan lakien ja sääntöjen mukaan hienotunteisesti ja häiriöttömästi, kun palataan pandemian jälkeen normaalioloihin.
- Hautausmaiden asfalttikäytävien uusimista teetetään, jos ylläpitomenoista jää resursseja tulevalla tilikaudella.
- Hautausmaiden konekanta uusitaan vaihto-ohjelman mukaisesti ja näin turvataan hautausmaiden laadukas ylläpito ja hautauspalveluiden riittävä taso.
- Yhteistyötä pääkaupunkiseudun hautaustoimien kanssa jatketaan ja kehitetään.
- Uusien IT-sovellusten (hautahaku, vainajalogistiikka) käyttöönottoon joudutaan varaamaan henkilöresursseja alkuvuodesta.

Toteutuminen:

- Hautaukset hoidettiin asianmukaisesti ja omaisten toiveet mahdollisuuksien mukaan huomioiden. Loppuvuodesta todettiin, että siunaustilaisuuksien määrää pitää lisätä Espoon seurakuntayhtymässä melko lyhyellä aikavälillä, ettei ajanjakso kuolemasta hautaamiseen veny liian pitkäksi.
- Asfalttikäytävien korjauksia teetettiin varsinkin Kellonummella.
- Hautaustoimen konekanta uudistettiin hallitusti talousarvion antamassa kehyksessä hankkimalla kaksi ajettava ruohonleikkuria ja tuhkan käsittelylaite. Sähkökäyttöisiä pienkoneita hankittiin, jotta pysymme seurakuntayhtymän ympäristöohjelman vaatimissa tavoitteissa.
- Yhteistyötä jatkettiin pääkaupunkiseudun hautaustoimien kesken. Merkittävin hanke Vainajalogistiikka-sovellus saatiin tuotantokäyttöön syksyllä 2022.
- Resurssit riittivät uusien IT-sovellusten käyttöönotossa.

2.1.5 KIINTEISTÖTOIMI

(talousarvion pääluokka 5)

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys (-)/ alitus (+)	Toteuma 31.12.2021
Toimintatuotot	4 200 000 €	0 €	4 642 635 €	-442 635 €	4 547 652 €
Toimintakulut	9 100 000 €	530 000 €	9 840 929 €	-210 929 €	8 592 581 €
TOIMINTAKATE	-4 900 000 €	-530 000 €	-5 198 294 €	231 706 €	-4 044 929 €
Poistot	5 583 827 €	0 €	5 708 072 €	124 245 €	7 685 813 €

Arvio toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta

Suunniteltu:

- Hankinnat tehdään hankintalainsäädännön ja yhtymän hankintasäännön mukaisesti. Henkilöstöä on koulutettu ja koulutuksen omaksumista tullaan seuraamaan.
- Korjauksia priorisoidaan entistä tarkemmin Ukrainan sodasta aiheuneen hintojen nousun vuoksi.
- Haahtela RES –huoltokirjan käyttöä kiinteistöjen energianseurannassa kehitetään. Sopimuksen mukaiset tavoitteet saavutetaan mm. käyttämällä vaihtoehtoisia energianlähteitä ja asentamalla ilmanvaihdon lämmön talteenottolaitteistoja sopivissa kohteissa.
- Energiankäytön optimointia tehostetaan edelleen tavoitteena kasvattaa vuotuisia säästöjä.
- Leiri- ja kurssikeskusten palvelukonseptia kehitetään käyttäjäryhmien kanssa. Leirikeskusten sisäisiä peruutuksia pyritään vähentämään. Sen vuoksi varauskäytäntöjen muuttaminen on keskeisin tavoite ja käyttöasteen nostaminen on tavoitteena pidemmällä aikajänteellä. Leirikeskusten markkinointia ja toiminnallisuutta kehitetään toiminnan palvelupakettien kehittämisen myötä.
- Veden kulutuksien seurannat Fiksuvesi-palvelulla osassa kiinteistöjä.
- Ympäristöohjelman toteuttaminen kiinteistöissä.

Toteutuminen:

- Vuosikorjauksia on priorisoitu taloustilanteen ja kiireellisyyden mukaisesti.
- Energianseurannassa on käytetty RES-huoltokirjaa ja etäohjausta.
- Uusiin suunniteltaviin kohteisiin huomioidaan vaihtoehtoiset energialähteet. Olemassa olevien kohteiden huomioiminen vaati erillisen lisätalousarvion.
- Käyttäjäryhmien kanssa pidettiin palavereja toiminnan kehittämiseksi ja kokonaisuuden toimivuuden parantamiseksi.
- Leiri- ja kurssikeskusten palvelukonseptin kehittämiseksi on tehty paljon taustatyötä aiempina vuosina ja kehittäminen etenee määrätietoisesti. Leiri- ja kurssikeskusten tilojen käyttöön liittyen on tehty keväällä 2021 tutkimus tulevaisuuden leiritoiminnan järjestämisestä tiloja hyvin hyödyntäen. Tutkimus oli osa opinnäytetyötä, jossa oli tavoitteena löytää keinoja leiri- ja kurssikeskusten käyttöasteen nostamiseksi. Käyttöastetta on mahdollista nostaa parantamalla

viestintää ja sisäistä markkinointia, verkostojen yhteistyötä kehittämällä ja hyvällä suunnittelulla. Myös tilojen tulee vastata eri käyttäjäryhmien tarpeita. Haasteena on monien eri toimijoiden muodostama verkosto, jota kukaan ei johda. Jotta leiritoimintaa ja tilojen käyttöä voidaan kehittää, niin tarvitaan seurakuntien/ leirinohjaajien/ leiri- ja kurssikeskustoiminnan yhteistyötä sekä päättäjiltä valtuutus kehittää ja muuttaa asioita. Yhteistyötä eri toimijoiden välillä on lisätty leiri- ja kurssikeskustoiminnan puolelta ja siitä on jo saatu hyvää palautetta usealta eri taholta. Leirinohjaajat, erityisesti leirikeskuyhdyshenkilöt, ovat aktiivisesti mukana muun muassa tilojen käytön kehittämisessä.

- Leiri- ja kurssikeskusten sisäisessä markkinoissa hyödynnetään intraa, kuukausittain jokaiselle työntekijälle menevää info-kirjettä, leiri- ja kurssikeskusten nettisivuja sekä teams-ryhmää leiri- ja kurssikeskusten ajankohtaisista asioista. Sisäisen viestinnän parannuttua on esimerkiksi saatu peruuntuneille leirivuoroille tilalle toinen ryhmä.
- Koulujen loma-aikojen ja kaikkien viikonloppujen leirivuorot jaetaan vuosittain etukäteen, eikä vapaita aikoja jää yli muutamaa viikonloppua lukuunottamatta.

Henkilöstö

Kiinteistöpalveluiden henkilöstö on pitkälti tilaajaorganisaation tyyppinen. Henkilöstön kokonaismäärä oli vuoden 2022 lopussa yhteensä 62 henkilöä, joka jakautui hautauspalveluiden-, leiri- ja kurssikeskustoiminnan-, toimistopalveluiden- sekä rakennuttamis- ja ylläpitopalveluiden toimintaryhmiin.

Hautaustoimessa on yksittäisistä palveluryhmistä eniten varsinaista työvoimaa ja kausityövoimaa perustehtävän mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Erityisammattimiehiä vaihtui tarkastelukaudella neljä ja lisäksi vakinaistettiin kaksi hautausmaan ammattihenkilöä Kellonummelle. Hautaustoimessakin osaa perustehtävistä hoidetaan kumppanuyritysten voimin. Tapiolan ja Gräsan uurnalehtojen kunnossapito ja Kellonummen hautausmaan haudankaivuutyöt on ulkoistettu. Myös muita erityistehtäviä (puiden kaadot, puuston kuntotutkimukset) toteutetaan ulkopuolisten urakoitsijoiden voimin. Hautaustoimen henkilöstö huolehtii myös hautainhoitorahaston hoitoon annettujen hautojen hoidosta.

Leiri- ja kurssikeskustoiminnassa palvelut tuotetaan pääosin omalla henkilökunnalla. Kesäkautena palkataan omiin leirikeskuksiin muutamia kausityöntekijöitä kokkien ja laitoshuoltajien sijaisiksi. Lisäksi palkataan muutamia nuoria avustaviin catering- ja laitoshuollon tehtäviin. Kesäkautena käytetään myös ulkoisia rippikoululeiripaikkoja noin 60 % leirivuorokausista.

Koronatilanne vaikutti leirikeskustoimintaan tammikuusta toukokuuhun tänäkin vuonna siten, että osa kevään tilaisuuksista peruuntui. 2022 peruuntui 61 tilaisuutta, mikä on kuitenkin huomattavasti vähemmän kuin vuotta aiemmin (197). Kesän rippikoululeirit saatiin toteutettua hyvin. Kesän jälkeen leiritoiminta on ollut lähes normaalia samaan tapaan kuin ennen koronan vaikutuksia. Leiri- ja kurssikeskustoiminnan henkilökunnan liikkuvuutta on lisätty palvelutarpeiden mukaisesti. Henkilökunta on hiljaisempina aikoina tehnyt joustavasti eri työtehtäviä, osallistunut Hvittorpin ja Velskolan tilojen perussiivouksiin ja jalkautunut myös ulkoalueiden hoitoon ja pihatöihin. Leiri- ja kurssikeskustoiminta piti kehittämispäivät omalle henkilöstölle. Kehittämispäivät kasvattavat yhteisöllisyyttä leirikeskustoiminnan yksiköiden välillä, mihin myös yhtymän viraston catering ja laitoshuolto kuuluvat. Leirikeskushenkilöstö työskentelee eri toimipisteissä ja työ on osittain yksintyöskentelyä, minkä vuoksi yhteiset kehittämispäivät ovat erityisen tärkeitä yhteishengen ja työhyvinvoinnin edistämiseksi. Toimintavuonna panostettiin erityisesti työhyvinvointiin ja järjestettiin koulutus ja yhteistä työskentelyä aiheen parissa.

Leiri- ja kurssikeskustoiminnan päällikkö eläköityi helmikuun alussa. Palveluesimies hoiti tehtäviä oman työn ohella lähes vuoden ajan. Leirikeskustoiminnan päällikön tehtävä oli avoinna kesällä ja

tehtävä täytettiin syksyllä. Leirikeskustoiminnassa on toistaiseksi kaksi kokonaisuutta täyttämättä. Kesän toimintaa hoidettiin joustavasti leirikeskushenkilökunnan ja kausityöntekijöiden voimin vuonna 2022. Kirkonkulman henkilöstö on osallistunut kesällä leiri- ja kurssikeskusten palveluiden tuottamiseen.

Kiinteistöpalveluiden erityisammattimiesten tehtäviä lukuun ottamatta kaikki rakennussuunnittelutyöt, kiinteistöjen korjaustoiminta, huoltopalvelut ja korjaustöiden valvontatehtävät toteutetaan ostopalveluina.

Ylläpito sekä tila- ja toimistopalveluiden toimintaryhmät ovat toimineet yhdistettyinä tiiminä vuoden 2022 melkein kokonaisuudessaan. Toimintaryhmään kuului 15 työntekijää vuonna 2022.

Marraskuussa 2022 palkattiin uusi ylläpitopäällikkö, joka irtisanoutui tehtävästään kuusi viikkoa myöhemmin.

Tekninen isännöitsijä irtisanoutui tehtävästään elokuussa 2022 ja uusi tekninen isännöitsijä palkattiin marraskuussa 2022, joka kuitenkin irtisanoutui tehtävästään neljä viikkoa myöhemmin.

Toimintaryhmän organisaatiota uudistettiin perustamalla uusi esimiestehtävä, joka toimii erityisammattimiesten lähiesimiehenä. Tähän tehtävään liittyen yhden erityisammattimiehen nimike muutettiin kiinteistöjohtajaksi.

Yksi erityisammattimies eläköityi elokuussa 2022 ja tilalle saatiin uusi erityisammattimies harjoittelemaan jo elokuun alussa 2022.

Vuonna 2022 ylläpito on keskittynyt kone- ja laitekannan päivittämiseen ja kunnostamiseen. Leirikeskusten koneet on huollatettu ja varusteita lisätty helpottamaan työntekoa. Ylläpito on myös keskittynyt huoltokirjan läpikäyntiin ja järjestelmällisempään käyttöön.

Ylläpito on myös harjoitellut varautumis- ja valmiusorganisaation toimintamallia suorittamalla hallittuja sähkökatkoksia eri kiinteistöissä ja yhteistyössä eri seurakuntien kanssa, esimerkiksi kaikissa kirkoissa, kappeleissa sekä yhtymän virastotalossa. Harjoituksista suoriuduttiin onnistuneesti, ja samalla saatiin hyödyllistä tietotaitoa jaettua myös seurakuntien henkilökunnalle.

Keväällä kiirastorstaina tulipalossa tuhoutuneen Perkkeen kappelin tulipalon jälkityöt työllistivät ylläpitoa ja tilapalveluita laaja-alaisesti. Kappelin rauniot on sittemmin purettu.

Tilapalvelut on laajentanut Cliq-lukostojärjestelmää lisäämällä siihen Auroran kappelin ja Tuomiokirkon seurakuntatalojen lukostot kokonaisuudessaan ja Leppävaaran kirkon osalta järjestelmästä toistaiseksi puuttuneet lukostot.

Lisäksi tilapalvelut ja ylläpito on ollut mukana useissa korjausprojekteissa, joita ovat olleet mm. KilonRisti, Albergan Esplanadi, Muuralan pappila, Velskolan kartano ja Hvittorpin leirikeskuksen muutostyöt.

Lisäksi on tehty myyntitoimeksiantoja Lehtohovin, Sammalkalliontien ja Olarin kappelin osakehuoneistoista. Tämä perustuu kiinteistökannan vähentämishjelmaan.

Ukrainan sodan aiheuttamien toimitusongelmien takia on jouduttu sulkemaan Velskolan pellettilämmitys.

Hankekehitysinsinöörin paikka on ollut avoinna koko syksyn 2022.

Leiri- ja kurssikeskustoiminta

Vuoden 2022 aikana leiri- ja kurssikeskusten kokonaispäiväkäyttöaste oli 25 225 henkilöä, joista seurakunnallisia kävijöitä oli 21 946 (87 %) ja ulkopuolisia kävijöitä 3 279 (13 %) henkilöä. Yhteensä kävijöitä oli Hvittorpissa 14 496, Velskolassa 10 729. Hila on ollut seurakuntien ja partioiden omatoimikäytössä, ja siellä on ollut jonkin verran retkitoimintaa.

Hvittorpin sivutalot olivat toista kautta majoituskäytössä. Sivutaloissa majoittuva leiri käyttää kokoontumis- ja oleskelutiloina Villaa. Toinen majoitusyksikkö mahdollistaa sen, että Hvittorpissa voidaan pitää enemmän rippi- ja muita leirejä samanaikaisesti.

Velskolan kartano on edelleen poissa käytöstä. Hankesuunnittelu Kartanon kunnostamiseksi aloitettiin marraskuussa 2021.

Hilan leirikeskusten toiminta lopetettiin lähes kokonaan, kun majoitusrakennuksen huomattava vesivahinko tuli ilmi 2021 vuoden lopulla. Hilassa on edelleen käytettävissä rantasauna, melontakalusto, rantatalo ja ulkoalueet esimerkiksi telttaleireille.

Seurakuntien suunnitelluista, varatuista tapahtumista peruuntui vuonna 2022 yhteensä 50 tilaisuutta.

Kävijämäärät on tilastoitu päiväkäyttöasteen mukaan.

	v. 2017	v. 2018	v. 2019	v. 2020	v. 2021	v. 2022
Hila	7924	7 539	5 990	4 423	2 927	
Hvittorp	15 155	14 239	17 658	8 628	10 038	14 496
Velskola	12 966	11 928	14 548	8 248	5 834	10 729
<u>Yhteensä</u>	36 045	33 706	38 196	21 299	18 799	25 226

Rippikouluviikkoja ostettiin ulkoisista paikoista täydentämään omaa kapasiteettia. Ulkopuolisten rippikoulupaikkojen hinnat ovat nousseet tasaisesti elinkustannusindeksin mukaan.

Kiinteistöjen ylläpito

Kiinteistöhoito- ja huoltotyöt on jaettu ulkopuolisten palveluntarjoajien, ja seurakuntayhtymän oman huolto-organisaation kesken. Yhtymän omassa kiinteistöhuollossa on toiminut 4 henkilöä. Erityisammattimiesten esimiehenä toimii kiinteistötyönjohtaja ja ylläpidosta vastaavana toimii tilapalvelupäällikkö.

Kiinteistötietojärjestelmänä on Haahtelan järjestelmä, jonka kautta huolehditaan muun muassa kiinteistötietojen ylläpidosta ja rakennuttamisen hallinnasta. Toimintakauden aikana keskitetyn kiinteistöhallintajärjestelmän käyttöä on edelleen aktivoitu vikailmoitusten osalta, mikä on parantanut kiinteistöjen ylläpitoa ja kiinteistöjen koko elinkaaren kunnossapidon ohjausta. Järjestelmään tallennetaan ylläpidon dokumentteja. Järjestelmä toimii myös johdon seurannan ja raportoinnin työkaluna. Järjestelmällä tehostetaan ylläpidon eri toimintoja ja tilojen käytön suunnittelua.

Paloilmoitinlaitteistoja on uusittu tarpeen mukaan sekä varsinaisten ilmoitinkeskusten että yksittäisten ilmaisimien osalta. Paloilmoitinkeskusten vaihdossa on huomioitu laitteiden ikä ja varaosien saatavuus. Lisäksi uusia laitteita valittaessa huomioitiin mahdollisuus etäyhteyden muodostamiseen laitteisiin.

Laitteistojen lakisääteiset määräaikaistarkastukset ja -huollot on suoritettu ohjeiden mukaisesti.

Vuoden 2017 kuluessa käynnistettiin sisäilma-asioita ratkomaan säännöllisesti kokoontuva sisäilmatyöryhmä, jossa on seurakuntien, kiinteistöpalveluiden, viestinnän ja Terveystalo Oy (työterveyshuollon sopimuskumppani) edustus. Tämän tehtävänä on neutraalina toimijana selvittää ilmenneitä ongelmia ja hakea niihin ratkaisuja. Sisäilmatyöryhmä ei ole juurikaan kokoontunut vuoden 2022 aikana.

2.2 TULOARVIOIDEN JA MÄÄRÄRAHOJEN TOTEUTUMINEN

2.2.1 KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys (-)/ alitus (+)	Toteuma 31.12.2021
Toimintatuotot	6 718 700 €	0 €	7 475 594 €	-756 894 €	6 966 351 €
Toimintakulut	45 745 992 €	560 000 €	44 844 154 €	1 461 838 €	42 431 423 €
TOIMINTAKATE	-39 027 292 €	-560 000 €	-37 368 560 €	2 218 732 €	-35 465 072 €
Poistot	6 968 671 €	0 €	6 968 882 €	211 €	9 593 136 €
YLEISHALLINTO					
Toimintatuotot	560 000 €	0 €	759 967 €	-199 967 €	524 860 €
Toimintakulut	9 221 274 €	0 €	8 091 883 €	1 129 391 €	8 227 433 €
TOIMINTAKATE	-8 661 274 €	0 €	-7 331 916 €	1 329 358 €	-7 702 573 €
PAIKALLISSEURAKUNNISSA TEHTÄVÄ TYÖ					
Toimintatuotot	1 065 600 €	0 €	1 048 768 €	16 832 €	997 156 €
Toimintakulut	20 766 510 €	0 €	20 443 141 €	323 370 €	19 297 378 €
TOIMINTAKATE	-19 700 910 €	0 €	-19 394 372 €	306 538 €	-18 300 222 €
ESBO SVENSKA FÖRSAMLING					
Toimintatuotot	84 100 €	0 €	98 422 €	-14 322 €	116 210 €
Toimintakulut	1 940 000 €	0 €	1 733 368 €	206 632 €	1 772 405 €
TOIMINTAKATE	-1 855 900 €	0 €	-1 634 946 €	220 954 €	-1 656 195 €
ESPOONLAHDEN SEURAKUNTA					
Toimintatuotot	200 000 €	0 €	207 216 €	-7 216 €	181 179 €
Toimintakulut	3 779 000 €	0 €	3 815 085 €	-36 085 €	3 697 137 €
TOIMINTAKATE	-3 579 000 €	0 €	-3 607 868 €	-28 868 €	-3 515 958 €
ESPOON TUOMIOKIRKKOSEURAKUNTA					
Toimintatuotot	415 000 €	0 €	390 602 €	24 398 €	363 311 €
Toimintakulut	5 890 400 €	0 €	5 955 913 €	-65 513 €	5 723 940 €
TOIMINTAKATE	-5 475 400 €	0 €	-5 565 311 €	-89 911 €	-5 360 629 €
LEPPÄVAARAN SEURAKUNTA					
Toimintatuotot	82 500 €	0 €	113 898 €	-31 398 €	117 742 €
Toimintakulut	2 994 900 €	0 €	3 021 927 €	-27 027 €	2 856 117 €
TOIMINTAKATE	-2 912 400 €	0 €	-2 908 029 €	4 371 €	-2 738 375 €
OLARIN SEURAKUNTA					
Toimintatuotot	187 000 €	0 €	126 852 €	60 148 €	113 995 €
Toimintakulut	3 431 010 €	0 €	3 201 590 €	229 421 €	2 942 452 €
TOIMINTAKATE	-3 244 010 €	0 €	-3 074 737 €	169 273 €	-2 828 456 €

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys (-)/ alitus (+)	Toteuma 31.12.2021
TAPIOLAN SEURAKUNTA					
Toimintatuotot	97 000 €	0 €	111 778 €	-14 778 €	104 720 €
Toimintakulut	2 731 200 €	0 €	2 715 258 €	15 942 €	2 305 329 €
TOIMINTAKATE	-2 634 200 €	0 €	-2 603 481 €	30 719 €	-2 200 609 €
YHTEISEN SEURAKUNTATYÖN PALVELUT					
Toimintatuotot	193 100 €	0 €	179 484 €	13 616 €	112 240 €
Toimintakulut	4 558 208 €	30 000 €	4 429 553 €	128 655 €	4 376 158 €
TOIMINTAKATE	-4 365 108 €	0 €	-4 250 069 €	115 038 €	-4 263 918 €
YST HALLINTO					
Toimintakulut	208 278 €	0 €	222 179 €	-13 901 €	207 287 €
TOIMINTAKATE	-208 278 €	0 €	-222 179 €	-13 901 €	-207 287 €
MUSIIKKI					
Toimintatuotot	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Toimintakulut	67 647 €	0 €	65 075 €	2 572 €	61 519 €
TOIMINTAKATE	-67 647 €	0 €	-65 075 €	2 572 €	-61 519 €
MUU LAPSI- JA NUORISOTYÖ					
Toimintatuotot	0 €	0 €	0 €	0 €	1 035 €
Toimintakulut	230 512 €	0 €	211 554 €	18 959 €	208 289 €
TOIMINTAKATE	-230 512 €	0 €	-211 554 €	18 959 €	-208 289 €
OPPILAITOSTYÖ					
Toimintatuotot	3 500 €	0 €	1 500 €	2 000 €	1 429 €
Toimintakulut	282 713 €	0 €	244 175 €	38 538 €	257 518 €
TOIMINTAKATE	-279 213 €	0 €	-242 675 €	36 538 €	-256 090 €
YHTEINEN DIAKONIAITYÖ					
Toimintatuotot	10 500 €	0 €	5 058 €	5 442 €	53 601 €
Toimintakulut	304 227 €	0 €	283 063 €	21 164 €	322 764 €
TOIMINTAKATE	-293 727 €	0 €	-278 006 €	15 722 €	-269 163 €
PERHENEUVONTATYÖ					
Toimintatuotot	10 000 €	0 €	9 522 €	478 €	406 €
Toimintakulut	757 938 €	0 €	728 013 €	29 926 €	699 815 €
TOIMINTAKATE	-747 938 €	0 €	-718 490 €	29 448 €	-699 409 €
SAIRAALASIELUNHOITO					
Toimintatuotot	1 200 €	0 €	236 €	964 €	1 170 €
Toimintakulut	416 662 €	0 €	412 629 €	4 033 €	400 358 €
TOIMINTAKATE	-415 462 €	0 €	-412 393 €	3 069 €	-399 188 €

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys (-)/ alitus (+)	Toteuma 31.12.2021
MONIKULTTUURISUUSTYÖ					
Toimintatuotot	167 900 €	0 €	163 158 €	4 743 €	54 600 €
Toimintakulut	310 930 €	0 €	296 363 €	14 567 €	264 234 €
TOIMINTAKATE	-143 030 €	0 €	-133 206 €	9 824 €	-209 634 €
MUUT YHTEISET TEHTÄVÄT					
Toimintatuotot	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Toimintakulut	1 979 300 €	30 000 €	1 966 502 €	12 798 €	1 954 375 €
TOIMINTAKATE	-1 979 300 €	0 €	-1 966 502 €	12 798 €	-1 954 375 €
HAUTAUSTOIMI					
Toimintatuotot	700 000 €	0 €	844 740 €	-144 740 €	784 443 €
Toimintakulut	2 100 000 €	0 €	2 038 649 €	61 351 €	1 937 872 €
TOIMINTAKATE	-1 400 000 €	0 €	-1 193 909 €	206 091 €	-1 153 430 €
Poistot	1 384 844 €	0 €	1 260 810 €	-124 034 €	1 907 323 €
HAUTAUSMAAHALLINTO					
Toimintakulut	155 160 €	0 €	155 052 €	108 €	180 643 €
TOIMINTAKATE	-155 160 €	0 €	-155 052 €	108 €	-180 643 €
HAUTAUSMAAKIINTEISTÖT					
Toimintatuotot	511 898 €	0 €	629 647 €	-117 749 €	571 338 €
Toimintakulut	1 390 226 €	0 €	1 394 521 €	-4 295 €	1 302 206 €
TOIMINTAKATE	-878 328 €	0 €	-764 873 €	113 455 €	-730 868 €
Poistot	1 355 644 €	0 €	1 233 489 €	-122 155 €	1 878 122 €
VARSINAINEN HAUTAUSTOIMI					
Toimintatuotot	188 102 €	0 €	215 092 €	-26 990 €	213 105 €
Toimintakulut	554 615 €	0 €	489 076 €	65 538 €	455 023 €
TOIMINTAKATE	-366 513 €	0 €	-273 984 €	92 528 €	-241 918 €
Poistot	29 200 €	0 €	27 321 €	1 879 €	29 201 €
MUU HAUTAUSTOIMI					
Toimintakulut	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
TOIMINTAKATE	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
KIINTEISTÖTOIMI					
Toimintatuotot	4 200 000 €	0 €	4 642 635 €	-442 635 €	4 547 652 €
Toimintakulut	9 100 000 €	530 000 €	9 840 929 €	-210 929 €	8 592 581 €
TOIMINTAKATE	-4 900 000 €	-530 000 €	-5 198 294 €	231 706 €	-4 044 929 €
Poistot	5 583 827 €	0 €	5 708 072 €	124 245 €	7 685 813 €

KIINTEISTÖHALLINTO

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys (-)/ alitus (+)	Toteuma 31.12.2021
Toimintatuotot	0 €	0 €	7 881 €	-7 881 €	6 113 €
Toimintakulut	1 248 267 €	85 000 €	1 366 030 €	-32 762 €	978 790 €
TOIMINTAKATE	-1 248 267 €	-85 000 €	-1 358 149 €	-24 881 €	-972 677 €
KAPPELIT JA MUUT KIRKKORAKENNUKSET					
Toimintatuotot	134 255 €	0 €	266 568 €	-132 313 €	132 946 €
Toimintakulut	757 900 €	0 €	998 592 €	-240 692 €	731 385 €
TOIMINTAKATE	-623 645 €	0 €	-732 024 €	-108 379 €	-598 439 €
Poistot	1 762 000 €	0 €	2 454 054 €	692 054 €	2 281 879 €
KIRKOT					
Toimintatuotot	3 500 €	0 €	0 €	3 500 €	0 €
Toimintakulut	693 050 €	0 €	817 953 €	-124 903 €	600 223 €
TOIMINTAKATE	-689 550 €	0 €	-817 953 €	128 403 €	-600 223 €
Poistot	1 658 827 €	0 €	1 129 622 €	-529 204 €	1 340 469 €
SIUNAUSKAPPELI					
Toimintatuotot	33 520 €	0 €	34 425 €	-905 €	33 695 €
Toimintakulut	196 159 €	0 €	136 156 €	60 002 €	135 536 €
TOIMINTAKATE	-162 639 €	0 €	-101 731 €	-60 908 €	-101 841 €
Poistot	0 €	0 €	1 183 €	1 183 €	1 183 €
SEURAKUNTATALOT					
Toimintatuotot	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Toimintakulut	96 250 €	0 €	105 650 €	-9 400 €	92 155 €
TOIMINTAKATE	-96 250 €	0 €	-105 650 €	-9 400 €	-92 155 €
Poistot	0 €	0 €	64 320 €	64 320 €	896 013 €
ASUINTALOT					
Toimintatuotot	109 420 €	0 €	111 726 €	-2 306 €	99 944 €
Toimintakulut	86 450 €	145 000 €	98 492 €	-12 042 €	74 652 €
TOIMINTAKATE	22 970 €	0 €	13 234 €	-9 736 €	25 292 €
Poistot	43 000 €	0 €	53 404 €	10 404 €	140 912 €
LEIRI- JA KURSSIKESKUKSET					
Toimintatuotot	289 340 €	0 €	404 079 €	-114 739 €	306 717 €
Toimintakulut	2 304 838 €	0 €	2 387 185 €	-82 347 €	2 133 700 €
TOIMINTAKATE	-2 015 498 €	0 €	-1 983 106 €	-32 392 €	-1 826 982 €
Poistot	1 142 000 €	0 €	1 125 017 €	-16 983 €	1 366 280 €
MUUT RAKENNUKSET					
Toimintatuotot	144 121 €	0 €	132 659 €	11 462 €	125 620 €
Toimintakulut	592 048 €	300 000 €	831 990 €	60 058 €	487 218 €

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys (-)/ alitus (+)	Toteuma 31.12.2021
TOIMINTAKATE	-447 927 €	-300 000 €	-699 331 €	-48 596 €	-361 597 €
Poistot	384 000 €	0 €	406 016 €	22 016 €	710 086 €
MAA- JA METSÄTALOUS					
Toimintatuotot	25 000 €	0 €	57 526 €	-32 526 €	2 653 €
Toimintakulut	10 650 €	0 €	13 382 €	-2 732 €	8 732 €
TOIMINTAKATE	14 350 €	0 €	44 144 €	29 794 €	-6 079 €
MUU KIINTEISTÖTOIMI					
Toimintatuotot	3 460 844 €	0 €	3 627 772 €	-166 928 €	3 839 962 €
Toimintakulut	3 114 388 €	0 €	3 085 499 €	28 889 €	3 350 190 €
TOIMINTAKATE	346 456 €	0 €	542 273 €	195 817 €	489 772 €
Poistot	594 000 €	0 €	474 455 €	-119 545 €	948 990 €

2.2.2 TULOSLASKELMANOSAN TOTEUTUMINEN

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys/alitus	Toteuma 2021
TOIMINTATUOTOT					
Korvaukset	209	0	371	-163	236
Myyntituotot	64	0	168	-104	103
Maksutuotot	1 819	0	1 856	-37	1 648
Vuokratuotot	3 227	0	3 308	-81	3 155
Metsätalouden tuotot	25	0	73	-48	3
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	146	0	120	25	57
Tuet ja avustukset	188	0	271	-83	430
Muut toimintatuotot	700	0	912	-212	1 108
Sisäiset tuotot	342	0	397	-55	226
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	6 719	0	7 476	-757	6 966
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	25 897	0	24 688	1 209	24 037
Palkat ja palkkiot	20 462	0	20 227	235	19 549
Henkilösivukulut	5 412	0	4 781	631	4 776
Henkilökulujen oikaisuerät	22	0	-321	343	-288
Palvelujen ostot	9 802	445	9 705	97	7 961
Palvelun ostot - sisäiset	167	0	397		226
Vuokrakulut	2 199	0	2 135	64	2 276
Sisäiset vuokrakulut	0	0	0		0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 663	85	4 647	17	4 528
Annetut avustukset	2 339	30	2 471	-133	2 522
Muut toimintakulut	678	0	801	-122	882
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	45 746	560	44 844	1 462	42 431
TOIMINTAKATE	-39 027	-560	-37 369	-2 219	-35 465
VEROTULOT	47 000	0	50 972	-3 972	48 756
Kirkollisvero	41 500	0	45 177	-3 677	43 093
Valtionrahoitus	5 500	0	5 795	-295	5 662
VEROTUSKULUT	750	0	692	58	743
KESKUSRAHASTOMAKSUT	4 974	0	4 935	39	4 937
Toiminta-avustukset	0	0	0	0	0
Korkotuotot	200	0	40	160	-1
Muut rahoitustuotot	800	0	4 657	-3 857	3 887
Sisäiset korkotuotot	0	0	249	-249	0
Arvonmuutokset vaih.vast.sijoituksista	0	0	-2 910	2 910	-47
Korkokulut	0	0	13	-13	19
Muut rahoituskulut	100	0	562	-462	8
Sisäiset korkokulut	0	0	249	-249	0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT NETTO	900	0	1 212	-312	3 812
VUOSIKATE	3 149	-560	9 188	-6 599	11 422
<u>POISTOT JA ARVONALENTUMISET</u>					
Suunnitelman mukaiset poistot	6 969	0	5 689	1 280	9 287
Kertaluontoiset poistot	0		1 280	-1	306
Arvonalentumiset	0		0	0	0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	6 969	0	6 969	1 279	9 593

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys/alitus	Toteuma 2021
<u>ERILLISKIRJANPITONA HOIDETUT RAHASTOT</u>					
Tuotot	560	0	745	-185	836
Kulut	663	0	773	-110	805
Siirto rahastosta/rahastoon	-103	0	28	-131	-31
ERILLISKIRJANPITONA HOIDETUT RAHASTOT NETTO	0		0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-3 820	-560	2 219	-6 599	1 829

Verotulot ja valtionrahoitus

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys (-)/ alitus (+)	Toteuma 31.12.2021
Kirkollisvero	41 500 000 €	0 €	45 177 222 €	-3 677 222 €	43 093 136 €
Valtionrahoitus	5 500 000 €	0 €	5 794 548 €	-294 548 €	5 662 380 €
Yhteensä	47 000 000 €	0 €	50 971 770 €	-3 971 770 €	48 755 516 €

Verotulojen ja valtionrahoituksen erittely

Kirkollisveron tuloprosentti on ollut 1 % eli sama kuin aikaisempinakin vuosina. Kuluneena vuotena kirkollisverotuloa kertyi yhteensä 3,6 miljoonaa euroa eli 8,9 % enemmän kuin talousarvioon oli merkitty.

Valtionrahoitusta saatiin 5,8 miljoonaa euroa. Kokonaiskertymä ylitti 4,0 miljoonalla eurolla eli 8,5 %:lla talousarvion.

2.2.3 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN

Tulosyksikkö	Kustannus arvio	Ed. vuosien käyttö	TA kuluva	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma kuluva menot	Yli/Ali	T-%
4004010000 - Hautausmaahallinto	0,00	-328 606,45	-155 000,00		-155 000,00	-68 090,88	-86 909,12	43,93
2006420 - Hautaustoimen koneet	0,00	-328 606,45	-155 000,00		-155 000,00	-68 090,88	-86 909,12	43,9
4004030002 - Kellonummi huolto	-1 200 000,00		-500 000,00		-500 000,00		-500 000,00	
2002392 - Kellonummen haut.maan huoltorak.peruskor	-1200 000,00		-500 000,00		-500 000,00		-500 000,00	
4004030006 - Kirkon hautausmaa 2	-3 900 000,00							
2002395 - Kirkon hautausmaan huoltorakennus 2	-3 900 000,00							
4004030011 - Kellonummi kiint	-3 000 000,00		-100 000,00		-100 000,00		-100 000,00	
2002394 - Kellonummen siunauskappelin peruskorjaus	-3 000 000,00		-100 000,00		-100 000,00		-100 000,00	
4004030201 - Kirkon hautausmaa	0,00	-8 990,00						
2003823 - Kirkon hautausmaan kastelujärjestelmä	0,00	-8 990,00						
4004030203 - Gräsan hautausmaa	-1 000 000,00	-1 594 944,45						
2004815 - Gräsan uurnalehdon perusparannus	-1000 000,00	-1594 944,45						
5005020205 - Tapiolan kirkko	-12 900 000,00	-12 883 912,41	-50 000,00	-2 700 000,00	-2 750 000,00	-2 601 472,24	-148 527,76	94,60
2004817 - Tapiolan kirkon peruskorjaus	-12 900 000,00	-12 883 912,41	-50 000,00	-2 700 000,00	-2 750 000,00	-2 601 472,24	-148 527,76	94,6
5005080520 - Hvitto rp, toiminta	0,00		-30 000,00		-30 000,00		-30 000,00	
2006433 - Leirikeskusten koneet ja laitteet	0,00		-30 000,00		-30 000,00		-30 000,00	
5005080521 - Hvitto rp, huolto				-930 000,00	-930 000,00	0,00	-930 000,00	0,00
2009548 - Hvitto rp lämmitysjärjestelmän muutos				-580 000,00	-580 000,00		-580 000,00	
2009549 - Hvitto rp keittiöremontti				-350 000,00	-350 000,00	0,00	-350 000,00	0,0
5005080531 - Velskola, huolto	0,00		-880 000,00		-880 000,00		-880 000,00	
2007559 - Velskolan kartanon perusparannus	0,00		-880 000,00		-880 000,00		-880 000,00	
5005110701 - Osake- ja vuokrahuon	0,00	-187 583,02						
1000173 - Osakehuoneistojen perusparantaminen	0,00	-187 583,02						
5005110901 - M u u kiinteistötoimi	0,00	-417 350,96	-430 000,00		-430 000,00	-107 579,83	-322 420,17	25,02
2002066 - Kirkkokatu 1 muutokset	0,00	-49 625,19	-100 000,00		-100 000,00		-100 000,00	
2003451 - Maanhankinta	0,00	0,00	-100 000,00		-100 000,00		-100 000,00	
2003452 - Turvallisuusparannukset	0,00	-256 632,97	-150 000,00		-150 000,00	-64 454,98	-85 545,02	43,0
2003858 - Lämmönvaihtimien uusinta	0,00	-41027,84	-30 000,00		-30 000,00	-28 966,28	-1033,72	96,6
2005091- Soitin hankinnat	0,00		-50 000,00		-50 000,00		-50 000,00	
2008556 - Kiinteän omaisuuden kehitys		-70 064,96						
2009755 - Varasähkö- ja varautumiskalusto						-14 158,57	14 158,57	
Yhteensä	-22 000 000,00	-15 421 387,29	-2 145 000,00	-3 630 000,00	-5 775 000,00	-2 777 142,95	-2 997 857,05	48,1

2.2.4 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Määrärahan ylitys/alitus (- /+)	2021
Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta					
<u>Tulorahoitus</u>					
Vuosikate	3 149	-530	9 188	-6 569	11 422
Tulorahoituksen korjaukset	0	0	-526	-526	-803
Tulorahoitus yhteensä	3 149	-530	8 662	-6 044	10 619
<u>Investoinnit</u>					
Investointimenot	-2 145	-3 630	-2 777	2 998	-7 736
Pysyvien vastaavien myyntitulot	0	0	1627	-1 627	3005
Investoinnit yhteensä	-2 145	-3 630	-1 151	4 624	-4 731
Varsinaiset toiminnan ja investointien nettorahavirta	1 004	-4 160	7 512	10 668	5 888
Rahoitustoiminnan rahavirta					
<u>Lainakannan muutokset</u>					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	0	-500	500	-500
<u>Muut maksuvalmiuden muutokset</u>					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset			0		0
Pitkäaikaisten saamisten muutos	0	0	0	0	0
Lyhytaikaisten saamisten muutos	0	0	-248	248	141
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	0	0	326	-326	-319
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	0	0	-422	422	-678
Rahavarojen muutos yhteensä	1 004	-4 160	7 090	10 246	5 210

2.2.5 YHTENVETO YHTEISEN KIRKKOVALTUUSTON HYVÄKSYMIEEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

Selvitys merkittävistä poikkeamista talousarvioon

Käyttötalousosa ja tuloslaskelmaosa

Käyttötalouden toimintatuotot, 7.475.594 euroa, olivat 756.894 euroa suuremmat kuin talousarvio (6.718.700 euroa). Toimintakulut, 44.844.154 euroa, olivat 1.431.838 euroa pienemmät kuin talousarvio muutoksineen (46.305.992 euroa). Toimintakatteen alijäämä, 37.368.560 euroa, oli 2.218.732 euroa pienempi kuin talousarvio muutoksineen.

Käyttötalouden toteutuman yhteenveto pääluokittain on:

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Määrärahan käyttö	Poikkeama
	€	€	€	€
Toimintatuotot				
Yleishallinto	560 000	0	759 967	-199 967
Seurakunnat	1 065 600	0	1 048 768	16 832
Yhteinen seurakuntatyö	193 100	0	179 484	13 616
Hautaustoimi	700 000	0	844 740	-144 740
Kiinteistötoimi	4 200 000	0	4 642 635	-442 635
Toimintatuotot yhteensä	6 718 700	0	7 475 594	-756 894
Toimintakulut				
Yleishallinto	9 221 274	0	8 091 883	1 129 391
Seurakunnat	20 766 510	0	20 443 141	323 370
Yhteinen seurakuntatyö	4 558 208	30 000	4 429 553	128 655
Hautaustoimi	2 100 000	0	2 038 649	61 351
Kiinteistötoimi	9 100 000	530 000	9 840 929	-210 929
Toimintakulut yhteensä	45 745 992	560 000	44 844 154	1 431 838
TOIMINTAKATE	-39 027 292	-560 000	-37 368 560	-2 218 732

Toimintatuotot

Käyttötalouden tulot ylittyivät noin 0,8 miljoonalla eurolla. Yleishallinnon tulot olivat noin 35,7 % arvioitua suuremmat. Seurakuntien toimintatuotot olivat 1,6 % arvioitua pienemmät. Koronan takia kaikkia suunniteltuja tapahtumia ei pystytty alkuvuonna toteuttamaan. Yhteisen seurakuntatyön tuotot olivat 7 % arvioitua pienemmät. Hautaustoimesta saatiin tuloja 21 % enemmän kuin talousarviossa oli. Kiinteistötoimen tulojen ylitys oli 11 %, ja se johtui pääsääntöisesti pysyvien vastaavien myyntituotoista.

Toimintakulut

Käyttötalouden menomäärärahoja jäi käyttämättä yhteensä noin 1,4 miljoonaa euroa eli 3,1 %.

Yleishallinnon kohdalla menot olivat noin 1,1 miljoonaa euroa talousarviota pienemmät. Alitus johtui pääasiassa ostojen arvioitua pienemmästä toteutuksesta. Seurakunnilta kului menoihin 0,3

miljoonaa euroa eli 1,6 % vähemmän määrärahoja kuin oli arvioitu. Yhteisen seurakuntatyön kohdalla jäi määrärahaa käyttämättä 0,1 miljoonaa euroa eli noin 2,8 % määrärahoista. Säästöä syntyi sekä henkilöstökustannuksissa että palvelujen ostoissa.

Hautaustoimessa menomäärärahoja jäi käyttämättä yhteensä noin 61 tuhatta euroa eli 2,9 %.

Kiinteistötoimen kohdalla määrärahat ylittyivät 2,3 prosentilla. Ylityksen syynä oli inflaation aiheuttama ennakoimaton hintojen nousu.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuottojen ja -kulujen nettomäärä oli noin 0,3 miljoonaa euroa talousarviota suurempi. Myyntivoittojen vastapainoksi tuli myös arvonalennuksia sekä korko- että osakerahastoissa.

Investoinnit

Vuoden 2022 investointimenot olivat yhteensä 2.762.984,38 €. Budjetoitu määrä oli 5.675.000,00 €, josta käyttämättä jäi 2.912.015,62 €.

Suurin syy hankkeiden toteuttamatta jättämiseen oli Ukrainan sota, joka aiheutti kustannusten suuren nousun.

Hautausmaiden koneiden- ja kaluston ryhmän kalustoinvestoinnit olivat Kappelin ja Kirkon hautausmaiden vaihtosuunnitelman mukaiset ja työkoneiden hankinnat pysyivät suunnitelluissa investointimäärärahoissaan (70.000 €).

Kiinteä omaisuus

Seurakuntayhtymän maaomaisuus on yhteensä noin 550 ha. Käytetty rakennusoikeus on noin 87 863 kem² ja käyttämättä oleva noin 50.000 kem². Toimitilojen pinta-ala on noin 55.000 htm² ja asuntojen pinta-ala noin 6.000 hum².

Kiinteistökehitys

Yhteinen kirkkoneuvosto on hyväksynyt vuonna 2020 viiden pienehkön kiinteistökohteen kehittämisen, joita on kuvattu tarkemmin kohdassa omaisuuden hoito.

Tätä aiemmin on erikseen vuonna 2018 hyväksytyn leirikeskusselvityksen yhteydessä Hilasta luopuminen, minkä johdosta Hilan kiinteistölle on olemassa suunnitelma. Hilan päärakennus purettiin syksyllä 2022 kosteusvaurion vuoksi ja Hilan leirikeskuksen toiminta on lakannut yhteisen kirkkoneuvoston päätöksellä 2021.

Vuoden 2022 aikana ovat olleet käynnissä valtuuston hyväksymät viiden tontin kehityssuunnittelut, joista pisimmälle on edennyt Viputien hanke ja josta esiteltiin hankesuunnitelma vuonna 2022. Näiden viiden pienehkön tontin kehittämisen lisäksi käynnissä on ollut Perkkaan seurakuntatalon korvaamiseen tähtäävä hotellihanke, Niittykummun lakkautetun kappelin korvaavan hoivakotihankkeen valmistelu, Kaitaan metrokeskuksen uuden asemakaavan valituskäsittely hallinto-oikeudessa ja Kaitaan pohjoisosien esiselvitykset. Espoon keskuksessa Kaupunginkallion asemakaavahanke, Pappilanpellon kaavahanke ja Kotikyläntien tontin asemakaavoitus ovat vireillä.

Seurakuntayhtymällä on myös Espoon keskuksen alueella Kaupunginkalliossa ja Kotikyläntiellä asemakaavoitushankkeita, jotka ovat suunnitteluvaiheessa ja riippuvaisia Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan (POKE) hyväksymisestä. Yleiskaava hyväksyttiin keväällä 2021, mutta kaava tuli vahvaksi vasta vuonna 2022 hyväksytyiltä osiltaan.

Kaupunginkalliossa kaupunki pienensi seurakuntayhtymän rakennusoikeutta noin puoleen alkuperäisestä. Kaupunginkallion keskuspuiston reunaan kaupunki ei kaavoita. Asumiselle kaavoitettavaksi jäävät radanvarsi ja Espoontien varsi ja mahdollisesti pieni omakotitaloalue eteläosaan.

Kaupunkallio ja hautausmaan huoltoalue sekä Kotikyläntie etenevät vuonna 2023 asemakaavoitusohjelmaan.

Niittykummun vanhan kappelin ympäristö on vahvasti täydennysrakentamisen piirissä, ja seurakuntayhtymällä on yhdessä kaupungin omistaman kiinteistön kanssa asemakaavamuutokseen tähtäävä suunnittelu käynnissä alueella. Kohde etenee kaavoitusohjelmaan vuonna 2023.

Perkkaan seurakuntatalon tontin asemakaavakehitys on käynnissä. Purkulupaa käsitellään asemakaavan muutoksen yhteydessä. Nousseen korkotason takia hankkeen taloudellisuus on uudessa harkinnassa vuoden 2023 aikana edellyttäen, että saadaan riittävä rakennusoikeus kannattavuuden varmistamiseksi.

Muita hankkeita ovat:

- Viputie 12, (Lippajärventie 41), asemakaava voimassa erillispientaloille. Viputie 12 hankesuunnitelma on valmis, rakennuslupa on saatu, hankkeen kanssa odotetaan vielä, että tilanne helpottuisi maailmalla.
- Viherlaakson YK-1 -tontin muuttaminen asuinkerrostalotontiksi, hankekaava aloitettu. Kaavan edistäminen on pysähtynyt kaupungin toivomuksesta, kunnes on selvitetty naapuritonttien halukkuus osallistua samaan asemakaavahankkeeseen.
- Niipperissä asemakaavaltaan AL tontin liiketilakumppanin etsintä aloitettu. Tontti nykyisellään vaatisi puolet rakennusoikeudesta liiketiloiksi ja saadun selvityksen mukaan yksikään kaupan ryhmittymistä ei ole halukkaita tulemaan tontille.
- Sunan kaupunginosan Riimukalliossa Y-merkinnällä varustetut kaksi määräalaa, jotka ovat osa asemakaavan mukaista tonttia. Asemakaavamuutos on käynnissä, mutta kaupunki on tässä vaiheessa suhtautunut torjuvasti hankkeen ottamiseen suunnitteluohjelmaan.
- Nöykkiönlaaksossa YK tontin asemakaavamuutoksen esiselvitys käynnissä, mutta myös sen osalta kaupunki on torjunut toistaiseksi hankkeen sisällyttämisen suunnitteluohjelmaan.

Irtain omaisuus

Osakehuoneistoja oli vuoden 2022 päättyessä 94 kpl, joista 21 asuntoa on yhteisen kirkkovaltuuston investointipäätöksen yhteydessä sijoitusasunnoiksi osoitetussa Asunto Oy Espoon Ruusutarhassa. Merkittävin osa yksittäisistä asunnoista on rakennettu aluerakentamisen vuosikymmeninä eli 1960- ja 70-luvuilla. Asuntokannassa on paljon yli kahden huoneen perheasuntoja. Asunnot eivät muodosta kokonaisia asunto- tai kiinteistöyhtiöitä, jotka olisivat konsernisuhteessa Espoon seurakuntayhtymään lukuun ottamatta edellä mainittua Asunto Oy Espoon Ruusutarhaa.

Asunnot ovat pääosin tarkoitettut henkilökunnan asunnoiksi palvelussuhteen perusteella. Tätä käyttötarkoitusta varten asunnot on alun perin hankittu. Palvelussuhteen perusteella vuokrattujen asuntojen vuokranmäärityksessä käytetään verohallinnon hyväksymiä luontoisetujen verotusarvon alarajojen mukaisia vuokrahintoja, jotka eivät erottele nykyään Espoon eri kaupunginosia tai asuntojen faktisia kuntotasoja. Tämän lisäksi vuokranmäärityksiä täydentää yhteisen kirkkoneuvoston päätös merkittävästi saneerattujen asuntojen osalta perittävästä ylimääräisestä remonttivastikkeesta.

Vuokranmääritysperiaatteitten takia iäkkäämmistä asunnoista peritään uusien asuntojen kanssa hyvin yhteneväisiä vuokria, ja kaupunginosasta riippumatta myöskin samantasoisia vuokria.

Verottajan määrittelemät vuokratasot pyrkivät nostamaan työsuhdeasuntojen vuokratasot hyvin lähelle vapaarahoitteisten asuntojen markkinoilta saatavien asuntojen vuokria. Näistä syistä joissain yksittäistapauksissa vuokrataso henkilökunnan asuntoetasuutona nousee yksinkertaisesti kilpailukyvyttömäksi. Tämän vuoksi asuntoja vuokrataan toissijaisesti vapailta vuokramarkkinoilla, mikäli yksittäisiä asuntoja ei ole saatu osoitettua henkilökunta-asunnoiksi. Vuokranmääritys perustuu tällöin markkinoilta saatavaan vuokrahintaan.

Osakehuoneistojen lisäksi muita kiinteistömuotoisia asuntoja on 16 kpl, lähinnä seurakuntien toimitilojen yhteyteen rakennettuna. Hilassa sekä Hvittorpissa on molemmissa enää yksi asunto vuokrauskäytössä. Hilassa vanhat asunnot voidaan purkaa, Hvittorpin asuinrakennuksia saneerattiin leirikeskuksen omaan majoitustoimintaan sopiviksi ja Velskolan asuintilat ovat joko leirikeskuksen omassa käytössä tai vaativat ison remontin.

Useissa asuntoyhtiössä, joissa seurakuntayhtymä omistaa asuntoja, tehdään parhaillaan linjasaneerauksia tai muita merkittäviä peruskorjauksia, jolloin asuntojen käyttö estyy tyypillisesti kuukausiksi ja seurauksena on rahoitusvastikemenojen merkittävä nousu. Henkilökunnan asuntokysyntä kohdistuu nykyisin enimmäkseen vuokratasoltaan kohtuullisen pieniin asuntoihin, eli lähinnä yksiöihin tai pieniin kaksioihin. Nykyinen asuntojen kokojakauma on niin ikään vaikeuttanut vuokrattavuutta ja osa asunnoista sijaitsee alueilla, jotka eivät enää kiinnosta vuokralaisia.

Asuntojen tuottavuus heikentyy kysynnän laskun mukaan ja arvon kehitys taantuu. Siksi asuntoja on myös myyty. Vuoden 2018 aikana myytiin kolme asuntoa, vuoden 2019 aikana 9 asuntoa, vuoden 2020 aikana 14 asuntoa, vuonna 2021 16 asuntoa ja vuonna 2022 5 asuntoa. Toimeksiantoja puitesopimusvälittäjillä on vuoden 2022 lopussa 12 asuntoon. Yhteisen kirkkoneuvoston myyntipäätökset vuosilta 2019, 2020, 2021 ja 2022 kohdistuvat 70 asuntoon, joista vuosina 2019–2022 on siis myyty 44 asuntoa. Ikääntyneen ja työsuhdekäyttöön huonosti soveltuvan asuntokannan myyntejä jatketaan seuraavina vuosina ja vastaavasti hankitaan maltillisesti työsuhdeasuntokäyttöön paremmin soveltuvia asuntoja. Uusien asuntojen hankintaa harkitaan erityisesti seurakuntien kaavoitusalueiden toteutussopimuksissa mainittuja optioita mahdollisesti käyttäen tai hankkimalla asuntoja vapailta markkinoilta. Oman asuntorakentamistoiminnan käynnistäminen on suunnitelmassa tulevana vuosina.

Asuntojen vuokrausaste (ilman leirikeskusasuntoja 16 kpl) oli vuoden 2022 lopussa 96 % (koskien vuokrattavissa olleita asuntoja) vuoden 2022 keskiarvon olleen 93 %.

Asuntojen vuokraaminen vuonna 2022 on tuonut noin 554.000 € nettovuokratulot. Asuntojen myynti 2022, viisi kappaletta, on tuottanut myyntivoittoa noin 487.000 €.

Merkittävät korjaukset sekä kunnossapidon ja huollon hankkeet

Kiinteistöjen korjaus- ja kunnossapitotehtäviä on osin toteutettu 2022 päivitetyn kunnossapito-ohjelman mukaisesti. Vuoden merkittäviä korjauskohteita olivat:

- Hilan jätevesijärjestelmän uusimisen jälkeiset työt
- Lukuisia erilaisia rakennusten ja teknisten järjestelmien korjauksia johtuen järjestelmien ikääntymisestä ja rikkoontumisesta
- Muuralan pappilan vesikaton uusiminen
- IV-kanaviston nuohoukset ja säädöt
- Yhtymän viraston parkkialueen uusiminen
- Sisäilmatutkimuksia Velskolan leirikeskuksessa, Hvittorpin leirikeskuksessa, Otaniemen kappelissa, KilonRistissä ja Kirkonkulmassa
- Hvittorpin maalämpöjärjestelmän korjauksia

- KilonRistin korjaus- ja muutostöiden suunnittelua
- Tapiolan kirkon peruskorjauksen jälkeiset työt, takuu aika
- Tapiolan kirkon kastekappelin vesikaton korjaushanke
- Leirikeskusten venetelakoiden hankinta ja asennukset
- Olarin kirkon kirkkosalin valaistuksen uusiminen.

Rakennushankkeet

Tapiolan kirkko

Tapiolan kirkon peruskorjauksen hankesuunnitelma valmistui syksyllä 2017. Yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyi hankesuunnitelman joulukuussa 2018. Päätöksen mukainen hankkeen hyväksytty enimmäishinta oli 16,3 miljoonaa euroa. Hankkeesta oli laadittu hankesuunnitelma vuonna 2012, jolloin rakentamiskustannuksiksi arvioitiin 11,8 miljoonaa euroa YKV/YKN:n päätöksellä enimmäishinta korotettiin keväällä 2020 17,3 miljoonaan euroon.

Allianssimuotoisen hankkeen toteutusvaihe aloitettiin toukokuun 2020 alussa. Hanke ei edennyt suunnitellussa aikataulussa ja kirkko valmistui keväällä 2022. Tällä hetkellä on menossa takuu aika, joka kestää vuoteen 2027. Varsinaisen rakennusurakan lopulliset kustannukset ovat 11,7 miljoonaa euroa. Takuuajaisille korjauksille on varattu 100.000,00 €. Hankkeen kustannukset tähän mennessä ovat olleet noin 15,3 miljoonaa euroa.

Muuralan pappilan vesikatto

Muuralan pappilan vesikaton vesivuotoja tutkittiin tarkemmin syksyllä 2022. Tutkimuksessa todettiin, että vesikaton katemateriaali on käyttöikänsä päässä, minkä lisäksi katossa havaittiin vuodoille alttiita rakenneratkaisuja, mm. räystäään tuuletus on puutteellinen. Vesikatto oli saatava korjattua ennen uutta talvikautta, ettei rakenteille tule enempää vahinkoa. Rakenteita on korjattu ja uusi pelti on asennettu vesikatolle. Vesikatto maalataan muutaman vuoden kuluttua.

Tapiolan kirkon kastekappelin vesikaton korjaaminen

Tapiolan kirkon peruskorjauksen loppumetreillä havaittiin kastekappelin sisäkatossa vesivuotojälkiä. Vesikattoa suojaamaan hankittiin välittömästi sääsuoja ja vesikattovuotopaikkoja tutkittiin. Tutkimusten perusteella päätettiin ryhtyä vesikaton korjaamiseen, joka on käynnissä. Korjaamisen suunnitteluun ja urakointiin käytetään samoja suunnittelijoita sekä urakoitsijaa kuin peruskorjaushankkeessa. Tätä pidettiin tärkeänä, koska peruskorjaushanke toteutettiin museoviraston valvonnassa. Arvioitu ajankohta valmistumiselle on huhtikuu 2023.

KilonRistin tilojen muutostyöt

KilonRistin tilojen muutostöiden suunnittelu on aloitettu kesällä 2022. KilonRistin tilat kärsivät kosteusongelmista, joita taloyhtiö korjaa. Taloyhtiön korjauksien jälkeen päästään kunnostamaan työskentelytiloja Leppävaaran seurakunnalle ja perheneuvonnalle. Arvioitu aika valmistumiselle on syksy 2023.

Omaisuuuden hoito

Kiinteä maaomaisuus

Kaitaan ja livisniemen uudelle keskusta-alueelle valmistui metroasema ja metron liikennöinti on alkanut. Metroaseman sisäänkäynti sijoittuu välittömästi seurakuntien omistuksessa oleviin maa-alueisiin. Seurakunnilla on maanomistusta sekä metrokorttelissa Kaitaantien eteläpuolisella alueella että pohjoispuolisella alueella. Metrokorttelin alueesta seurakunnilla on yhteistyösopimus SRV Oy:n kanssa ja asemakaavan suunnittelusta Arkkitehtuuritoimisto Turtiaisen kanssa. Osan kaavoitettavista keskustakortteleiden maapohjista omistaa Espoon kaupunki ja osan livisniemen Huolto Oy. Alueen asemakaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa vuoden 2020 aikana. Kaupungin maankäyttösopimuksesta ja SRV Oy:lle luovutettavien maa-alueiden esisopimuksesta on valitettu hallinto-oikeuteen, ja asia on edennyt korkeimpaan hallinto-oikeuteen asti, joka on palauttanut sen uudelleen hallinto-oikeuden käsiteltäväksi.

Kaitaantien pohjoispuolen kortteleista oli niin ikään suunnittelusopimus Arkkitehtuuritoimisto Turtiaisen kanssa, mutta ei olemassa olevia varauksia tai aiesopimuksia toteuttajien kanssa. Itäisen naapurikorttelin kanssa on ryhdytty yhteistyössä edistämään asemakaavan laatimista ja samassa yhteydessä naapurikiinteistön suunnittelukumppani Hartela Oy:n kanssa on valittu osapuolten yhteiseksi uudeksi suunnittelutoimistoksi Optiplan Oy (seurakuntayhtymän puitesopimustoimittaja), joka puolestaan on yhdistynyt vuoden 2021 aikana SWECO suunnittelutoimistoon. Asemakaavan muutoshakemusta ei ole vielä tehty, mutta ennakkoneuvottelut kaupungin kanssa on aloitettu. Vuoden 2022 aikana on selvitetty, että asemakaavoitus voitaisiin viedä kaupunkisuunnittelulautakunnan kaavoitusohjelmaan joko syksyllä 2023 tai keväällä 2024.

Kotikyläntien kaava etenee ja pysäköintiin liittyvät selvitykset ovat käynnissä naapurikortteleiden kanssa.

Perkkaan seurakuntatalon tontin kehittäminen on käynnistetty uudestaan kaupungin arvioitua hankkeen toteuttamisedellytyksiä uudelleen kesällä 2020. Hanketta edistetään hotellihankkeena. Perkkaan seurakuntatalon purkulupaa käsitellään asemakaavan muutoksen yhteydessä.

Maa- ja metsätalous

Kirkkolain mukaan seurakuntien pitää hoitaa omistamiaan metsiä hyväksytyin metsäsuunnitelman mukaan. Metsien hoidosta vastaa Eteläinen metsäreviiri ry, joka tekee metsäsuunnitelmiin perustuvan vuosittaisen hakkuuehdotuksen ja toteuttaa keliolosuhteitten mukaan sovitut toimenpiteet.

Vuonna 2021 päivitettiin Espoon ja Kirkkonummen metsäalueiden metsäsuunnitelma, ja sen mukaisia hakkuita tehtiin Kellonummen alueella loppuvuodesta. Hakkuut tehtiin suunnitelman mukaan, niin että tulevaisuudessa kyseisiä kuvioita voidaan hoitaa jatkuvan kasvatuksen periaatteella, joka oli voimassa olevan suunnitelman perusajatus.

Toinen metsätaloussuunnitelma on laadittu noin 114 ha Perniössä sijaitsevalle metsäkiinteistölle Germundsvedja RN:o 1:11. Alue tuli seurakuntayhtymän omistukseen valtion kanssa tehdyn maanvaihtosopimuksen takia vuonna 2004. Eteläisen metsäreviirin tekemän metsätaloussuunnitelman suunnittelujakso kattaa vuodet 2016–2025. Vuonna 2022 Germundsvedjassa tehtiin vain metsänhoitotoimia.

Germundsvedjasta saatiin tarkasteluvuonna ostotarjous ja metsäkiinteistöstä teetettiin arviolausunto. Myyntiin laittamispäätös kuitenkin hylättiin yhteisessä kirkkovaltuustossa syyskuussa.

Ingaksen alueella sijaitseva metsä on suojeltu eri suunnitelman mukaan. Lisäsi Velskolassa on suojeltu noin 50 hehtaarin suuruinen metsäalue.

Metsätuloa kertyi 72.672,93 euroa ja metsähoitokulut olivat 13.382,31 euroa.

Peltoalueita on ollut vuokrattuna neljällä eri sopimuksella. Pinta-alaltaan suurin näistä on Velskolan peltoalue n. 37 ha. Vuokratuotot kaikilta vuokratuilla peltoalueilta tarkasteluvuonna olivat 23.836 euroa.

Yhteenveto talousarvion sitovista määrärahoista

Käyttötalousosa

Sitovuustaso	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys (-)/ alitus (+)
YLEISHALLINTO					
TOIMINTAKATE	-8 661 274 €	0 €	-8 661 274 €	-7 331 916 €	1 329 358 €
ESBO SVENSKA FÖRSAMLING					
TOIMINTAKATE	-1 855 900 €	0 €	-1 855 900 €	-1 634 946 €	220 954 €
ESPOONLAHDEN SEURAKUNTA					
TOIMINTAKATE	-3 579 000 €	0 €	-3 579 000 €	-3 607 868 €	-28 868 €
ESPOON TUOMIOKIRKKOSEURAKUNTA					
TOIMINTAKATE	-5 475 400 €	0 €	-5 475 400 €	-5 565 311 €	-89 911 €
LEPPÄVAARAN SEURAKUNTA					
TOIMINTAKATE	-2 912 400 €	0 €	-2 912 400 €	-2 908 029 €	4 371 €
OLARIN SEURAKUNTA					
TOIMINTAKATE	-3 244 010 €	0 €	-3 244 010 €	-3 074 737 €	169 273 €
TAPIOLAN SEURAKUNTA					
TOIMINTAKATE	-2 634 200 €	0 €	-2 634 200 €	-2 603 481 €	30 719 €
YHTEISEN SEURAKUNTATYÖN PALVELUT					
TOIMINTAKATE	-4 365 108 €	-30 000 €	-4 395 108 €	-4 250 069 €	145 038 €
HAUTAUSTOIMI					
TOIMINTAKATE	-1 400 000 €	0 €	-1 400 000 €	-1 193 909 €	206 091 €
KIINTEISTÖTOIMI					
TOIMINTAKATE	-4 900 000 €	-530 000 €	-5 430 000 €	-5 198 294 €	231 706 €

Tuloslaskelmaosa

Sitovuustaso	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Määrärahan käyttö	Määrärahat ylitys (-)/ alitus (+)
Verotuskulut	750 000 €	0 €	750 000 €	692 272 €	57 728 €
Keskusrahastomaksut	4 973 770 €	0 €	4 973 770 €	4 934 930 €	38 840 €
Rahoitustuotot ja -kulut netto	900 000 €	0 €	900 000 €	1 212 060 €	-312 060 €

Investointiosa

Tulosyksikkö	Kustannus arvio	Ed. vuosien käyttö	TA kuluva	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma kuluva menot	Yli/Ali	T-%
4004010000 - Hautausmaahallinto	0,00	-328 606,45	-155 000,00		-155 000,00	-68 090,88	-86 909,12	43,93
2006420 - Hautaustoimen koneet	0,00	-328 606,45	-155 000,00		-155 000,00	-68 090,88	-86 909,12	43,9
4004030002 - Kellonummi huolto	-1 200 000,00		-500 000,00		-500 000,00		-500 000,00	
2002392 - Kellonummen haut.maan huoltorak.peruskor	-1200 000,00		-500 000,00		-500 000,00		-500 000,00	
4004030006 - Kirkon hautausmaa 2	-3 900 000,00							
2002395 - Kirkon hautausmaan huoltorakennus 2	-3 900 000,00							
4004030011 - Kellonummi kiint	-3 000 000,00		-100 000,00		-100 000,00		-100 000,00	
2002394 - Kellonummen siunauskappelin peruskorjaus	-3 000 000,00		-100 000,00		-100 000,00		-100 000,00	
4004030201 - Kirkon hautausmaa	0,00	-8 990,00						
2003823 - Kirkon hautausmaan kastelujärjestelmä	0,00	-8 990,00						
4004030203 - Gräsan hautausmaa	-1 000 000,00	-1 594 944,45						
2001815 - Gräsan uurnalehdon perusparannus	-1000 000,00	-1594 944,45						
5005020205 - Tapiolan kirkko	-12 900 000,00	-12 883 912,41	-50 000,00	-2 700 000,00	-2 750 000,00	-2 601 472,24	-148 527,76	94,60
2001817 - Tapiolan kirkon peruskorjaus	-12 900 000,00	-12 883 912,41	-50 000,00	-2 700 000,00	-2 750 000,00	-2 601 472,24	-148 527,76	94,6
5005080520 - Hvittorp, toiminta	0,00		-30 000,00		-30 000,00		-30 000,00	
2006433 - Leirikeskusten koneet ja laitteet	0,00		-30 000,00		-30 000,00		-30 000,00	
5005080521 - Hvittorp, huolto				-930 000,00	-930 000,00	0,00	-930 000,00	0,00
2009548 - Hvittorp lämmitysjärjestelmän muutos				-580 000,00	-580 000,00		-580 000,00	
2009549 - Hvittorp keittiöremontti				-350 000,00	-350 000,00	0,00	-350 000,00	0,0
5005080531 - Velskola, huolto	0,00		-880 000,00		-880 000,00		-880 000,00	
2007559 - Velskolan kartanon perusparannus	0,00		-880 000,00		-880 000,00		-880 000,00	
5005110701 - Osake- ja vuokrahuon	0,00	-187 583,02						
1000173 - Osakehuoneistojen perusparantaminen	0,00	-187 583,02						
5005110901 - Muu kiinteistötoimi	0,00	-417 350,96	-430 000,00		-430 000,00	-107 579,83	-322 420,17	25,02
2002066 - Kirkkokatu 1 muutokset	0,00	-49 625,19	-100 000,00		-100 000,00		-100 000,00	
2003451 - Maanhankinta	0,00	0,00	-100 000,00		-100 000,00		-100 000,00	
2003452 - Turvallisuusparannukset	0,00	-256 632,97	-150 000,00		-150 000,00	-64 454,98	-85 545,02	43,0
2003858 - Lämmönvaihtimien uusinta	0,00	-41027,84	-30 000,00		-30 000,00	-28 966,28	-1033,72	96,6
2005091 - Soitin hankinnat	0,00		-50 000,00		-50 000,00		-50 000,00	
2008556 - Kiinteän omaisuuden kehitys		-70 064,96						
2009755 - Varasähkö- ja varautumiskalusto						-14 158,57	14 158,57	
Yhteensä	-22 000 000,00	-15 421 387,29	-2 145 000,00	-3 630 000,00	-5 775 000,00	-2 777 142,95	-2 997 857,05	48,1

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2022		1.1.-31.12.2021	
Toimintatuotot				
Korvaukset	371 327,10		236 351,08	
Myyntituotot	167 851,64		102 743,27	
Maksutuotot	1 855 545,46		1 647 924,51	
Vuokratuotot	3 308 144,12		3 155 217,85	
Metsätalouden tuotot	72 672,93		2 653,45	
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	120 229,35		57 274,47	
Tuet ja avustukset	270 964,14		430 415,26	
Muut toimintatuotot	<u>911 938,96</u>	7 078 673,70	<u>1 107 947,18</u>	6 740 527,07
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-20 227 336,19		-19 549 435,27	
Henkilösivukulut	-4 781 207,39		-4 775 756,96	
Henkilöstökulujen oikaisuerät	320 928,10		288 472,47	
Palvelujen ostot	-9 705 433,33		-7 961 474,70	
Vuokratulut	-2 135 132,13		-2 276 044,45	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 646 714,19		-4 527 769,28	
Annetut avustukset	-2 471 451,16		-2 521 637,80	
Muut toimintakulut	<u>-800 887,68</u>	-44 447 233,97	<u>-881 953,46</u>	-42 205 599,45
Toimintakate		-37 368 560,27		-35 465 072,38
Verotulot ja valtionrahoitus				
Kirkollisvero	45 177 222,22		43 093 135,56	
Valtionrahoitus	5 794 548,00		5 662 380,00	
Verotuskulut	-692 272,11		-743 300,47	
Keskusrahastomaksut	-4 934 930,04		-4 936 801,98	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	39 947,48		-1 214,01	
Muut rahoitustuotot	4 657 425,54		3 887 389,07	
Arvonmuutokset sijoituksista	-2 910 213,40		-47 307,42	
Korkokulut	-13 174,11		-18 900,15	
Muut rahoituskulut	<u>-561 925,72</u>	46 556 627,86	<u>-8 082,95</u>	46 887 297,65
Vuosikate		9 188 067,59		11 422 225,27
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 688 827,75		-9 286 660,95	
Kertaluontoiset poistot	<u>-1 280 054,45</u>	-6 968 882,20	<u>-306 475,10</u>	-9 593 136,05
ERILLISKIRJANPITONA HOIDETUT RAHASTOT				
Tulot	745 006,59		836 122,69	
Menot	-772 880,65		-804 855,52	
Siirto rahastosta/rahastoon	<u>27 874,06</u>	0,00	<u>-31 267,17</u>	0,00
Tilikauden tulos		<u>2 219 185,39</u>		<u>1 829 089,22</u>
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		<u>2 219 185,39</u>		<u>1 829 089,22</u>

3.2 RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2022		1.1.-31.12.2021	
Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta				
<u>Tulorahoitus</u>				
Vuosikate	9 188 067,59		11 422 225,27	
Tulorahoituksen korjaukset	-525 610,85		-803 459,28	
Pakollisten varausten muutos	0,00	8 662 456,74	0,00	10 618 765,99
<u>Investoinnit</u>				
Investointimenot	-2 777 142,95		-7 736 417,23	
Pysyvien vastaavien myyntitulot	1 626 642,78	-1 150 500,17	3 005 417,70	-4 730 999,53
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta		7 511 956,57		5 887 766,46
Rahoitustoiminnan rahavirta				
<u>Lainakannan muutokset</u>				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-500 000,00		-500 000,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	-500 000,00	0,00	-500 000,00
<u>Muut maksuvalmiuden muutokset</u>				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	39,95		-40	
Pitkäaikaisten saamisten muutos	0,00		0,00	
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-248 251,65		141 315,95	
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	326 222,86	78 011,16	-319 301,42	-178 025,47
Rahoitustoiminnan netto-rahavirta		-421 988,84		-678 025,47
Rahavarojen muutos		7 089 967,73		5 209 740,99
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	72 490 598,46		65 400 630,71	
Rahavarat 1.1.	65 400 630,71	7 089 967,75	60 190 889,72	5 209 740,99

3.3 TASE

	31.12.2022		31.12.2021	
VASTAAVA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	0,00		0,02	
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>176 429,01</u>	176 429,01	<u>244 751,17</u>	244 751,19
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	13 301 667,96		13 416 075,78	
Hautaustoimen aineelliset hyödykkeet	4 672 457,63		5 273 930,62	
Rakennukset	64 452 300,41		55 001 323,07	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 973 793,52		2 275 554,06	
Koneet ja kalusto	243 854,25		31 102,72	
Muut aineelliset hyödykkeet	1 511 225,75		1 511 225,75	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>78 518,77</u>	86 233 818,29	<u>12 962 431,18</u>	90 471 643,18
Sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	<u>15 891 917,41</u>	15 891 917,41	<u>16 878 541,52</u>	16 878 541,52
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 230 192,91		1 230 192,91	
Muut toimeksiantojen varat	<u>3 124 452,03</u>	4 354 644,94	<u>2 974 057,06</u>	4 204 249,97
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Saamiset				
Pitkäaikaiset saamiset				
Muut saamiset	102 581,73	102 581,73	102 581,73	102 581,73
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	426 832,60		231 906,98	
Muut saamiset	265 197,47		207 067,56	
Siirtosaamiset	<u>145 050,68</u>	837 080,75	<u>149 854,56</u>	588 829,10
Rahoitusarvopaperit				
Osakkeet ja osuudet	67 847,90		67 847,90	
Muut arvopaperit	<u>58 482 454,81</u>	58 550 302,71	<u>52 150 606,47</u>	52 218 454,37
Rahat ja pankkisaamiset	13 940 295,73	<u>13 940 295,73</u>	13 182 176,34	<u>13 182 176,34</u>
VASTAAVA		<u>180 087 070,57</u>		<u>177 891 227,40</u>

	31.12.2022		31.12.2022	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma	81 248 904,29		81 248 904,29	
Muu oma pääoma				
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	79 233 725,51		77 404 636,29	
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>2 219 185,39</u>	162 701 815,19	<u>1 829 089,22</u>	160 482 629,80
PAKOLLISET VARAUKSET				
Muut pakolliset varaukset	<u>2 381 027,93</u>	2 381 027,93	<u>2 381 027,93</u>	2 381 027,93
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT				
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 230 192,91		1 230 192,91	
Muut toimeksiantojen pääomat	<u>3 124 451,98</u>	4 354 644,89	<u>2 974 017,06</u>	4 204 209,97
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 000 000,00		2 500 000,00	
Saadut ennakot	0,00		0,00	
Pitkäaikaiset muut velat	94 993,97	2 094 993,97	94 993,97	2 594 993,97
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	500 000,00		500 000,00	
Saadut ennakot	7 210,15		7 515,06	
Ostovelat	3 055 055,40		2 815 264,72	
Muut lyhytaikaiset velat	782 287,63		922 367,49	
Siirtovelat	<u>4 210 035,41</u>	<u>8 554 588,59</u>	<u>3 983 218,46</u>	<u>8 228 365,73</u>
VASTATTAVAA		<u>180 087 070,57</u>		<u>177 891 227,40</u>

3.4 KONSERNITASE

	31.12.2022		31.12.2021	
VASTAAVA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	0,00		0,02	
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>176 429,01</u>	176 429,01	<u>244 751,17</u>	244 751,19
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	13 668 241,77		13 782 649,59	
Hautaustoimen aineelliset hyödykkeet	4 672 457,63		5 273 930,62	
Rakennukset	65 409 784,93		56 086 589,94	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 974 627,56		2 276 388,10	
Koneet ja kalusto	243 854,25		31 102,72	
Muut aineelliset hyödykkeet	1 511 225,75		1 511 225,75	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>78 518,77</u>	87 558 710,66	<u>12 962 431,18</u>	91 924 317,90
Sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	<u>13 236 830,88</u>	13 236 830,88	<u>14 223 454,99</u>	14 223 454,99
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 230 192,91		1 230 192,91	
Muut toimeksiantojen varat	<u>3 124 452,03</u>	4 354 644,94	<u>2 974 057,06</u>	4 204 249,97
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Saamiset				
Pitkäaikaiset saamiset				
Muut saamiset	102 581,73	102 581,73	102 581,73	102 581,73
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	426 832,60		231 906,98	
Muut saamiset	265 197,47		207 067,56	
Siirtosaamiset	<u>152 914,07</u>	844 944,14	<u>150 644,02</u>	589 618,56
Rahoitusarvopaperit				
Osakkeet ja osuudet	67 847,90		67 847,90	
Muut arvopaperit	<u>58 482 454,81</u>	58 550 302,71	<u>52 150 606,47</u>	52 218 454,37
Rahat ja pankkisaamiset	13 940 396,22	<u>13 940 396,22</u>	13 183 282,23	<u>13 183 282,23</u>
VASTAAVA		<u>178 764 840,29</u>		<u>176 690 710,94</u>

	31.12.2022		31.12.2021	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma	81 248 904,29		81 248 904,29	
Edellisten tilikausien yli- /alijäämä	78 028 032,16		76 354 818,59	
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>2 088 400,57</u>	161 365 337,02	<u>1 673 213,57</u>	159 276 936,45
PAKOLLISET VARAUKSET				
Muut pakolliset varaukset	<u>2 381 027,93</u>	2 381 027,93	<u>2 381 027,93</u>	2 381 027,93
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT				
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 230 192,91		1 230 192,91	
Muut toimeksiantojen pääomat	<u>3 124 451,98</u>	4 354 644,89	<u>2 974 017,06</u>	4 204 209,97
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 000 000,00		2 500 000,00	
Saadut ennakot	0,00		0,00	
Muut velat	94 993,97	2 094 993,97	94 993,97	2 594 993,97
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	500 000,00		500 000,00	
Saadut ennakot	7 210,15		7 515,06	
Ostovelat	3 068 654,65		2 820 291,61	
Muut velat	782 287,63		922 367,49	
Siirtovelat	<u>4 210 684,05</u>	<u>8 568 836,48</u>	<u>3 983 368,46</u>	<u>8 233 542,62</u>
VASTATTAVAA		<u>178 764 840,29</u>		<u>176 690 710,94</u>

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Menojen ja tulojen kirjausperuste on suoriteperuste, verotulojen sekä metsätalouden tuottojen osalta maksuperuste.

Pysyvien vastaavien arvostus

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Yhteinen kirkkovaltuusto päätti kokouksessaan 27.1.2021 uudet perusteet suunnitelmapoistojen laskemiseksi. Uudet suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa hieman jäljempänä kohdassa Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista. Uudet suunnitelmapoistojen laskentaperusteet lyhentävät pysyvien vastaavien poistoaikoja. Tämän seurauksena myös vuoden 2021 poistot nousivat tilapäisesti noin 2,5 miljoonaa euroa, mutta poistoaikojen muutoksesta aiheutunut tason muutos normalisoitui vuonna 2022.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitusten osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

4.2 TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

4.2.1 TOIMINTA- JA RAHOITUSTUOTOT

	2020	2021	2022
Korkotuotot	17 364,97	-1 213,90	39 947,48
Sijoitustuotot	1 477 326,92	3 887 389,07	4 657 425,54
Yhteensä	1 494 691,89	3 886 175,17	4 697 373,02

4.2.2 TOIMINTA- JA RAHOITUSKULUT

	2020	2021	2022
		24 036	24 687
Henkilöstökulut	23 749 341,34	719,76	615,48
Palveluiden ostot	8 772 547,89	7 961 474,70	9 705 433,33
Aineet ja tarvikkeet	3 564 479,13	4 527 769,28	4 646 714,19
Vuokrat	2 356 964,03	2 276 044,45	2 135 132,13
Avustukset	2 422 950,47	2 521 637,80	2 471 451,16
	2020	2021	2022
Korkokulut	18 283,67	18 900,15	13 174,11
Sijoituskulut	842 848,39	76 631,51	3 472 139,12
Yhteensä	861 132,06	95 531,66	3 485 313,23

Kertaluontoiset poistot

Kertaluontoisia poistoja on tehty yhteensä 1.280.054,45 euroa.

Pakollisten varausten muutos ja muuhun kuin tilikauteen liittyvät erät

Pakollista varausta ei ole purettu.

Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja myyntitappiot

Koneista ja kalusteista, asuinhuoneistoista sekä kiinteistöistä kirjattiin myyntivoittoa 589.740,71 euroa ja myyntitappiota 64.129,86 euroa.

4.2.3 SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA

Seurakunnan investoinnit aktivoidaan taseen pysyviin vastaaviin ja ne poistetaan tuloslaskelman kautta hyödykkeen taloudellisena pitoaikana. Yhteinen kirkkovaltuusto päättää taseeseen merkittävien pysyvien vastaavien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden aktivointirajan ja hyväksyy suunnitelmapoistojen perusteet.

Yhteisen kirkkovaltuuston päätöksen mukaan taseeseen aktivoidaan pysyviin vastaaviin kuuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintameno, joka ylittää 10 000 euron aktivointirajan edellyttäen, että hankintameno täyttää aktivoinnin perusteet.

Hankintameno poistetaan yhteisen kirkkovaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti tasapoistomenetelmällä.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistot ovat:

	Poisto aika
1. Aineettomat hyödykkeet	
Aineettomat oikeudet	3 vuotta
Atk-ohjelmistot	3 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	
Osake- ja vuokrahuoneistojen peruskorjausmenot	5-20 vuotta
Perustamis- ja järjestelymenot	3 vuotta
Muut	3 vuotta
2. Aineelliset hyödykkeet	
Maa- ja vesialueet	ei poistoa
Tilat ja tontit	ei poistoa
Hautausmaat	ei poistoa
Hautauskoimien muut rakennukset	10 vuotta
Hautauskoimien kiinteät rakenteet	15 vuotta
Hautauskoimien koneet ja laitteet	5 vuotta
Rakennukset ja rakennelmat	
Kirkot	50 vuotta
Siunauskappelit	40 vuotta
Kappelit	30 vuotta
Seurakuntatalot	20 vuotta
Leiri- ja kurssikeskukset	15 vuotta
Asuinrakennukset	20 vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset	15 vuotta
Huolto- ja talousrakennukset	15 vuotta
Perusparannukset	5-30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Maa- ja vesirakenteet	15 vuotta
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	5-10 vuotta
Urut	20 vuotta
Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	5 vuotta
Raskaat koneet ja kalusto	5 vuotta
Muut koneet ja kalusto	5 vuotta
Kalusteet ja varusteet	3 vuotta
Atk-laitteistot	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Sakraali-, arvo- ja taide-esineet	ei poistoa
Keskeneräiset työt ja hankinnat	ei poistoa
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa
Asunto-osakkeet	ei poistoa
Kiinteistöosakkeet	ei poistoa

4.3 TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

(taulukko seuraavalla sivulla)

Espoon seurakuntayhtymä | Vuosi: 2022

	Arvo ed. vuoden lopussa	Lisäykset	Siirtokirjaukset	Myyntit	Poisto/Myynti	Suunnitelman mukaiset poistot	Invest. tuki	Arvo vuoden lopussa
Aineettomat oikeudet	0,02					-0,02		0,00
Hautaustoimen aineettomat hyödykkeet	0,00							0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	244 751,17			-209 662,72	209 662,72	-68 322,16		176 429,01
Aineettomat hyödykkeet Yht.	244 751,19			-209 662,72	209 662,72	-68 322,18		176 429,01
Maa- ja vesialueet	13 416 075,78			-114 407,82				13 301 667,96
Hautaustoimen aineelliset hyödykkeet	5 273 930,62	68 090,88				-669 563,87		4 672 457,63
Rakennukset	55 001 323,07	2 564 957,11	12 703 069,50	-3 464 606,65	2 184 720,39	-4 537 163,01		64 452 300,41
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 275 554,06	93 421,26		-151 578,91	151 410,72	-395 013,61		1 973 793,52
Koneet ja kalusto	31 102,72	50 673,70	180 842,91	-25 044,81	25 044,81	-18 765,08		243 854,25
Muut aineelliset hyödykkeet	1 511 225,75							1 511 225,75
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	12 962 431,18	0,00	-12 883 912,41					78 518,77
Aineelliset hyödykkeet Yht.	90 471 643,18	2 777 142,95	0,00	-3 755 638,19	2 361 175,92	-5 620 505,57		86 233 818,29
Sijoitukset	16 878 541,52			-986 624,11				15 891 917,41
Yhteensä	107 594 935,89	2 777 142,95	0,00	-4 951 925,02	2 570 838,64	-5 688 827,75		102 302 164,71

Espoon seurakuntayhtymän hautainhoitorahasto | Vuosi: 2022

	Arvo ed. vuoden lopussa	Lisäykset	Siirtokirjaukset	Myyntit	Poisto/Myynti	Suunnitelman mukaiset poistot	Suunnitelmasta poikkeavat poistot	Arvo vuoden lopussa
Muut pitkävaikutteiset menot	19 661,11					-7 372,92		12 288,19
Aineettomat hyödykkeet Yht.	19 661,11					-7 372,92		12 288,19
Sijoitukset	405 220,84			-39 302,15				365 918,69
Yhteensä	424 881,95			-39 302,15		-7 372,92		378 206,88

Vaihtuvat vastaavat

	2022	2021
Osakkeet ja osuudet		
Markkina-arvo	62 387 874,03 €	64 521 190,89 €
Hankinta-arvo	<u>61 629 371,96 €</u>	<u>53 166 718,80 €</u>
Erotus	758 502,07 €	11 354 472,09 €
Rahoitusarvopaperit yhteensä		
Markkina-arvo	62 387 874,03 €	64 521 190,89 €
Hankinta-arvo	<u>61 629 371,96 €</u>	<u>53 166 718,80 €</u>
Erotus	758 502,07 €	11 354 472,09 €

Siirtosaamisiin liittyvät olennaiset erät:

	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtosaamiset:		
Kelan korvaus työterveyshuollosta	138 000 €	137 000 €
Muut siirtosaamiset	<u>7 051 €</u>	<u>12 855 €</u>
	145 051 €	149 855 €

4.4 TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Oma pääoma

<u>Oma pääoma</u>	2022	2021
Oman pääoman muutokset		
Peruspääoma 1.1.	81 248 904,29 €	81 248 904,29 €
Peruspääoma 31.12.	81 248 904,29 €	81 248 904,29 €
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	77 404 636,29 €	74 592 596,62 €
Edellisen tilikauden ylijäämän lisäys	<u>1 829 089,22 €</u>	<u>2 812 039,67 €</u>
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	79 233 725,51 €	77 404 636,29 €
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>2 219 185,39 €</u>	<u>1 829 089,22 €</u>
Oma pääoma yhteensä 31.12.	162 701 815,19 €	160 482 629,80 €

Vieras pääoma

	2022	2021
Lomapalkkajaksotus	4 016 339 €	3 901 008 €
Korkojaksotus	11 000 €	13 000 €
Muut siirtovelat	182 697 €	69 210 €
	<u>4 210 035 €</u>	<u>3 983 218 €</u>

4.5 KONSERNITASEEN LIITETIEDOT

Konserni muodostuu Espoon seurakuntayhtymästä ja asunto-osakeyhtiö Espoon Ruusutarhasta. Espoon seurakuntayhtymä omistaa 100 % asunto-osakeyhtiön osakekannasta.

Konsernitalinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmällä. Konsernin liitetiedot ovat pääosin samat kuin Espoon seurakuntayhtymän.

Pysyvistä vastaavista on eliminoitu tytäryhtiön osakkeet ja mukaan on otettu tytäryhtiön omistama tontti, asuinrakennus sekä muut taseen omaisuus ja velkaerät.

Konsernitalinpäätöksessä on tehty poistot tytäryhtiön omistamasta asuintalosta.

Asunto-osakeyhtiö Espoon Ruusutarhalla ei ole palkattua henkilökuntaa eikä eläkevastuita.

Yhtiön kiinteistöllä on vakuutus. Yhtiöllä ei ole tytär- eikä osakkuusyhteisöjä. Yhtiöllä ei ole leasingvastuita.

Konsernin oma pääoma	2022	2021
Oman pääoman muutokset		
Peruspääoma 1.1.	81 248 904,29	81 248 904,29
Peruspääoma 31.12.	81 248 904,29	81 248 904,29
Edellisten kausien ylijäämä 1.1.	76 354 818,59	73 653 816,62
Ed. tilikauden ylijäämän lisäys	1 673 213,57	2 701 001,97
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	78 028 032,16	76 354 818,59
Tilikauden yli-/alijäämä	2 088 400,57	1 673 213,57
Oma pääoma yhteensä 31.12.	161 365 337,02	159 276 936,45

4.6 VAKUUTUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Seurakuntayhtymän vakuutukset

Seurakuntayhtymän kaikki vakuutukset ovat Pohjola-konsernissa. Tärkeimmät vakuutukset ovat:

Työntekijöitä koskevat

- Lakisääteinen tapaturmavakuutus
- Työntekijäin ryhmähenkivakuutus
- Työttömyysvakuutus
- Matkaturvavakuutus

Seurakuntayhtymän hallintoelimet, kirkkoherrat, yhtymän viraston johtavat viranhaltijat ja tilintarkastajat

- Hallinnon vastuuvakuutus

Seurakuntalaisia ja vapaaehtoistyöntekijöitä koskevat

- Vapaaehtoinen ryhmätapaturmavakuutus
- Matkaturvavakuutus

Ulkopuolisia koskeva

- Toiminnan vastuuvakuutus

Seurakunnan omaisuutta koskevat

- Kirkkovakuutus
- Omaisuusriskivakuutus
- Muut omaisuuden vakuutukset

Kirkon eläkelaista aiheutuva seurakunnallinen laskennallinen eläkevastuuvajaus

Keva on vuonna 2022 laskenut yksilöllisellä menetelmällä kirkon eläkelain mukaisen eläkevastuun 31.12.2022. Kirkon eläkevastuu on 31.12.2022 noin 5.224,0 miljoonaa euroa. Eläkerahaston suuruus on 31.12.2022 1.804,1 miljoonaa euroa, joten koko kirkon eläkevastuuvajaus 31.12.2022 on 3.419,9 miljoonaa euroa.

Eläkkeiden maksamisesta vastaa kirkon keskusrahasto. Tarvitsemansa varat kirkon keskusrahasto saa seurakunnilta.

Seurakunnat vastaavat yhteisvastuullisesti kirkon eläkelain mukaan määräytyvistä eläkesitoumuksista, eikä niiden kattamatonta osaa voida jakaa seurakuntakohtaisesti. JuEL:in eläkesitoumuksista aiheutuvaa vastuuta voidaan kuitenkin likimääräisesti arvioida suhteuttamalla eläkevastuuvajaus seurakunnan palkkasummaan.

Espoon seurakuntayhtymän laskennallinen osuus kirkon yhteisestä eläkevastuuvajauksesta 31.12.2022 oli noin 137,8 miljoonaa euroa eli 4,03 % koko kirkon eläkevastuuvajauksesta.

Vastuuvajausvelkaa ei ole kirjattu taseeseen.

Vastuuvajaus on laskettu kirkkohallituksen antaman ohjeen mukaan seuraavien tietojen perusteella:

	2022	2021	2020
Kirkon palkkamenot yhteensä	513 600 000	500 200 000	495 586 606
Espoon srk-yhtymän palkkamenot	20 694 866	20 015 408	19 775 608
Kirkon eläkevastuuvajaus	3 419 857 068	2 971 098 882	3 132 378 851
Espoon osuus eläkevastuuvajeesta	137 798 841	118 887 960	124 992 674
Espoon osuus eläkevastuuvajeesta %	4,03 %	4,00 %	3,99 %

Hautainhoitovastuu

Espoon seurakuntayhtymällä on hautainhoitorahasto, jossa on hautojen hoitoa koskevista sopimuksista kertyneet hoitokorvaukset. Hautainhoitovastuun yli- tai alikatteisuudesta on tehty laskelma siten, että hoitovastuun suuruutta on verrattu taseessa tähän tarkoitukseen varattuihin varoihin. Hautasopimusten voimassaoloaika ei ole voitu täsmällisesti selvittää 25- ja 50-vuoden hoitosopimusten osalta. Nämä on arvioitu keskimääräisin luvuin.

Vuoden 2022 lopussa oli voimassa olevia sopimuksia yhteensä noin 19 700 kpl. Yhden hoidetun haudan menot olivat vuonna 2022 keskimäärin 35,33 euroa. Hoitovastuuksi on arvioitu noin 3,44 miljoonaa euroa. Hautainhoitorahaston taseessa on varoja noin 3,12 miljoonaa euroa. Hautainhoitosopimusten varojen alikatteisuus oli noin 318 000 euroa.

Kiinteistöinvestoinnin arvonlisäverovähennyksen palautusvastuu

Vuokratusta kiinteistöstä palautuneesta arvonlisäverosta on laskettu mahdollisen vuokrasopimuksen muutoksen aiheuttama palautusvastuu.

Kiinteistöinvestoinnin arvonlisäverovähennyksen palautusvastuu 31.12.2022

Tarkistuskausi 2016-2025	10 vuoden tarkistuskausi	2022
Kiinteistöinvestointi (netto) 15 %		2 122 784,24
ALV osuus		309 699,42
Vuotuinen osuus investoinnin alv:sta		30 969,94
Vähennetty alv		309 699,42
Vuotuinen osuus vähennetystä alv:sta		30 969,94
Jäljellä tarkistuskauteen sisältyviä vuosia		3
Palautuksen alainen määrä vähennyksestä		
31.12.2022		92 909,83
Tarkistusvastuun määrä 31.12.2021		92 909,83

Vieras pääoma

Seurakuntayhtymällä on pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvia lainoja yhteensä 2 000 000 euroa. Vakuudeksi on annettu rahoitusomaisuutta.

Leasingvastuut 31.12.2022

maksettavat leasingvuokrat		leasingvastuut	sopimusvuodet
2023	2024 alkaen	yhteensä	
87 739,65	152 285,12	240 024,77	2023–2027

Urakka- ja vuokravakuudet

Urakka- ja vuokravakuuksia on yhteensä 1 637 679,82 euroa.

Vuokravastuu

Vuokravastuita yhtymän vuokraamista tiloista on yhteensä 1 501 392,75 euroa.

4.7 OMISTUKSIA MUISSA YHTEISÖISSÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

TYTÄRYHTIÖT	Omistusosuus	Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/tappiosta	Käyttötarkoitus
As Oy Espoon Ruusutarha	100 %	2 568 089,06	14 247,89	-3 002,47	Sij.huoneistoja
OSAKKUUSYHTEISÖT					
K Oy Leppävaaran Esplanadin kulma	39 %	3 653 849,83	13 754,99	-23 343,23	L,vuokrattu
As Oy Ikiviher	37 %	279 064,88	2 465,21	818,70	Viherlaakso srk ET
K Oy Iivisniemen liikekeskus	24 %	33 654,02	1 598,74	-343,01	Iivisniemi srk
K Oy Kuunsilta	22 %	294 661,86	23 000,94	6 203,92	Olarin kappeli
K oy Espoon asemaraitti	21 %	1 486 434,58	2 236,90	1 386,58	Vuokrattu

AS Oy Espoon Ruusutarhan luvut ovat vuodet 2022, muut vuodelta 2021.

4.8 TASEYKSIKÖNÄ KÄSITELTÄVÄN RAHASTON TILINPÄÄTÖS

4.8.1 HAUTAINHOITORAHASTON TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2022

Hautaukset, hautausmaiden ja sopimushautojen hoito

Hautausmaiden kokonaispinta-ala vuonna 2022 oli yhteensä n. 47 ha.

Vuonna 2022 hautaustoimessa saatiin käyttöön yhdessä Helsingin ja Vantaan seurakuntayhtymien kanssa yhteistyössä kehitetty Vainajalogistiikka-sovellus, joka helpottaa kylmiökapasiteetin seurantaa. Myös hautaustoimistojen työ helpottuu, kun ne näkevät tyhjät kylmiöpaikat reaaliajassa. Vuonna 2022 krematoriossa tuhkattiin 1 549 vainajaa. Tuhkausmäärä kasvoi vuodesta 2021 lähes 13 prosenttia.

Hautausten lukumäärä kasvoi 68:lla, joka on linjassa kuolleiden määrän kasvun kanssa.

Tarkasteluvuonna Kellonummen hautausmaalle myönnettiin kansainvälinen viheraluepalkinto Green Flag Award ensimmäisenä suomalaisena hautausmaana. GFA tunnusta haetaan vuosittain ja Kellonummella on paljon tehtävää, että tunnus saadaan jatkossakin.

Tilastoa	v. 2000	v. 2010	v. 2020	v.2021	v. 2022
Espoon väestömäärä 31.12.	213 271	247 970	292 769	297 132	305 179*
Kuolleita Espoossa yhteensä	1 060	1 328	1 690	1 756	1 854*
-kuolleita % väestöstä	0,50	0,54	0,58	0,59	0,61*
Haudattu Espoon hautausmaihin %	71,60	70,2	54,6	57,2	54,9*
Espooseen haudattu yhteensä vainajia	759	932	1125	1 197	1 253
- arkkuhautauksia	264	199	185	196	184
- tuhkahautauksia	495	733	940	1 001	1 069
- tuhkahautauksien osuus %	65,2	78,6	83,6	83,6	85,3
Tuhkauksia kpl	744	951	1 138	1 373	1 549

* luvut ennakkotietoja

HAUTAINHOITORAHASTON HOITOSOPIMUKSET		v. 2010 - 2022			
	Vuosi	2010	2020	2021	2022
Hoitosopimuksia yhteensä kpl		16 999	19 316	19 763	20 088

Hautainhoitorahaston kanssa tehtyjen hoitosopimusten lisäksi seurakuntayhtymän hoidossa ovat hautaamisen reservialueet ja seurakuntayhtymälle palautuneet haudat.

	2022	2021
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	192,00 €	489,00 €
Maksutuotot	552 006,00 €	541 626,00 €
Vuokratuotot	117 447,76 €	123 663,01 €
Muut tuotot	75 360,83 €	170 344,68 €
TOIMINTATUOTOT	745 006,59 €	836 122,69 €
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat	467 530,08 €	465 973,11 €
Sosiaalivakuutusmaksut	114 665,10 €	116 991,93 €
Henkilöstökulut	582 195,18 €	582 965,04 €
Palvelut	31 484,65 €	48 809,57 €
Huoneistomenot	69 486,28 €	93 968,64 €
Tarvikkeet	82 530,88 €	71 718,03 €
Muut kulut	-189,26 €	21,32 €
TOIMINTAKULUT	765 507,73 €	797 482,60 €
TOIMINTAKATE	-20 501,14 €	38 640,09 €
RAHOITUSTUOTOT- JA KULUT		
Korkotuotot	0,00 €	0,00 €
VUOSIKATE	-20 501,14 €	38 640,09 €
POISTOT	-7 372,92 €	-7 372,92 €
TILIKAUDEN TULOS	-27 874,06 €	31 267,17 €

TASE

Tase 31.12.2022

Tase 31.12.2021

VASTAAVAA**PYSYVÄT VASTAAVAT****Sijoitukset****Osakkeet ja osuudet**

Asunto-osakkeet

As Oy Mäntyhovi 10 305,67 € 10 305,67 €

As Oy Lipparinne 5 484,27 € 5 484,27 €

As Oy Nallentorni 11 063,40 € 11 063,40 €

As Oy Metsäkyyhky 7 489,07 € 7 489,07 €

As Oy Lumikko 10 883,95 € 10 883,95 €

As Oy Niittykumpu 15 488,76 € 15 488,76 €

As Oy Satoreimari 16 289,00 € 16 289,00 €

As Oy

Auringonkujanpolku 38 994,20 € 38 994,20 €

As Oy Itätuulenuja 70 038,67 € 70 038,67 €

As Oy Joupinmäki 26 998,87 € 26 998,87 €

As Oy Sokinsalpa 0,00 € 39 302,15 €

As Oy Siikaverkko 99 903,63 € 99 903,63 €

As Oy Niittykumpu 52 979,20 € 52 979,20 €**365 918,69 €****405 220,84 €****Aineettomat hyödykkeet****12 288,19 €****19 661,11 €****VAIHTUVAT VASTAAVAT****Lyhytaikaiset saamiset**

Rahoitusarvopaperit 1 011 825,49 € 1 011 825,49 €

Rahat - ja pankkisaamiset 1 734 419,66 € **2 746 245,15 €** 1 537 349,62 € **2 549 175,11 €****VASTAAVAA****3 124 452,03 €****2 974 057,06 €**

Espoossa 27.3.2023

Risto Hämäläinen
yhtymän johtaja

	Tase 31.12.2022		Tase 31.12.2021	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Ainaiset sitoumukset	2 159,69	2 159,69	2 159,69	2 159,69
Edellisten tilikausien yli- /alijäämä	-1 729 256,69		-1 760 523,86	
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>-27 874,06</u>	<u>-1 757 130,75</u>	<u>31 267,17</u>	<u>-1 729 256,69</u>
		-1 754 971,06		-1 727 097,00
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Saadut ennakot				
50 v. hoidot	113,29		133,29	
25 v. hoidot+pidennykset	3 282 168,88		3 218 873,88	
20 v. hoidot	128 863,28		126 699,28	
5 v. hoidot	775 888,90		736 626,90	
Pitkäaikainen vieras pääoma		4 187 034,35		4 082 333,35
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Saadut ennakot	0,00		169,00	
50 v. hoidot	20,00		20,00	
25 v. hoidot + pidennykset	230 700,00		229 100,00	
20 v. hoidot	6 700,00		6 600,00	
5 v. hoidot	193 800,00	431 220,00	184 100,00	419 989,00
Muut velat	31 522,09		32 053,53	
Velka Espoon seurakuntayhtymälle	<u>229 646,65</u>	<u>261 168,74</u>	<u>166 778,18</u>	<u>198 831,71</u>
Lyhytaikainen vieras pääoma		692 388,74		618 820,71
VASTATTAVAA		<u>3 124 452,03</u>		<u>2 974 057,06</u>

Espoossa 27.3.2023

Risto Hämäläinen
yhtymän johtaja

5. ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Espoo 27.3.2023

_____
Kalervo Salo
yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja

_____
Risto Hämäläinen
yhtymän johtaja

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Espoo ____ / ____ 2023

BDO Oy

_____
Tove Lindström-Koli
JHT, HT

6. LUETTELOT JA SELVITYKSET

6.1 LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA SELVITYS NIIDEN SÄILYTYSTAVOISTA

Päiväkirja
Pääkirja
Tuloslaskelma
Tase
Rahoituslaskelma

Kipin järjestelmässä oleva aineisto säilytetään sähköisessä muodossa. Säilytysaika

Tasekirja tilikaudelta sidottuna sisältää: sp

Tilinpäätöslaskelmat:
tuloslaskelma
rahoituslaskelma
tase
toteutumisvertailut
käyttötalouden toteutumisvertailut
tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu
investointiosan toteutumisvertailu
rahoitusosan toteutumisvertailu
Tilinpäätöksen liitetiedot:
tuloslaskelman liitetiedot
taseen liitetiedot

Muut tilinpäätösasiakirjat:

tase-erittelyt
liitetietojen erittely
tililuettelo
kustannuspaikkaluettelo

sp = säilytetään pysyvästi

6.2 LUETTELO TOSITTEIDEN LAJEISTA

Tositelaji	Nimi	Numerosarja
RV	Laskun siirto	00
AA	Käyttöom.kirjaus	01
AB	Kirjanpitosite	01
AM	KOM myynnit	01
AZ	Purku KOM:iin	01
K1	Kp-liittymä tarj.las	01
K2	Kp-liittymä, verok.	01
K4	Verkkomaksut	01
P1	Palkat verokäsittely	01
PV	Palkkavaraus	01
SA	Pääkirjatilitosite	01
SE	Sisäiset erät	01
SK	Srk:n muistiotosite	01
SR	Sijoitus/rahasto	01
SZ	Peruutus muistio	01
T1	Maksul. tiliote,vero	01
AF	Poistokirjaukset	03
AV	MR Diakonia- avustuks	14
DP	Perintätoim.suoritus	14
DZ	Asiakkaat - maksu	14
KZ	Toimittajat - maksu	15
DA	Asiakastosite	18
DG	Asiakkaat - hyvitys	18
DR	Asiakkaat - lasku	18
M1	Hautainhoitojärj.	18
M2	Resurssivarausjärj.	18
ZD	Luottotappiokirjaus	18
KA	Toimittajatosite	19
KG	Toimittajat - hyvit.	19
KR	Toimittajat - lasku	19
TM	Matkalaskut ostoresk	19

Numerosarja	Ensimmäinen nro	Viimeinen nro
00	90000000	90007062
01	1000000	1008427
14	14000000	14010224
15	15000000	15015965

18	18000000	18003835
19	19000000	19017786
03	3000000	3000025

Liitetietotositeluettelo

Tositenro

LT1	Sijoitusten arvonmuutokset
LT2	Osakkeet ja osuudet
LT3	Eläkevastuuvajaus
LT4	Hautainhoitovastuu
LT5	Kiinteistöinvestoinnin arvonlisäveron palautusvastuu
LT6	Pitkäaikaiset lainat
LT7	Pitkäaikaisen lainan vakuus
LT8	Konsernitaseen oman pääoman muutokset
LT9	Tytär- ja osakkuusyhtiöt
LT10	Leasingvastuut
LT11	Kiinteistökohteiden urakkavakuudet
LT12	Vuokrasopimusten vakuudet
LT13	Yhtymän vuokravastuut